

Target - Sve je to hip hop –

01 - CYPHER

"Širom otvaram vrata što te vode u moj svijet
širo otvori oči da te vode, pa ćeš vidjet
da je moj svijet zapravo tvoj svijet, bez razlike..."

REMI "Moj, njegov i njen svijet"

Mislim da je ovo idealan dan za početak (12.7.00.)

Baš sam prošao plac na Jarunu, vraćajući Inka doma sa još jednog cjelodnevnog rokanja, kada sam, primoran stajanjem na semaforu ugledao tri curice kako prelaze cestu. Furajući svoju "za po kvartu" obleku nekom drugom bi sigurno izgledale obično. Tri osmoškolke, kaj možeš vidjet u bilo kojem kvartu.

Dok su, kao prave frajerice, prelazile cestu, vizija se usporila, stvarajući usporeni kadar urbane sredine, koji se može najčešće sresti u hiphop video produkciji. Sa svojim skuliranim teen stavom njihove frizure sve više su ličile na isprepletene kečkice njihovih afro-amer vršnjakinja, koje polupraznim ulicama kruže susjedstvom. Promjenom kadra uočavam Jarunske tro-četverokatnice zelenog exterijskog u kojima svako upaljeno svjetlo daje znak da ima života i u drugim svjetovima. Snimajući škvadru na cesti bediram se jer mi ne šljakaju zvučnici, da slika bude potpuna. Uvjerljivi primjer izgubljene generacije koji s odfrljenom mjuzum prolazi, recimo, Shaolinom brijući svoj film. U tom slučaju, lima bi se odaziv'o na ime Shyheim.

Mene u ovom slučaju puca nekaj skroz drugačije i da je Perica kojim slučajem tu, pit'o bi ga želi li čut "sada već legendarnu Blowin' up yo sector", koja upravo svira na mom kaziću. Vama je Perica sigurno poznatiji kao Bizzo – bolesni brat, Bizzo Bodega ili Bizzo Brigante tj. Pero Radojčić, polovica ZG dua SICK RHYME SAYAZZ (BOLESNA BRAĆA). On i njegov partner Baby Dooks (David Vurdelja) postavili su standarde CRO repa negdje 1996. svojim freestyleom na BLACKOUT RAP SHOW-u, Radija 101, u pratnji njihovog prijatelja Philla, danas znanog ko DJ PHAT PHILLIE (Filip Ivelja). Blagosloveći Jamalov "Keep it real" instrumental pokazali su svima da Hrvatska skriva nešto. Nešto kaj će danas, u 2000-oj, rezultirati s četiri hiphop domaća izdanja za veće lablove u nekih šest mjeseci. Svi koji se sjećaju Dooksovog uleta:

"I was a find, before I became a team
Hash is brown, the grass is green
The grass is green, that why I'm flippin' with the Phille
And the Bizzo/check the flow, check the funky role",

najvjerojatnije i danas rade nekaj s muzikom, a siguran sam da ih je većina bila, danas 12.7.2000., u pivnici Medvedgrad na promociji njihovog prvijenca "Lovci na šubare" za Menart/Blackout etiketu. Naši šubaruni Baby Crockett i Sex Willer veći medijski proboj ostvarili su rapovima na prvom singlu BLACKOUT PROJECT-a "One-O-One" 1997. g. zajedno sa Shotom, General Woom, Frxom. Ustanak za koncesiju Radija 101, predvođen

“mladim” DJ Frxom, zahtijevao je od naše braće da svoje engleske rime zamjene našima. Na remix verziji pjesme, spoj Mobb Deep “Shook ones Pt. II” inst. i Bizze rodio je plodom:

“Recesije, koncesije, alkoholne depresije
Bizzo prolazi psihokrizu kad valovi 101 klize od Dubrave do Remize
Dosta je glupih solucija, koncesija i kopolucija
a 101 je moja omiljena institucija za održavanje vitalnih funkcija
101 mi je drag ko konstitucija organa za općenje moga
volim sex i noćenje uz 101, bez njega nastaje koćenje
dok ljubim mlade tete, pušim debele cigarete
uz špagete, 101 stavlja papke na tapete
od petka do petka, od srijede do srijede, jer ostale postaje
ništa ne vrijede ko kile zdrobljene krede, idejne bjede
slijepo slijede, a ja slušam samo sebe
volim radio, al ako nije 101 – ko ga jebe!
kralja svih valova, medijskog imperatora, 101 snagatora
nepotkupljivog od guzonja i gnjavatora
poštedite nas prava u dobrom društvu par exelansa
idiotskih transa, moronskih romansa, šupljih šansa
jer 101 je jedan, a ne nešto treće, a svi znamo da nešto treće
bit će smeće za morončiče, eto sreće!”

Dajući svoj glas za radio i protiv političke manipulacije medija, novi val ZG rappera ponovo je postavio temelje rap scene svojim “drito-u-glavu-rokaj-snimaj” rimama uličnog govora. Katapultirajući “one-o-one” spot Tomislava Fiketa, sastavljen od studijskih i arhivskih snimaka, na MTV, počela je domaća video produkcija, a BBa snimaju spot “za sada već legendarnu Blowin up yo sector” u verziji Zorana Peze, rokajući top listu Hit Depoa '97, do 10 mjesta. Stvar producira novo ime starog lika Darka Juranovića, koji je 80tih kao DOC DA'REAL sa svojim ET bandom također predstavljao HR-HIPHOP na MTV-u. Danas kao D'KNOCK, Darko produkcijski stoji iza drugog, kritički zamjećenog, istoimenog albuma grupe DIVAS, na kojem je Baby Dooks zrok'o prvi singl “Euforija”. Na žalost, njegovo ime se nije našlo na ovogodišnjoj nominaciji Porina za produkciju, uz D'knocka i M. Vidovića, zbog mješanja užitka i posla s članicom benda koje nije pohvalno završilo.

Svojim semi-r&b podlogama Dooksoni je privukao pažnju i ostalih “diva” HR scene tako da se priča o radu s Vlatkom Pokos, a pjesmu Nine Badrić “Nek ti bude kao meni”, di je opasno krknuo bassline, nogu i sner “Maria, Maria”, čuo sam prošli tjedan i na Narodnom radiju. Ali prije Marije, euforije i pisanja rapa za “Pet”, BBa su se udružila s Dinom, koji je svoj interes za hiphop pokazao prvi put na Blackout “one-o-one” remixu sa Songkillersima. Velika popularnost domaćeg rapa natjerala je Frxa da napravi rmx za “1-0-1” na kojem su uz staru ekipu s prve verzije gostovali i Dino Dvornik & Songkillers i Target, uz izostanak Gobca, kojeg žena nije pustila na snimanje, jer je znala na kaj će ličit' ta noć. Žureći prema stajednici prolazio sam Trgom pol sata nakon svršetka skupa za podršku Radija. Pločnik je bio pokriven voskom 100.000 svijeća, koje su gorile za Radio, koji je prvi kod nas zaszvirao zvukove naše kulture kakvu je danas znamo, ovjekovječen fotografijom čija slika krasi “prostor za chill” 101-ice. Nakon bujice ljudi, koja je harala radijom, uspjeli smo doći do Banfičkog studija u Trnju iza Palače pravde, gdje smo zatekli ubijenog Dinu i Dooksa kako zagrljeni plešu i freestyleaju ispred mikrofona. U studiju veličine velikog dnevnog boravka tulumarilo je gro ljudi, brijući “u dimu i magli” pljuga na mnogima nepoznate hiphop groovove. Čekajući finalnu verziju pjesme rok'o se je beskrajn freestyle

zaliven pivom i gotivom, pospremljen na kazetu zaslugom ludog studenta filmske akademije "Fiketa", koji je zaslužan i za klasike HR. spotova, kao "Hrvatski velikani".

Dooks, u svom urokano-euforičnom raspoloženju, sjeda na kauču di su Neđad Haznadar (novinar) i njegova ekipa, svi s kravatama za ozljede, pušili i brijali filmove. Divljajući uz ritam David je tresao cijeli kauč, tak da se je i cijela ekipa na njemu, nesvjesno micala uz ritam. Nakon nekoliko minuta klimanja na hiphop, zbunjeni Haznadar s joxom u ruci okreće glavu prema Dooksu ne vjerujući, kao ni mi. Nametanje hiphopa u bilo kojem društvu postala je karakteristika ekipe, jer nije ništa tak dobro ko rokanje teškog beata u tijelu. Osjećaš?

Video kazeta sa spotom, koja je nakon toga izašla, izaziva smijeh zadovoljstva gledajući kak je škvadra prije izgledala. Woo i Perica s talijankama. Brate mili!

Otprilike ljeto dan kasnije, suradnja s Dvornikom se ponovila na njegovom albumu "Enfant terrible" s opuštenom laganicom "Fjaka", samo kaj je poslovna strana muzičkog svijeta ispala baš "terrible". Dino kao pravi profesionalac nije prijavio i potpis'o Bizzu, Dooksa i Philla kao autore texta, pa je stvorena nelagoda u odnosima, koja je došla do izražaja pred ljeto '98 na priredbi za dan Dječjeg doma u Laduču. Stigavši s Tram 11 da uveliča show Dooksu je prišao prijatelj Dino, koji mu je ponudio daljnju suradnju. Naučen prošlošću, David ga je doslovno odjeb'o na kaj se ovaj počeo pjeniti i urlat. Da ne bude ružnih scena pred djecom Dino je pozvan da istupi na stražnje parkiralište kako bi se račistile nesuglasice. Stigavši iza rap trojka našla je samo prazno mjesto na parkingu, ali ne i Dinu i nekakvog njegovog menadžera. Sljedeće izlete u hiphop Dvornik je isposlovao s C-FACT-om i SID-E-FX-ima, kojima je ponudio svijetlu budućnost, ali do danas nisu zabilježeni nikakvi rezultati te kolaboracije.

Ušetavši na scenu kao prava "stilska mafija", zajedno s Tram 11 gostuju na istoimenoj pjesmi legendarnog RENMANa, s njegovog "Me & my body J.C." albuma iz 1998. Inspirirana temom iz "The Godfather-a", bahati opis cijele ekipe preuveličan s pravim mafijaškim odlikama i imenima, dao je pravu sliku Blackout "stilske mafije", koju ljudi gledaju na takav način prilikom pojavljivanja u javnosti, stvarajući svoju viziju nas samih zbog koje smo više puta bili optuživani i napadnuti. Vizualna različitost spojena sa libomeracku stavom označava cijelu ekipu, koja, gdje god da se nađe brije po svom, kao svojevrnsnu sektu, organizaciju, ili u ovom slučaju mafiju. Ali hiphop nije povezan sa organiziranim kriminalom i gangsterima. Hiphop sjaji svojim jedinstvenim stilom, koji cijeloj našoj porodici daje uglađenost prave familijarne povezanosti mafije. Zato buraz, sjedni, zapali i pozovi svoju curu.

Završavajući "Čovječe, ne ljuti se", prvijenac TRAM 11a, došlo je vrijeme da se počne razmišljati o potencijalnom singlu, ali i o suradnji s Bolesnom braćom (tada još SRS), koja se je po svaku cijenu trebala ostvariti. Dash je isfur'o podlogu s klasičnom hiphop ritam sekcijom i sampleom, koji ju nabrijava i daje ugođaj prihvatljiv široj publici na koji sam snimio info vocal po kojem bi se ostali ravnali. Po dolasku u studio nekoliko dana poslije, David je već snimio svoje vocale za refren, koje će riječi pjevušiti svi sljedećih godinu dana. Zadnja snimljena stvar "Malu na stranu" izašla je kao prvi singl predstavljajući široj publici Bizzu i Dooksa, koji su svojim rapovima uzdigli cijelu stvar na razinu singla, otvarajući nam vrata do tada još nepoznatih nam svjetova. S Woom u vojsci, nas troje s DJ Phat Phillom krenuli smo na 13-o satni put do Züricha u Targetovom Unu, čiji je gepek bio zatrpan torbama dajući retrovizoru otkaz na neko vrijeme. Prolazeći kroz Rapersville došli smo do nekog mjesta pored Züricha, gdje smo navečer nastupali u biljar klubu pred nekih 20 zainteresiranih ljudi ne brojeći sve ostale. Zadovoljni nakon dugo vremena soundom, kojeg smo sami nariktali, odrokali smo fini nastup za nekoliko ljudi na šanku i 7-8 trebica, koje su plesale ispred provizornog stagea. Ne mogu nikako zaboraviti našeg "suseda" iz Zaprešića, koji je bio presretan našim dolaskom plaćajući nam cugu. Poprimitivši bauštel izgled Švaba, furajući

fudbu i brčiće, pričao nam je uglavnom nezanimljive stvari, koje možda i nisu bile takve, ali ga je zbog jakog mirisa češnjaka, kojeg je malo prije jeo sa srnetinom, bilo vrlo teško pratiti u šprehi. Između suseda i “plesaćica” odlučili smo se za druženje s curama, te smo upoznavši Katarinu otišli u “Rottenfabrik”, gdje su te večeri nastupali ARSONISTS. Dolazak prepunog Chrysler Voyagera, iz kojeg je odzvanjao popularni R&B uz žamor hrvatskog, namamio je poglede na nas. Nažalost, nastup Arsonista je već završio, ali smo ostali partyjati uz nekog DJ-a za kojeg smo čuli da je Makedonac ili Albanac, koji je prao do jaja. Atmosfera u Švici je skroz drugačija od naše. Rottenfabrike je preuređena stara hala ukrašena troapima i tegovima, gdje se roka samo underground, uz koju klasiku, a ako DJ nije upućen možda zavrti i pokoju stvar za čagat. Osim izuzetaka, škvadra većinom stoji klimajući se uz ritam ili pak stoji u krugu promatrajući b-boye na djelu, tako da smo opet mi bili čudni, divljajući za šankom na poznate stvari. Sva ekipa u klubu brije na oriđiđi “napsack packin” b-boy hiphop za razliku od naših skockanih playera s očima na ženama i cugom u ruci. Ali mi smo mi, a vi? Iz tog razloga smo se i zakačili s nekom škvadrom od kojih je jedan, naravno, bio naš pa smo pričali bez incidenta.

Iskoristit ću priliku jer moram zahvalit Katarini, koja nas je furala po cijelom Zürichu i častila nas cugom, jer kak ona kaže: “Pa nećeš ti plaćat! Ti si gost!” Vrativši nas u nekakav turski motel u predgrađu završio je prvi dan avanture.

Izležavajući se po krevetima šaltajući programe na TV-u iznenadila nas je Kate, koja nas je došla pokupit, ali nam nije rekla da će joj sestra, koja je došla s njom, izgledat tak dobro, pa smo svi zaslinili i počeli se stiltani oblačit. Žene su nevjerovatne. Furale su nas po gradu cijeli dan i častile tako da smo živjeli klošarski raj. Završavajući večer s Llovim “Deep blue sea”, koji je po švicarskom običaju na sredini imao “kurzepauze”, pauzu, koja je po svemu sudeći u kurcu jer mi prekida film, moralo se nekaj desit. Na izlasku na glavnu cestu moj Uno je zguzio Chryslera zbog naglog kočenja pa smo se malo igrali mehaničara usred ničega. Ujutro su Braća otišli s Ivanom i bomba mulatkinjom frendicom uživat po gradu, dok smo Phill, Kate i ja krenuli u potragu za farom po izgubljenim auto-otpadima. Nakon dugog lutanja stigli smo do otpada, gdje nas je dočekala tabla s upozorenjem o krađi na njemačkom i, naravno, našem. Živio Balkan!

Neobavljena posla svratili smo u record store, čiji je podrum bio kolekcionarski raj. Nove stvari, klasike, originali, singlovi, sve. Nakon dugog kopanja po sanducima uz Diggin’ in the creates OCa, BIG La našli smo brdo stvari. Kate je inzistirala da plati ploče, ali smo ipak našli kompromis. Dok je Phill plaćao svoje, ja sam ploče smjestio pored sebe sjedavši ležerno s Katom na kauč pored izlaza. Phill valjda nije skužio kaj smjeram pa me je uporno zapitkivao da l’ sam platio ploče. Mrmljanjem smo prošli preko toga jer ipak nas cijeli svijet kuži pa nije preporučeno na glas pričati o krađi. Uzevši Phillove ploče u vrećici da ih olfo pogledam stavio sam svoje pored i krenuo prema štengama, na kojima sam, zaklonjen zidom od nepoželjnih pogleda, strpao ih u vrećicu i sad na partyima možete čuti “Gin & Juice”, “Bring the pain” i još neke klasike. Isfurali smo ploče bolje od dečki iz “Juica”. Iako je sve to hiphop, balkanski mentalitet nas svrstava u elitu. Banana su svi koji su sad pomislili da su Q i Steel papci, da smo bolji od njih il’ tak nekaj. Odgovor na pitanje zakaj sam roknuo ploče je hiphop. Ne hiphop kao muzika ili kultura, već kao mentalitet. Život, koji mi je dao ideju i muda da u stranoj zemlji drpim ploče, a to nema veze s mjuzom osim kaj se sad mi guštamo na nju – besplatno.

Besplatno je ono kaj klošari najviše vole, ali besplatne su i sve stvari koje hiphopu daju njegovu ljepotu. Besplatno, fraj, slobodno, free. Freestyle rapa, plesa, mixanja, slika, šprehe,

razmišljanja, života. Slobodno mogu reći da je Bizzo jedan od najboljih hrvatskih freestylera, a ako smatrate da ih nema puno, onda dijeli prvo mjesto s Neredom i Targetom.

Poslije promocije ekipa se preselila u Kunin stan na after. Hraneći se novim Dreom, Outkestovim "ATLiens" i po neznam koji put počasnom ložom i gospodinom Zelenkom, Stu, Bizzo, Dooks, Wocas i RR (Remiza-Rudeš) škvadra rokala je na veliko kad smo Ink i ja upali iz studija di sam snimao vocale za "Jedno". Završetkom višesatnog chillanja škvadra se razišla. Pospremili smo laganini sobu i sjeli gledati Pervana na TV-u, kada je zbog negledljivosti programa iz tehničkih razloga uletila ideja za freestyle. Stvoren je krug od Inka, Bizze i Targeta u kojem je svaki dao maksimalnih 120 stupnjeva svog doprinosa. Goc nam je uletio sa slušalicama, koje su mogle poslužiti i kao mikrofoni te je spontani freestyle, koji obično nije nikad tako dobar kad se snima, zabilježen na kazeti.

Ink, koji me je iznenadio do iberu prije neki dan kad smo rokali kod njega doma, potvrdio je svoju kvalitetu predstavljajući Elemental. Target je, kak bi Bizzo rek'o, "klasično opr'o", a Zobi je odrep'o i, nadam se, novu stvar Bolesne braće stvorenu u tom trenutku. I svi znaju da...

"1, 2, ha, Bizzo Brigante/natrag na karti, zovite starce
Bizzo Brigante ne glumi intelektualce...
mene sad užasno boli glava i treba mi tableta
treba mi nekakva teta, treba mi debela cigareta
treba mi pun kurac cuge da me digne na noge
treba mi hrpa droge/treba mi pun kurac raznih pizdarija
treba mi neka mlađa treba, treba mi jedna starija
treba (mi) jedna da me drži za jaja
treba mi jedna da mi gurne cicu u usta sve do kraja
treba mi jedna s plavom, treba mi jedna crna
treba mi jedna s drugim nogama,
treba mi jedna koja nije na drogama
treba mi jedna čista/treba mi jedna ružna
treba mi jedna ko da je s manekenskih pista
treba mi jedna ko da je super komad
treba mi jedna na suncu, treba jedna da sjedne negdje u hlad
da ne izgori/treba mi jedna da mi kaže
Ajde, Bizzo, sve sad to ponovi
opet ponavljam isti text
Bizzo, bolesni, bolesni brat voli sex"

Iako se osjećam ko da sam lutao po šumi, hodajući u krug uvijek se vraćajući na početak jer nastavak brije poslije završetka freestylea ste već pročitali, uočavam važnost punog kruga. Kruga u kojem se kreće cijelo čovječanstvo. 360° znanja, moći, a "knowladge is power". Shvaćanje važnosti kruga potrebno je svakom od nas da u potpunosti razumijemo funkcioniranje života i poedinca u društvu. Prisjeti se planeta, njihove putanje, promjene dana i noći, hranidbenog lanca ili protoka vode kroz atmosferu i skužiti ćeš zakaj se kazaljke vrte u krug, zakaj jastreb kruži oko svog plijena, zakaj su Indijanci plesali ratničke plesove prije presretanja konvoja, koji su od kola formirali krug zbog lakše obrane. Zakaj ulazimo u "chyper" pri freestylu? Zakaj b-boyi plešu u sredini kruga? Zakaj se blunt šalje u krug? Zakaj se ploča tak vrti? Ne želim kvariti ljepotu kruga dubokim filozofijama i raznim objašnjenjima, jer za to postoje znanstvenici. Odgovor leži u svima nama, jer je krug način na

koji svijet funkcionira, pa si odmah možemo reći da smo fakat glupi kaj se uništavamo zbog straha i neupućenosti u nekaj kaj je drugačije od onog na kaj smo navikli.

Gledajući sliku čovječanstva vraćam se na sebi najpristupačnije područje, hiphop. Kod nas ne postoji savršenstvo, idealan sklad i potpuna pozitivna, jer je baš taj mali dio negativnosti potreban da hiphop bude to kaj je. Ljepota se dobiva tom velikom strkom oko svih loših stvari u kojoj oni "dobri" pokazuju koliko im je stalo, a oni "loši" možda na kraju i uvide svoje greške. Ako i ne, ipak su pomogli pozitivni da se ujedini protiv njih. Ista razlika dobrog i zlog, Boga i vraga potrebna je da bi se krug pokrenuo, a ako iz hiphop perspektive pogledaš nečiji drugi život vidjet ćeš istu sliku. Razlika je jedino u imenu. Rock, Rap, Punk, Budha, Allah, Isus, Europljani, Afrikanci, Azijati, muško, žensko, dijete, Sting, Chuck D, Konfucije i tako dok ne dođemo na početak. Sve je to hiphop.

"Pogledaj me, pogledaj se, pogledaj sve oko sebe
360 ti se okreni, prekriži pogreške i dalje kreni
360 ti se okreni, što ćeš dalje sad? Odluči se..."
ELEMENTAL "360"

"Zippo, brate mili. Zato, jer je iz rocka prešao na hiphop. Nasto je u rocku, hiphop ga je prihvatio, jer sve je to hiphop. Jeru mi je reko da kad zapali pljugu sa zippom ne vraća ga više. Meni ne, daj ga nazad

02 - INKOGNITO

Probajte se sjetiti bilo kojeg filma izgubljene generacije, koji je svoje protagoniste smjestio na zapadnu obalu. "Boyz n the Hood", "South Central" pa čak i spotovi poput Too Shortovog "Money in the Ghetto" prikazuju ptičju perspektivu kvarta. Snimak iz "ghetto birda", ptičice s reflektorom, uklizao mi je u okvir dolaskom u Kruge (Trnje), gdje sam, ugledavši balkon iz male kuhinje u kojoj je smješten provizorni studio, po prvi put s ovog mjesta vidio Zagreb. Stare crvene krovove Trnja, Zagrepčanku, vrh legendarnog tornja Radija 1. Zagreb mi je bio na dlanu, a veliko igralište "Prvomajske" preselilo me je u Brickcity, gdje sam s devetog kata kvartdradske zgrade gledao male kućice Comptona ili Watta.

U ZGu slika dvosobnih kućica malih dvorišta s vrtom, gdje svakodnevno škvadra odlazi i dolazi s posla, kako bi završila veću kuću koju grade pored stare, nikom ne znači niš posebno jer takvih ima di god se okreneš, ali sama stvar da ljudi rade svakaj da se financijski uzdignu, nekog lika iz Jearseya bi navela da veli: "Yo! The brother be hustlin' for them dollars, kid!"

U takvoj okolini pojavio se početkom 6. mjeseca 2000-te prvijenac trija ELEMENTAL "Moj, njegov i njen svijet". Publici najpoznatiji po gostovanju na drugom albumu Blackout projecta BLACKOUT '00, Shot (Luka Tralić), Remi (Mirela Priselac) i Ink (Gordan Radočaj) kolaju po underground krugovima još od '98., kad su se poslije samostalnih radova pojavili kao grupa na gostovanju londonskog DJ SWINGa u Mungosu, negdje u 4. mjesecu '98. Ako vam nije poznat Shotov doprinos hr. hiphop sceni, zapitajte se gdje ste bili proteklih pet godina, a dok to radite mi ćemo se osvrnuti na njegovu bolju polovicu REMI, koja je uz Shotovu pomoć početkom '97. ušla ozbiljnije u rap vode snimajući svoju prvu stvar "Taktika". Predstavljajući od tada, jedina, pogled iz ženske perspektive, Remi je svojim elementom rap-pjevanja snimila "Pravo na misao", "Riječ" i poznatiju "Vrijeme istine" s Neredom, za koju je čak snimljen i spot u režiji Irene Ščurić, koji je trebao promovirati underground kompilaciju škvadre BASEMENTALovih novih MC-a, sačinjenu od MR. HORNa, GRASSHOPPERa, NEREDa, REMI, INKa, DJ EXCELa i SHOTa, i Dine DELIRIUMa iz bivše RAPANOJE. Zbog neusklađenosti vremena i obaveza svakoga od njih vrlo dobar materijal Shot-Hornove produkcije nikad nije ugledao svjetlo dana, uveseljavajući samo najuže krugove. U međuvremenu je, SHOT, čovjek s najviše isproducible stvari, u koje spada i cijeli materijal klasičnih Young Lordza, nastavio rad gdje je stao s "Vrijeme istine" i zajedno s Neredom (Marko Lasić) u nekoliko tjedana stvorio "Spremi za rat", do danas najtvrđi proizvod hiphop scene. Sredinom 90-ih kada je startao novi val hiphopa u Hrvata, NERED, tada poznatiji kao MAS, je bio jedan od glavnih MC-a TAGRAGZa, škvadre iz zapadnog dijela grada, koja je pokrivala više elemenata kulture. "Kak je bilo prije" oda je jednom nezaboravnom dobu u stvaranju današnje scene u kojoj zajedno sa SYKEom i TYom priča kak je bilo prije, original brije, ekipa iz Vrapča, Šije opet brije.

Veliki pozdrav i hvala Vam. Miha, Šokre, Tayo, Rude, Bruno, Mrzli, Dare, Sababoy, Stoka, Grga i ostali.

To je bilo vrijeme kad su Neđo i Stole freestylali u podrumu kod klinaca iz Kustošije, čija je kuća srušena. Tada Nered nije zvučio ni približno kao danas na Blackoutu ili Petorci pa se nadam da će se svi koji prate njegov rad od početka složiti ako kažem da je ON najviše napredovao, stvarajući svoj jedinstveni stil, kojim donosi život iz prve ruke, poduprt stavovima svog "klošar s diplomom" imagea.

Dobivši priliku na promociji HIPHOP GENERACIJE u GJURI II krajem '98., gdje su skinuli sa stagea Drillskillz i ukrali nastup, dat im je mali budžet za studijske troškove snimanja od izdavačke kuće Condorkom.

Snimeći "Spremni za rat" u iznimno kratkom vremenu, ostatkom novca Neđo je ubo jugića i platio Shota. CD je izašao tu negde '98. i odmah je snimljen spot "Vječno dolje" u režiji Peđe, P. Ličine, koji se u potrebnom trenutku promocije albuma skoro nije ni vrtio na televiziji. Pitanje je da li je sadržaj spota i pjesme uistinu preoštar za hrvatsku televiziju ili je za neuspjeh odgovorna izdavačka kuća, koja nije gurala svoj proizvod, već ga je prepustila na dobru volju slušatelja. Nered i Stoka nisu dobili pozitivne kritike, ali i kako kad nema hiphop kritičara. Nisu zauzeli medije i prodali koliko Tram 11. Nisu im dali da promociju albuma održe u Aquariusu, navodno, zbog imena. Sjebali su ih ugovorom u Condorkomu, baš kao i Elemental, ali svi naponi da ih se ušutka propali su zbog tisuća klinaca, koji napamet znaju jednu od najboljih rima u nas, koja je opisala i najavila PRVU PETORKU sasvim slučajno:

"...petorica u autu, kružimo po kvartu
wufer trese kantu, smrdimo po bluntu..."

Da ne mislite kako su "svi" protiv Nereda i Stoke možete pročitati stare brojeve NOMADA, koji su ih ugostili na svojim stranicama ili, ako vam to zvuči preobično, pitajte g. Željka Malnara, koji ih je ugostio u svojoj rezidenciji na Peščenici. Rapajući o životu vršnjaka u Zagrebu, u jednoj od svojih emisija Malnar je, konstatirajući da njegov show gledaju i na moru prikazao "kak' mi to radimo u Zagrebu", puštajući njihov album kao intermezzo do povratka u studio.

Poznato je da Nereda prati njegovo ime bilo u studiju gdje se zna ko snima po urlicima iz kabine ili na nastupima `di uneređen napravi nezaboravan show ili, kao na nastupu u BIG BEN-u, zaspi na trenutak sjedeći na pozornici, usrećujući Stoku, koji izgladnjelo želi mikrofon. STOKA (Marin Ivanović) je jedan od rijetkih MC-a, koji su uvijek raspoloženi za freestyle. Ta želja za otvaranjem usta izjavila je mnoge stvari o našoj sceni, i kulturi općenito, u intervjuima u Nomadu i požeškom fanzinu "WORD", gdje je sam sebi dao godišnji odmor, tako da su se ljudi već počeli pitati kaj je sa Stokom. (Nadam se da u izostanku uči da B-Real nije bijelac kako bi ispravio najnebitniju počinjenu grešku).

Ostale izjave zbog kojih nisam pričao sa Stokom duže vrijeme, možete pročitati u gore spomenutim časopisima. Popratnim pisanjem o njima mogla bi se dići prašina, koja bi koristila medijskom isfuravanju ovog teksta, ali ta priča je već završena. Sa Stokom sam na bok-bok i takvim stavom možemo krenuti u budućnost, jer ćemo jedino tako pridonijeti domaćem hiphopu. Žao mi je jedino kaj su mnogi velikani rapa, kako stranog tako i domaćeg, završili bezrazložno na čuvenom "grobju fake/wack MC-a".

Dok je Basemental kompilacija dobivala završni sjaj, DJ Excel (Oliver Shmitbauer) i Mr. Horn (Tomislav Gjergia) izdali su sami TWINZ ENTERTAINMENT mixtape vol. 1. Svatko na svojoj strani kazete, uz strane hitove, predstavili su i domaće MC-e koji su osvježili tape

svojim freestyleovima. Dobar freestyle uvijek razveseli i impresionira slušatelja, ali zna dobiti i negodovanje ako se vidi da je text prethodno napisan. Propisana pravila, koja ljudi stvaraju o freestyleu, koji bi trebao biti uvijek drito iz glave, oduzimaju mu svu slobodu. Freestyle bi prvenstveno trebao biti zabava, jer je ona baš kao i stil rapa "free" tj. besplatna, dok za pjesmu uvijek netko mora platit`. Nije važno ako se rapa već napisan text, jer ga sigurno nećeš čuti nigdje drugdje u istoj izvedbi. Sloboda omogućava da se uhvati taj jedinstveni trenutak izvedbe isto kako je neponovljiv "top of the dome", odnosno rap iz glave. Naravno da je rapper kvalitetniji ako može rokati rime iz glave `ko da su napisane, ali kol`ko ih ima takvih.

Na B strani singla Funkmaster Flex & Ghetto Celebs "Nottin` but flavor" iz `94./95. nalazi se dio rođendanske emisije Funk Flexa na HOT 97, s Craig Mackom i Biggiem u gostima. Craig Mack je ubio rapajući "top of the dome" i kombinirajući napisane textove s rimama iz glave. Umiksavanjem "funky drummer" beata Biggie počinje rapat napisan text, koji donosi isti feeling ko i rap Craig Macka iz glave. Kad to čujete, osjetit ćete hiphop, a to je jedino važno. Ak` ne osjetite to, tada možete u nedogled smišljat` definicije o slobodi rapanja* (* nastavak pri kraj poglavlja). Uz pozdrav Kreši Kuneju, kojeg se moram sjetiti ako se priča o freestyleu, završava N.Y. Express od Group Home, ali podloga ne jenjava. Nakon Lil`Dapa skuliran glas nastavlja rapajući 100% hiphop iz sebe:

"Jezik oštar poput grebena iz grada ispod Sljemenaa,
dolazi s mozgom ko` u jebenog štrebera,
noći mora i nemira, ja sam dijete ratnog vremena
lik sam što te obara bez fizičkog dodira
U prijavnoj borbi oružjem markera i sprejeva
stojim na zemlji dobro potkovan idejama
adidas šelsicama sa debelim pertlama,
mikrofonom u ruci i vojnim pločicama
nepredvidiv ko` lutrija od Jaruna do Utrina
koračam putevima običnog smrtnika
jedan dio mozaika odavde do Pacifika
jer život te sjebe, jer je kurva ko` politika
obraćam se svima putem pjesničkih stihova,
jer imam više rima nego narkići tikova
ko` što Shot ima Remi, al` ne kartašku partiju
ko` što Woo vjeruje meti i El Bahattiu
ko` što svaki kvart ima svoju mafiju
tako i tinta ima svoju masnu bratiju
u zajedničkoj školi Pace, ja i moj kompa Oliver
danas svima znan ko` DJ Excel
sklopili smo trojni savez ko` u doba rata
sin jedinac, samo od tada imam dva masna brata
sa škvadrom se zajebavam, freestyleam, improviziram
ne konzumiram drogu mada izgledam ko` drogiran
pljunem u lice svakom ko` kaže da je najbolji
jer najbolji MC, ne postoji
ili ga više nema ko` ni berlinskog zida
pozdravljam Kida i graditelje piramida
1-9-9-8 masno delux ja sam, to sam.
Ink za `98."

Ovako je zvučao Inkov prvi poznatiji ulet na scenu s kojim je stavio sebe na vrh ZG rapa prakticirajući originalan, i u svijetu najuobičajeniji, put do uspjeha freestyleom na mixtapeu. Na jednom takvom freestyle sessionu sam i upoznao Inka, kad smo, s Oliverom na jedinici i dvojci, rapali kod Excela doma, samo kaj je Ink tada još rapao na engleskom. Bez obzira na jezik, vidjelo se da dečko ima osjećaj za beat, a to fali mnogim današnjim novim rapperima. Zajedno s Excelom i Paceom, tada srednjoškolci iz MIOC-a, iz kojeg je potek'o i DJ FRX (Kristijan Frković), samo koje stoljeće prije njih, bili su poznati kao rap škvadra MASNO DELUX. Masna bratija je skupina frendova bez svog udjela u stvaranju glazbe, ali zato svaki njen član rastura na svom području hiphopa. Excel kao DJ, Pace kao writer TSW-a, a Ink kao MC Elementala mada i sâm bomba od '95., rokajući različite tagove te zajedno sa Paceom, Kid Restom, Shogunom, Asherom i dr. tvori The Style Writerse, dečke čije pieceve možete vidjeti po zidovima širom Zagreba, kao i Lijepe naše.

Ujedinivši se poslije samostalnih radova u Elemental (prvo Shot i Remi na "Milijunski", a poslije im se pridružio i Ink) počeli su snimati svoj prvi album "Moj, njegov i njen svijet", koji je u 6. mjesecu 2000. izašao u izdanju Condorkoma. Putujući za Frankfurt početkom 5. mjeseca na gažu, Woo, Wocas i ja, nabavili smo promo verziju, koju smo slušali za vrijeme puta. Pri samom uvodu u materijal zaključili smo da je Shot lud, naravno u pozitivnom smislu, slušajući intro iza kojeg su uslijedile hiphop bombe inspirirane jazzom, kaj nas je prisjetilo na klasike poput "Nickle bag of funk", "Dial 7" ili "9th wonder" tria Digable Planets. Ušli smo u 70 i nešto minutnu avanturu sa očekivanjem njihovog osviještenog rap stila s porukom, koji je u nekim prijašnjim stvarima zvučio previše propovjedački, ne dajući slušatelju volje za premotavanje i ponovno slušanje. Ovo kaj smo slušali bilo je zanimljivije, pogotovo kad smo zabrijali da u svakoj rimi imaju skrivenu neku poslovicu, neku pametnu naših starih. Sljedećih nekoliko dana svakog ko` je izbrij'o neku pametnu rečenicu pitali bi da li je slušao novi Elemental.

Izlaskom albuma na kojem nema nekih pjesama sa proma, skinutih zbog dužine materijala, svako novo slušanje donosilo bi nova otkrića. Tako sada pri zadnjem slušanju, prije pisanja ovog poglavlja, vidim da se već znane poslovice javljaju samo jedanput il` dvaput, jer je svaka njihova rima napisana s dušom, pa metafore i poredbe koje upotrebljavaju zvuče blisko svakom od nas, zavaravajući nas da smo ih već negdje čuli. Takvim pjesničkim izrazom približili su njihov svijet svim slušateljima, koji će najbolje probaviti njihove poruke slušajući ih u svom svijetu. Ne čitajući stihove između redaka, sad vidim da bih ih mogao citirati na puno mjesta, jer Elemental, makar ponekad zvučali ko da sole pamet, na odličnim Shotovim podlogama složenim samo za njih, spajaju sve elemente kulture, rapajući o bombanju uz podršku DJ Excela na gramofonima, uveličavajući b-boy jamove. Ipak, najveći osmijeh uvijek izmami skit di Ink svojim klošarskim mentalitetom uopće ne kuži zakaj je Remi ljuta na njega pa mu nije ni bad ak` se više neće vidat`. Nemojte se bojati, ako niste slušali album, da su njih dvoje u svađi, jer je taj skit samo odglumljeni prikaz ljudskih odnosa nevezanih za hiphop glazbeno.

Onaj mali provizorni studio u Krugama smješten je, zapravo, u Shotovom stanu. Tu je nastala nova stvar Elementala, koja će se naći na HIPHOP generaciji 2000., a koja, poslije neuspjelog poslovanja s Condorkomom, najavljuje novu stranicu u stvaralaštvu ovog tria.

Isti dan ZG trojka snimila je i stvar "Za pet" s trojicom osječkih repera kvarteta KRIVIČNO DJELOVANJE. Dok je škvadra ponavljala textove i chillala u maloj kuhinji, ja sam na balkonu razgledavao Zagreb, pišući uvod u INKOGNITO, naziv koji mi je Ink predložio. Dvije prostorije dalje, Ink je snimao svoj dio rapa počinjući sa:

“Hey, Duci, Duci! Hey, Nixone!
Hey, Rookie, daj pošalji do mene...”

Kaj god da je došlo do Inka, pomoglo mu je da odere svoj verse za pet. Krajem '99. na području Slavonije, koja je što se tiče samog rapa do tada bila zapostavljena, bez predstavnika na mikrofону, krivično su počeli djelovati DuciBoy (D. Kofšauer), Nixon (N. Marinić), Rookie (D. Tucak) i Super Mario (M. Barić), inače voditelj hiphop emisije “Urbanwave” na Slavonskom radiju u Osijeku. Izgleda da su Slavonci bili željni domaćeg rapa jer su sve stvari, od prve snimljene “Nema sekiracije” do kasnije srokane “Marisane” i ostalih, dobro kotirale na lokalnim radio-stanicama.

“Nema sekiracije” smo prvi put čuli kod Wooa i mada ni podloga ni rime nisu bile bolje od OK! pukli smo svi na stvar, a “odgojen Slavonac, čija je kuhinja lonac”, je potvrdio svoja očekivanja da će stvari, kaj će dolaziti iz Slavonije, biti bolesne. Žene, rakija, hiphop, vutra i nema sekiracije. Tako smo i mi najsretniji s ivom, pivom i gotivom, pogotovo ak’ slušamo Diamondov “Stunts, blunts & hiphop”. Dečke iz KD-a upoznali smo 2000. godine na drugom gostovanju Tram 11 u Osijeku. Krenuvši na put s dva auta kasnili smo u samom startu bar sat-dva, a kako je po putu progovorio babylon, dobro smo i došli poslije tamanjenja čokolade na nekoj benzinskoj, nesnosne vrućine i već dosadnog Targetovog freestylea cijelim putem. Prošavši dva puta isti kružni tok prije skretanja u centar Neđo, Kum i T. sastali su se s ostatkom ekipe, koja je već završavala drugu kavu. Odradivši par razgovora na OS-radio-stanicama i snimanja za TV za vrijeme probe, koja nije ni odrađena zbog nedostatka mixete, slijedilo je osvježanje i kratak odmor. S obzirom da smo na njega krenuli kad je škvadra već počela ulaziti u klub, Wocasova Lucija je ostala prodavati karte boreći se s redarom oko upada svih njegovih frendova, kojih uvijek ima više nego kaj klub može primit. Vrativši se u krcat klub, Krivično je počelo svoj nastup dižući škvadru stvarima čiji rapovi nisu bili najrazumljiviji zbog razglasa, ali su svi u publici ionako znali textove. Počevši s “Čovječe, ne ljuti se” rokali smo do dolaska Nereda, na kaj je rulja podivljala rapajući u sav glas “Crnog sina” i “Spremni za rat”. Kad je na red došla petorka i “Rokaj-snimaj!” bili smo na dva mica, od kojih je i drugi crk’o nekoliko minuta kasnije. Do kraja smo nekak izgurali s jednim mikrofonom nas trojica, a kao zahvalu za dobar štimung i odaziv publike, Woo je na binu pozvao naše frendove s “estrade”, dobitnike Crnog mačka za debitante godine, Osječane “Gužvu u 16-ercu”. Osječki punkeri su bez bada uzeli mic i počeli repat svoje textove prilagodivši ih uz podloge kaj je Wocas puštao. Klubom je odzvanjalo “Cuga okupacija, droga zanimacija, pička rekreacija, dobra zajebancija” dok je škvadra umirala od smijeha, odobravajući briju urlikanjem.

Nakon nastupa Borbaševa mlađa sestra nas je pozvala sve u Oks, gdje smo prvi put nastupali u Osijeku, čiji je vlasnik prvak u karateu, gazda zaštitarske agencije i, trenutno, pratnja manekenke Nine Morić, BORBAŠ. Dolaskom u Oks, di je u tijeku bila večer narodnjaka sa zvijezdama Ljiljom i Dragom, Kum se je odmah skompao s Borbašem, noseći do odlaska njegov veliki zlatni lanac s velikom pločicom BORBAŠ. Atmosfera nam je bila nevjerojatna, isto valjda ko i njima kad su vidli rappere kak ulaze u klub, ali zabava je bila do jaja. Brijući, neki uz cugu, neki plesom umirući od smijeha, a neki u lovu na dabrove, Neki Tandarola popeo se na binu i počeo rapat na mjuzu za pevaljke sa sintisajzera. Trebali ste vidjet zbunjene ljude, ali bilo je i škvadre kaj je plesala. Pred jutro smo se pokupili iz kluba, željni spavanja, stiščući se u jednom autu nas šest jer je drugi vozač doma furo ulovljene dabrove. Tog dana Woo je dogovorio s KD-om da naprave stvar na Kooladeovu podlogu za hiphop generaciju, zbog čega su Duci, Nixon i Rookie i došli kod nas. Odlaskom od Shota, gdje su

Elemental ostali snimat novu stvar, prespavali smo kod mene. Nixon k'o kralj sam, a Rookie sa strahom da ga Duci ne napadne po noći. Novo jutro donijelo je cjelodnevno vježbanje i prepravljanje textova za večerašnje snimanje, koje je poslije dugog ponavljanja, živciranja, sklekova, ali većinom zajebancije prošlo super, jer su dečki po prvi put bili u pravom studiju, legendarnom "Studiju 25" još legendarnijeg Mladena Maleka, gdje je snimana, zbog uvijek dobre atmosfere, većina nekomercijalnih stvari ZG scene. Dan prije Elemental je okrenuo svoju novu stranicu, snimajući stvar za Pimpovu kompilaciju i pokrenuvši pregovore o suradnji s Menartom. Subotu iza toga KD je snimilo stvar rapajući drugačije nego istog dana ujutro. Te subote bio je posljednji party Blackouta prije ljeta 2000., na kojem se pojavio naš "izgubljeni pajdo" Janko Williams, stari brijač u našoj škvadri, koji je odlaskom u Ameriku prekinuo kontakt. Wocas je te večeri stvorio filozofiju o značenju prstiju na lijevoj i desnoj ruci i njihovom povezanošću s Prvom petorkom. Gledajući unazad na sve to snimanje, pušenje, grljenje starih frendova, rokanje, filozofiranje i zapisivanje mogu reći da je taj vikend bio jedan od uspješnijih.

U potpunosti smo se posvetili hiphopu, nesvjesno težeći da sve stvari, nastale tog vikenda, dođu do ljudi i prestanu brijati – INKOGNITO.

*Vjerujem da je isto osjetilo i petnaestak ljudi skupljenih kod Maleka na snimanju "Domaćica", kazete s freestyleovima u produkciji WORKSHOP CLASS-a. Nered je upao u studio i pozdravivši se sa svima ušao u kabinu, stavio slušalice i počeo rokati. Ubijen toliko da valjda ni sam nije znao kaj rapa, stopivši se s "Devil's son", instrumentalom Big La, crni sin je odrepao isproviziranu kombinaciju textova s novog Blackouta. Prva nota podloge na koju je uslijedila Neredova najava sebe: "Šta je, jebem vam mater!" te početak rapa:

"Ukleto proročanstvo, chosen one, black son, odabran,
Neđo Luciano urokan.
Crni klan, Mediteran, pod nogama Sicilija i jebeni Balkan"

podigla je nevjerovatnu atmosferu. Elemental, Šahmat, Grass, Cromega, Connect, Xzed, Woo, Wocas i ja ostali smo zapanjeni svako u svojoj briji. Divljajući po studiju, zakamenjeni na kauču ili oduševljeno klimajući glavom uz podlogu, svi smo svjedočili najboljem izdanju Crnog sina ikada. Frajer se skroz oslobodio rapajući napisane textove, a nek neko kaže da Neđo ne može bacit freestyle iz glave pojest će sve vas s napisanim textom beskonačnim "top of the dome" rapom k'o na jamu u Vinkovcima, krajem šestog mjeseca 2000. Freestyle MOTHAFUCKA! KAJE!

Pa i ne baš puno toga jer kad je Nered htio izaći iz studija, odrapavši svoj dio, Malek mu je rek'o da ostane unutra jer je sad samo namještao vokale pa će morat ponovo odrapat. UPAMTITE TRENUTKE!

"Moje Timbs. One su uvijek tu i na sve pašu. Znao sam kupit 3-4 hlače ili majce koje sam iznosio, a timberland boots su još uvijek bile tu i opet sam kupio nove." CROMEGA

03 - 2014

Nisam siguran da li je ovo jedan od onih dana kad ti niš nejde za rukom, ali sam sasvim siguran da danas linija ne bi trebala početi svirati stvar za buđenje u osam. Subota je i nemoram ići na predavanja, a osjećajući umor jučerašnjeg rokanja sumnjam da me ikaj može odvojiti od kreveta. Okrenuvši se na drugu stranu ponovo sklopivši kapke da zaspim, od zemlje snova odvajali su me Diamondovi snerovi, koji su odzvanjali prostorijom jer nisam isključio liniju. Tak mi i treba kad se furam na staru b-boy spiku s kraja prošlog tisućljeća, a mog'o bi, jednostavno, samo zamisliti da nema mjuze i nastaviti spavati. Neodlučan, da li da se dignem i zgasim kazić il' da ostanem ležati pa ću nekak već zaspao, sve više sam se ufurav'o u stvar dizan povicima "I AM!... u dilemu, na koje sam živčano odgovarao "Umoran..." Do prvog refrena sam već bio i budan. Baš mi fala. Slušajući E-Swifta kako rapa:

"10 years later, still a hiphop slave
a prehistoric b-boy, makin' beats in my cave..."

THA ALKAHOLIKS "Next level"

Prisjećajući se svoje davne prošlosti, skužim da su starci fakat srokali klasiku, koja ti ne dopušta ništa drugo osim da ju slušaš. Sjedeći na krevetu brijem si da sam mog'o nariktat i neku stvar za popunjavanje albuma, koja nema takav učinak.

Zamračena soba s vizijom arapskih noći na velikom ekranu, koji je zamjenjivao prozor, odzvanjala je hiphopom za dobro jutro. Pogledom sam stvorio sliku dana u urbanoj sredini, koja me je zaslijepila jakim sunčanim zrakama otkrivajući sve tajne, prostorije skrivene mrakom. Na prljavožutim zidovima visile su slike važnih ličnosti naše kulture, čiji su pogledi s odobravanjem gledali stvari razbacane po stolu i podu, upijajući njihovu prošlost. Slušajući Lixxe ispočetka, poradio sam na "six pacu", srokajući jutarnju seriju trbušnjaka i krenuo na tuširanje uz ritmove univerzalne hiphop produkcije. Vrativši se poslije doručka u sobu da srokam blunt od jednog preostalog Philliesa, sjeo sam u fotelju baš kad je počinjala "2014" s albuma, koji se je još uvijek neumorno vrtio. Semplirani KRS-ONE, koji na početku pjesme govori: "Back in the days I knew rap would never die...", automatski mi je bacio pogled na zidnu sliku, snimljenu valjda početkom 1980-ih p. b. (poslije babyzona), na kojoj Peewee radi "boogie", furajući Kangolicu i usku trenirku. Razmišljao sam o količini informacija stvorenih ne samo od sredine 1970-ih p.b. do danas, već o cijeloj pozadini iz koje je nastao hiphop, slušajući rap o ratu, 2004. p.b., koji je zadesio svijet, nakon kojeg usamljeni J-Ro pita: "Why am I the last man?" Fakat, kad se sjetim svih onih gluposti iz srednje škole, kojima su nas davili, o nuklearnim ratovima velikih svjetskih sila poslije kojih je, kako su velika proročanstva i najavila, dobro pobijedilo preživljavanjem petpostotnjaka u podzemnim krugovima, vidim da su i Lixxi brijali na tu šprehu. Nije mi ni na kraj pameti bilo da hiphop ima veze s novim svjetskim poretkom i višim stupnjem svijesti. Mada više volim prapovijesnu tehnologiju, ponosan sam kaj mogu telepatski slušati te "new school" klasike ljudi koji su nam otvorili oči i pokazali sve te sposobnosti. Prije završnog lizanja blunta J-Ro je nastavio sa svojom pričom:

"These crazy thoughts in my head won't stop
Where's ma' moms & pops and whut about hiphop
I'm pickin' up things that can be a use to me

to build a mansion crib, what Hollywood use to be
and it ain't no 40's and ain't no blunts
I ain't had no ass in 5 years n 8 months
5-4 years passed and I still survive
and I'm thru' wit' wondering whu's still alive
Until one day I'm just walkin' along
n I hear this kid singin' a hiphop song
He said "That's the way it is and it is like that!"
I said: "Yo, kid! Come here. Where you learned that song at?"
He said: "Ma' daddy thought me 'bout the hiphop game,
I'm 8 years old and Rakim is my name."
He said: "Yo, I'll take you to him, come follow me,
but first you gotta prove that you can emcee."
So I've cleaned my throat, got in the b-boy stand
then I ran to him a rhyme that made him piss in his pants
with tears in his eyes he grab me by the hand
and then we've ran 10 miles across the sand
He took me to this spot, deep, deep underground
where I can hear a sound of a big bass pound
I wasn't really shore, but I saw we smell blunts smoke
no joke bro, but can I get a toak
He took me to his pops n he headed me a splif
and I behind them all came Tash and E-Swift
He took me to a freestyle session, it was on
I knew hiphop would never be gone
500 hiphopers beef, yo, we cool it
2014 Alkaholiks still rullin'!"

THA ALKAHOLIKS "2014"

K'o da sam se jutros probudio iz stogodišnjeg sna, oči su vidjele proročanstvo ostvareno stihovima, sjajeći ispod poluzatvorenih kapaka srećom ove spoznaje. Ne samo u 2014. p.b., nego i sad, 28.07.2048. p.b. Lixxi još uvijek rokaju.

Signali su počeli slabiti, nagovještavajući neku promjenu, kad se na monitoru u kutu iznad prastarih 1210 gramofona, pojavila mama brijući nekaj o ispitu u ponedjeljak. Da l' učim? Jesam ga prijavio i osmislio prezentaciju praktičnog dijela. Kaj ja mislim sa životom i ostale roditeljske fore, koje se najvjerojatnije nisu promijenile od Roxanne Shante. Potvrдно klimajući glavom rek'o sam joj da imam drugu liniju, kako bi se vratio razmišljanju, kad mi je Wu-Tangov urlik "uuu!", kojeg sam instalirao kao zvono, propilio uha. Proklinjao sam ovaj dan bez mira dok sam palio sigurnosnu kameru da vidim ko to smeta. Na svu sreću na monitoru se pojavila samo zbunjena Dulakova faca s idiotskim osmjehom. Dulak je kompić iz kvarta, koji zna zabrijat ponekad s mojom ekipom i bez obzira na to kaj nema veze s hiphopom, brija je uvijek vrhunska. Pun energije, ko i obično, počeo je, pozdravivši me, postavljati sva moguća pitanja o jučerašnjem rokanju, izražavajući žaljenje kaj nije mog'o brijati s nama jer, kak veli, osjeća da je mog'o ući u karoseriju, ak' su dabrovi fakat bili kak sam mu i opis'o. Proveo sam sljedeće vrijeme slušajući najnovije lovačke priče ove legende, koja je sebi cijelo to vrijeme rolala jointove, nudeći mi svaki bez uspjeha. Tada je došlo i vrijeme za klopnu, a pošto ovaj "highroller" nema niš za uložiti u hranu, a meni je hladnjača prazna, morali smo otići do obližnjeg dućana. Vani nas je dočekalo jako sjeverno sunce, koje

je ispraznilo ulice, tak' da smo se vratili tranu ni ne pomišljajući o hodu do dućana. Preostalo nam je samo da od raznih ostataka skombiniramo neka jestivo pa sam se bacio na kuhanje, dok je ovaj izmišlj'o neke recepte iz Micky D's aparata gurajući svoj "sharky" nos u sve nedostupne kuteve chillaone. Potpuno utišan od glasnog hiphopa, koji je tres'o cijeli podrum, morao sam vikati da zaboravi na meso i ostale otrove, kojima se inače trpa, jer ak' je gladan onda će klopat biljne prerađevine, a ak' ne, više meni. Zazvao sam ga još nekoliko puta i, primjetivši da je negdje odbrij'o, ostavio sam nož za rezanje i otiš'o ga tražit po kući. Ušavši u chillaonu, u kojoj se dim mog'o rezat zrakama, upalio sam ventilaciju, koja je počela gutati dim, ne bi li ga slučajno pronaš'o kak' spava u magli. Prostorija se proluftala, ali ga u njoj nije bilo. Mislim sam prošao kroz WC, TV- room i prostoriju vizualne realnosti, njemu najomiljenijih mjesta u mom domu, ali neuspješno. Vjerovatno su mu moji signali misli razbili ono kaj je brij'o te je u tom trenu ušao s knjigom u ruci u chillaonu. Nisam siguran da l' je fakat zabrij'o il' je samo bio zgažen, ali na licu sam mu pročitao glupo oduševljenje knjigom, koju je čvrsto držao u ruci. Prozbiorivši da je bio u "skladištu", maloj prostoriji s informacijama, nalik npr. špajzi podataka, u koju nije svraćao tak' često. Smanjio je mjuzu i predao mi knjigu. U rukama mi je stajala stara knjiga žuto-bijelih stranica, kojoj su i ove bijele već skoro požutjele. Slabog, zapravo, više strganog uveza, bez naslovne strane korica, skupljala je desetljećima prašinu jer danas knjige nitko ni ne čita, kaj je Dulaka ziher privuklo kao još jedna guba stara stvar, kakvih kod mene ima. Zbunjen sam, pomalo bio i sam, jer ovo nikad nisam vidio. Sigurno je pripadala starom il' dedi jer se ne vidi da ju je baš listala ženska ruka. Na prvoj stranici bilo je uputstvo za čitanje. "Za bolje razumjevanje srokajte BLUNT", ispod kojeg su bili stihovi, koji bi, valjda, trebali govoriti o piscu i knjizi:

"od hiphop proroka, legende rock & rolla
jer rokamo mic kada se blunt srola, krv prokola,
osjeti bola nadraženi, MC-i pregaženi
ak' kužiš babylon, naći ćeš kaj ste tražili".

Oduševljen kaj frajer brije na bluntove k'o i ja, odmah sam gurnuo karticu u kućni bankomat, prenoseći novac na račun obližnje trgovine, kak' bi ubo kutiju Philliesa. Pola minute kasnije već sam vadio cigaru iz kutije, ližući ju i režući noktom na pola. Dulak je brij'o neka svoje ležeći na krevetu, gledajući me kak' bacam duhan, ližem listiće i stavljam tranu gotivu, klimajući glavom na uvod u Primov mixtape. Prelaskom upaljača po slinavim dijelovima, koji su se sušili na plamenu, blunt je bio gotov i čitanje je moglo započeti. Čak si brijem da je zbog mog oduševljenja i Dulak iščekivao prve riječi ovog bezimenog štiva, namještajući jastuk za što bolji i ugodniji položaj. Pa, neka rokanje počne.

"Plave skijaške Pelle hlače. Kad nas je Ana do Rubeljevog skladišta našao sam njih i plavu monticu. Bio sam lud onda." TARGET

04 - NIT ŽIVOTA

Zagreb se je ovo jutro probudio tmuran. Ostaci noćasnje kiše zmazali su njegovu plavu boju. Slijedeći takav prljav put, povorka se polagano kretala do polja 20 zagrebačkog Mirogoja. Ekipa u crnom ispraća još jednu dušu do konačnog počivališta. Sunce prži po znojnim, ćelavim glavama koje sjaje, blješćući k'o sunčane naočale, koje svake skrivaju svoje oči, brijući svoj film života. Obučeni u crne "baggypants" s timberland bootsima, velika crvena slova TRAM 11 na crnim majicama skretala su poglede na njih. U povorci su bili svi koji su radili na prvom albumu iz 1999. "Čovječe, ne ljuti se", izdanom sa zakašnjenjem oko 10. devetog. Prva petorka je nosila sanduk do kraja, u stopu praćena Bolesnom braćom, Kooladeom, Dashom, Phillom, Lunarom i Fastom, Kikijem, Badcatom i drugima, koji furaju majice sredene putem Hameda, kojem ovim putem zahvaljujem. Predvođeni Woom i Targetom, Bahatte i Nedo u sredini sa Stuom i Wocasom na začelju, furali su još jednog vojnika, žrtvu prvih linija života, kojom koračaju i svi iza njih, noseći cvijeće uz sjećanje na prvi singl Mobb Deepa, kojim su donijeli sliku pakla na zemlji. Noćas se još jedno oko zacaklilo, a nebo je proplakalo.

Mrmljajući melodiju niti života za vrijeme propovijedi, svaki je na prsima nosio znak PICINOG OKA, povezujući se tako sa svom braćom diljem svijeta. Još jedna duša je uskrsla ulaskom u povijest.

Danas iz auta nije odzvanjala mjuza kao obično. Sjedeći u parku nismo po prvi put igrali hiphop kviz, izvlačili smo teško riječi iz sebe. One poneke obnavljale su sjećanja, koja su se nadovezivala jedna na drugu, polako se gubeći u dimu blunta.

Poznavajući se iz viđenja, Woo i ja smo se zvanično upoznali na putu za Ljubljanu '96. kad sam, došavši iz škole, obavješten u razgovoru s Wocasom da se ide na koncert krenuo vidjet Naughty. Sastali smo se oko sedam na Glavnom, 10-ak minuta prije polaska vlaka. Shot još nije došao, al' smo Wocas i ja ugledali Čuka, koji ga je čekao kod kioska na ulazu. Dok smo se upoznavali, došao je i Shot pa smo krenuli prošavši uobičajenu kontrolu u vlakovima do Tivolija, gdje je koncert već počeo, ali na našu sreću samo smo propustili neku slovensku predgrupu, koja rapom uz instrumente nije zadovoljavala naš ukus pa nije ni bilo bitno. Kasnije smo tek doznali da nam je to bio i prvi susret s JaMirkom, našim prijateljem SLO. DJ-om, jednim od urednika emisije RADYOYO, koji je bubnjao tada Heavy Les Wantedima. Poslije prvog svog koncerta '94., kad su u Zagreb došli, kao prvi ambasadori hiphopa u Hrvatsku, Public Enemy, SIVE-O i ICE-T sa SYNDICATEom, ovo je izgledalo potpuno drugačije. Nije bilo cjelodnevnog chillanja s kazićem ispred Doma sportova, utrkivanja sa Stupnijem 'ko će ući prvi (ne samo od nas dvoje u dvoranu), stiskanja bez zraka u prvim redovima, sivog Championovog hoodya, o kojem je izrapana i cijela stvar: "Championov fura Target, Nikeov hoody fura Stupni". U Ljubljanu smo došli na haloo, sa zakašnjenjem i gledali nastup sa strane, ali osjećaj je bio neusporedivo isti. Dobili smo potpise od svih i ovjekovječili to na slikama, ali za najvažniju stvar zaslužni su najviše Wocas, Woo i Phill, kojeg smo sreli gore zajedno s još nekom ekipom iz Zagreba. Kad je Treach sišao sa stagea na pauzu, nakon urnebesnog prvog dijela, Vinnie je pozvao škvadru na freestyle, na kaj su me moji doslovno uhvatili i odnijeli na stage. Rapavši kombinaciju nekih prastarih textova i "top of the dome" završetka, poslije jedne slovenke, na koju je škvadra poludila, predstavio sam CROATIU otišavši sa stagea praćen pogledima. Tada sam po prvi put rap'o sa Kruddy clique, Bean Rockom i slovenskim Klement-Klementom. Nakon nas došao je kralj u svom novom ruhu

pričajući o zatvoru i slobodi, lupajući svojim lancem-ogrlicom po pozornici za sve zatvorene u sistemu.

U to vrijeme Woo je tek počinjao s rapom, noseći ime MAD WOO SKILLAH bez svojih današnjih činova. Sa hiphopom se je po prvi put susreo krajem 80-ih, kao Srđan Ćuk, kad je bio u Münchenu kod rodbine, a dolaskom u Zagreb, po padu Vukovara, skomp'o se je sa škvadrom iz Dubrave, koja je također srednjoškolski brijala po hiphopu. Njih 30-ak iz kvarta sačinjavalo je ESC, Eastside crew od kojih su Woo, Thri Kreen aka Kiki, koji je poslije dugo vremena ponovo zarepao na "Ko ti čuva leđa" s prvog albuma starog mu prijatelja kojem je također smislio i logo Tram 11, Mista Horn, Kiletov frend iz "primijenjene", te DA GREAT ONE tj. legendarni "ako ne znaš sada znaš, papak", Don Dovbje bili DA CHORD BUSTAZ. Chordzi su bili prva grupa, koju je Shot ufur'o poslije Young Lordza. Producirajući im prvu stvar "Keep it real", u kojoj su samplirajući ICE-Ta "you gotta realize the boys from da east side" s prvog singla "Home Invasiona", početkom '95. predstavili cijeli ESC. Na svom nastupu u Big Benu predstavili su zagrebačkoj underground publici i ostale svoje stvari te još jednog MC-a iz Dubrave, koji je tada izašao na freestyle, poslije C-Facta i Lunara, ljutitog pittbulla EL BAHATTEE-a. Osim Stiva Kahline, koji je ostavio dobar trag na hrvatskoj sceni, iz ESCa je potekla i LUCY, cura koja je rapala na nekoliko Blackout projekata. Iza "Keep it real" došla je prvobitna verzija "Pad sistema" (a ko će bacat rime ak ih nema) u kojoj Mad Woo Skillah odlično opisuje atmosferu "RADIJA 1", kolijevke Blackouta:

"... na aveniji buka brzih auta
i boli me glava od jučerašnjeg blackouta..."

Neboder na Trgu bana Jelačića, gdje je sredinom 90-ih, poslije lokacije u Masarykovej, svoje valove odašiljao "RADIO 1" dom Blackout Rap Showa, skupljao je jedanput mjesečno sve hiphopere, njih čak i do 700, na jedino mjesto gdje se hiphop mogao tada čuti u Zagrebu. S tog mjesta su potekli i Chordzi, koji su pojavom YOUNG LORDZa isto tako odlučili uzeti mikrofon. Snimivši još jednu stvar u tada popularnom, horror core stilu, završili su na žalost svoju grupnu priču krenuvši svojim putem. Mista Horn je počeo radit produkciju, a Woo se pridružio Misfortunetellasima. Zajedno sa STUPNIem, koji je kao i Woo debitirao na Young Lordzima, i DASHom, koji do tada nisu bili zapaženi, roknuli su pet stvari na engleskom, ali ni od toga nije bilo veće buke, tako da oko Misfortunetellasa i danas kruži misterija, kako to da Stu i Dash, kao stalni članovi, nisu nikad snimili nikakav materijal, već su zapaženi samo na tuđim projektima. U to vrijeme Dashova produkcija se uzdizala do vrhunca tako da i nije logično zakaj taj dobar materijal nije čulo više od 50-ak ljudi. Snimajući sve kod Dasha doma, ili kak piše na kazeti "recorded at dash's crib", jednom smo sjedili u njegovoj sobi dok je Dash govorio Stuu da napiše nekaj "mračno" za jednu novu podlogu kaj bi snimali. Kad je "When the sun sets" (Stupni, you betta hit that ass) snimljena, Stupni nas je fakat roknuo with the best, rapajući:

"Darkness around me I'm already lost
suranded with the shadows I see my picture on the cross..."

U Dashovoj sobi, sjedeći na krevetu sa slušalicama i micom u ruci, Woo i ja smo snimili prvu ili drugu stvar zajedno "Nemreš zaustavit". Ne znam točno da l' je prva ili druga, jer smo u to vrijeme snimili i "Rima koja slijedi" u samo dan-dva razlike. U tim smo stvarima predstavili svoje intelektualno i verbalno nasilje, upozoravajući svijet da se "bolje pripremi za rimu koja slijedi". Uslijedio je TRAM 11, ime koje sam smislio gledajući Jeruov "Can't stop the prophet" di mi je za oko zapao "8 train", vlak newyorške podzemne, koji spaja Brooklyn i

Bronx. Tram 11 spajao je Wooo u Retkovcu i mene u Vrapču, ne baš direktno, ali busevi su bili malo prekomplikirani za ime. S vremenom smo shvatili da 11-ica ne spaja samo nas već i istok i zapad grada, prevažajući obične ljude, kojima je i namijenjena naša mjuza, s jednog na drugu stranu, kako bi mogli vidjeti sve ono o čemu već rapamo. Najduža linija ZET-a u svojem broju je nosila dva broja jedan, dva prvaka, od kojih je nastalo JEDAN I JEDAN NISU DVA VEĆ JEDANAEST, jer jedan i jedan nisu dva, nego gospar i ja, kak` bi Woo reko`. Slijedeći način rada Young Lordza, i 11-ica je počela svoju karijeru rokajući "prostorije, pretvorene u muzičke laboratorije", tj. dnevne boravke naših beatmakera. Prva zvanična pjesma Tram 11 "Verbalator" snimana je kod Shota doma, na istom mjestu kao i prva hrvatska klasika "Život vel`kog grada" benda, koji je nastao kao zajebancija Shota, REEL PHASTa (Nenad Jakšić), PSYCHO DJ SAMURAIa (tada Mario Župančić) i Targeta (Nenad Šimun) na partiji bilijara u Ilici. Shota sam znao od prije, jer je radio nekakve početničke stvari s INTELLIGENCE, koje sam čuo na prvim partyima u CABu kak` rapaju u separeu. Mislom da je to bio party kad je Frx slavio svoj rođendan na kojem je čak pokazao i svoje b-boy poteze breakajući s Geneom i, YCP predstavnikom, SPEEDom, poslije čega smo ga svi bacali u zrak čestitajući mu rođendan. Na sljedećem partyu nisam bio, al` se pričalo po Trgu, tadašnjem okupljalištu "rappera", da je dečko po imenu Reel Phast odro Wumaha iz DIFO-a, koji je tada slovio za najboljeg MC-a, rapajući strahovito brz rap Fu-shnickensa. Šetajući jednog dana s Lunarom po gradu, sreli smo DRPZe, škvadru, kojoj je pripadao Phast zajedno s Niggom i Raptorom, koji su svi kasnije ušli u YCP. Tri emceea i Samurai, s kojim sam išao u srednju školu i tvorio dvojac DA MOBSTAS, sastali su se u zgradi kod Vinogradske bolnice i snimili prvu stvar "Down with", koja se je odmah vrtila na Blackoutu. Poslije nje su uslijedile horror core "Wigga flyz", `cos we stock on hiphop like flies on shit, "Hood`s anthem" i "Život vel`kog grada", koji je kao i svi hitovi nastao sasvim slučajno. Shot i ja bi uvijek snimili svoj rap čekajući Phasta da dođe i da nas iznenadi nekim novim ubojitim textom, kojima je u to vrijeme blagoslivljavao podloge. Taj dan je trebo` snimat` svoju solo stvar, ali podloga mu nije pasala za taj rap, pa da ne izgubimo bez veze vrijeme, dao sam Phastu da nauči rapat drugu kiticu "Života vel`kog grada". Za sat vremena počeli smo snimat`, a za sat i pol smo imali gotovu stvar, jer tada još nismo znali za nasnimavanja i ostale trikove koje MC-i koriste danas. Tada se rapalo sve odjednom i kad bi onaj zadnji sjeb`o, svi bi mu se sjetili mame, a takva primitivna tehnika izgradila je stil svim Lordzima, a i članovima Basemetala, Gjerginog podruma `di je u zimi `95. na `96. snimljen 70-minutni materijal Lordza "WAKE UP". To su bila vremena Cross Coloursa, Karl Kanai jeansa i Stratojack montica, nekoliko CAB partya i Blackout partyja u RADIJU 1, gdje su održana prva natjecanja u freestyleu i prvi nastup Young Lordza, koji su otvorili riječki DA BOUTKNOCKAS, grupa riječkog MC/DJ/producenta KNOCKOUTa. Kreati klub Radija 1 doživio je smjenu vremena na tim partyjima za koje se čekalo u redu ispred ulaza u lift, koji je vodio u nebo hiphopa. Wumah, Capital T i ostali dečki iz DIFOa i WFPa spustili su mikrofone i maknuli se pred ACUem, PHASTom, DUXXom, SHOTom, TARGETom i E-HIPom, koji je nažalost kao i staroškolarci ubrzao tempo i prešao kemijati "muziku nove budućnosti". U to vrijeme škvadra kaj nije mogla doč` na party slušala bi cijelu atmosferu doma, jer je radio sve prenosio, a bilo je i onih ko Remi, kaj bi bili gore do 12 il` jedan, a potom bi žurili doma na nastavak do kretanja u školu. Tada je TOMMY MC rapao "nema sexa prije braka" kak` mu je rekla baka, prisvajajući mic za uvijek. Na prvom freestyleu škvadra me je skoro rastrgala od ruku i grljenja kad sam sišao sa stepenica odrepavši text na hrvatskom, koji je bio odvratno loš, plus kaj sam se derao, al` je bio na hrvatskom. Drugo natjecanje osvojio je Reel Phast. Eter Radija 1 odzvanjao je `95. klasicima kao "Bring the pain"(8.2). "Flava in the ear"(15.2.) (nastavak u 6. poglavlju).

"Tape, obični. Zapravo MAXWELL. To mi je bila prva hiphop kazeta s Run-D.M.C. i Public Enemy na njoj. (O Maxwellu pričaku svi od Phifea do Bize)." REEL PHAST

05 - MA-DAM OF EVE'S

Glavu mi je iz stranica izvadilo prštanje fontelea, koji je trgnuo i usnulog Dulaka nakon dužeg zvonjenja, koje nisam ni osjetio. Dok sam proučavao Dulakov zbunjen "oćeš se javit?" pogled, još uvijek su mi u glavi brijale slike graditelja hiphopa. Ne vjerujući da je sve to netko zapisao, prebacio sam pogled sa Dulaka na monitor, na kojem se je automatski pojavila slika mlađeg Bodege, Bozija. Iznenadivši se kaj ga vidim uzeo sam nedovršeni blunt, koji se je u žaru čitanja ugasio, i pripalio ga, slušajući Bozia kak` prepričava događaje iz A-dama, gdje je s ostalom braćom i bratićima na brijanju. Bozi i njegov stariji brat blizanac Ozbi Bodega vođe su škvadre s Remize, koja zajedno s Rudeš ekipom, Zobija i Ziboa Brigante, tvore "double R" organizaciju, koja je prije nekoliko dana otišla u A-dam kako bi skemijala neke poslove i dobro se zabavila usput. Dok sam ponovno punio spremnike, Bozi nam je ispričao glavne bisere još jedne double R brije, koja se uvijek, neminovno, pretvori u avanturu. Braća Brigante, koja se inače bave prodajom krzna, otišli su u A-dam kako bi prezentirali najnovije materijale Brankove Womenart produkcije, koja je na planetarnom glasu zbog izvrsnih pornomixtapeova mladog, neafirmiranog redatelja Lekua. Branko je uzevši ideju svog djeda uposlilo Lekua da smixa najbolja rokanja sa starim snimkama klasičnog hrvatskog hiphopa, koje je njegov djed Branko sačuvao za vrijeme rata. Bozi veli da se škvadra raštrkala po gradu čim su se iskrcali iz starog "Bullettraina", vlaka-metka kojeg je početkom 1990. p.b. isfur'o KRS "ichi-ban" svojim posjetom Japanu. Zobi je u društvu uvaženog producenta Baby-Lona i ekipe otišao u potragu za svježim dabrovima kako bi obnovio robu na domaćem tržištu, dok je Zibo s ostatkom škvadre krenuo prodati snimljenu mixtape memoriju nekom tipu u "Reddistrictu", kak` bi isfur'o novce za brijanje. Našavši se s Bodegama, koji su stigli sat vremena prije letjelicom Gotiva airlinesa, u "Pussyeye" coffee shopu, krenuli su bezbrižno u "Reddistrict", na sastanak `di su kasnili. Šetajući pored razgolićenih dabrulja, koje su gledali pravom bojom ove četvrti, nabasali su na dabrulju koja je, misleći da su turisti, počela vući Ozbija sa sobom u stan.

"I, je l' ju je roknuo?" prekinuo je Bozin film nestrpljivi Dulak, na kaj ga je Bozi pit'o da l' ga je teška gadro zela.

"Ma, pusti ga. To mu je od ozračenog duhana. Rokaj dalje!" Odgovorio sam mu završavajući blunt.

Kak niko od ekipe, koja ga je gurala: "Odi, odi!" nije bio u lovi, mlada mulatkinja kosih očiju ostala je bez posla, ili su to samo svi mislili. Stariji bratić Pajk neprimjetno je ostao s djevojkom ne misleći o plaćanju.

Ušavši u polumračan hodnik, u kojem je neki brabojed dobivao honolulu, bili smo pred ulazom u Diamantov svijet. Maknuvši debelu zavjesu ugledali smo gologuze dabrove kako plešu u kolu ne ostavljajući mašti previše toga. Iza njih sjedio je u svojoj kožnoj fotelji Diamant, naš tip koji je u A-damu izgradio svoje carstvo. S jednom rukom na mobyu, drugom haklajući Sony playstation, radio je grimase pričajući na fontele, pogledom nas pozivajući sebi. Pretpostavljam da mala ispod stola nije usavršila karakas kak treba. Ozbi mu je uručio tape s memorijom za kojeg je dobio finu lovu, dok su ostali lovci zašprehavali dabrulje, žicajući besplatno. Sad kad smo bili u lovi krenuli smo natrag do one "napasne" jer Diamant, tak i tak, drži samo balkansko krzno, a tog ima i doma. Nabrijavajući se cijelim putem nazad

na onu mulatkinju, spustio nas je standardan prizor. Gužva ispred "Dabrovog brloga", u kojoj Zobi miče pijanog Baby-Lona sa triput većeg redara, kojem Lon objašnjava da Pajk, koji ih je sreo u istoj rupi, u stvari ima za platiti, ali je riječ o nesporazumu. Tada je počela međusobna mackljaža, u kojoj sam se nahvat'o guza i sisica, boreći se većinom s dabruljama. Na sve to sam se samo nasmješio jer sam već bio u drugom filmu, koji me je podsjetio na crvena prigušena svjetla. Ispričao sam im kak sam, zaustavivši se na crvenom, dok sam fur'o jedno sfrustrirano kopile doma s tuluma, zabrij'o na crveno i pohranio neke stilove u trajno pamćenje.

"Crvena je boja mojih očiju, crvena je boja amsterdamskih noćiju.
Auti prikočiju, kada uočiju,
Novu Red Sonju kak fura vatrenu kočiju."

A sve sam im to isprič'o jer je u tom trenu pored mene stala žena u crvenom vozilu pa me je cijela ta situacija skroz oduševila. Mora da sam ih previše zbunio ovim jer je Dulak opet zasp'o, a Bozi je rek'o da ćemo se čuti kasnije. Ostavljen na solo, mog'o sam se ponovo vratiti zapisima, koje je moj deda stvorio u ljeto 2000. p.b.

E, fakat. Pardon kaj se nisam predstavil. Moje ime je Target III.

* * *

Svratio sam, u povratku s neuspjelog termina mixanja stvari Petorke za generaciju, do Wooo da ga pozovem na jednu vožnju do Babylona. Ispred zgrade me je čekalo troje vukovarskih penzionera, koji su u Zagreb stigli za vrijeme rata. Sjedeći na ulaznim štengama, provodili su slobodno poslije podne politizirajući o svakodnevnici.

Dok smo se pripremali za put na telki se vrtio tape sa spotovima, koji su uvijek dobrodošli kao vizualni dokazi svog vremena, prihvaćeni kad god da se chilli. "We'll always love Big Poppa" od Loxa još jednom me je podsjetio na sličnosti ljudi, koji nisu ni svjesni postojanja onih drugih, istih, svojim snimcima Brooklynske škvadre, i mlade i stare, koja odaje počast najvećem rapperu svih vremena, pozirajući ispred svojih zgrada. Sjetivši se penzića ponovio sam još jednom bit svega - SVE JE TO HIPHOP.

Uvjeren sam da će se mnogi neodobravajuće namrgoditi zbog toga, ali i takva reakcija ima svoje zašto, a i svoju povijest. Sredinom 90-ih to je shvatio i KRS, izjavivši da on ne samo radi hiphop, već da on je hiphop. Tada su ga napali sa svih strana, kaj je bilo i za očekivat zbog onog postotka negativnosti, koji je potreban hiphopu da bude to kaj je. Savršenstvo u svojoj nesavršenosti. Sličnu rečenicu napisao sam i na drugim mjestima pa, ako brižete da se cijela poruka ovih rečenica ponavlja i vrti u krug, shvatili ste kaj hoću reći.

Zato shvatite, shvatite da sve i je hiphop. I KRS i Brooklynska ekipa i starci ispred zgrade i Flipmode, kojeg smo slušali do Dubrave, gdje smo se zaustavili kak bi se odmorili malo od puta. Sve. Pogotovo preminuli Biggie Smalls, kojeg su opjevali THE LOX u spotu, koji nas je podsjetio na starce pred Woooovom zgradom, o kojima sam razmišljao dok smo prema istoku izlazili iz grada stajući na što više semafora, kak sam zamolio Wooo, da mogu više tog zapamtiti i zapisat. U glavi mi se vrtio moj spot sa ZG i BK škvadrom zajedno. Odavali smo, kao pravi vjernici u našu kulturu, počast svima koji su nas prerano napustili. Svim hiphop anđelima koje je tuđa ruka odvela s ovog svijeta. Pjevali smo, svako u svom kvartu, "We'll always love big popa" brijući svoj znak zahvalnosti. Kamere su zabilježile sve poze, ali ni

jednog pozera, jer se na takvima odmah vidi da ne žive to. Kaj se tiče poziranja, njega naravno ima i u Brooklynu i u Blackout ekipi u kojoj to ponosno predstavljaju Misfortunetellazi Stupni i Dash, jer nemogu svi biti prirodni, a upravo taj sklad opuštenih lica ne bi bio prirodan. Hip-hopu je potrebno da ga neko sa strane komentira, kritizirajući ga, da bi bio to kaj je. S ovim smo se ponovo vratili na ono staro, ali tako će biti dok ljudi ne prihvate funkcioniranje kruga i prestanu brijat bad jedni drugima. Nemojte misliti da bi zemlja tada bila prenapučena jer će se ravnoteža već sredit prirodnim putem ko kak to radi i sad. Sve će i tada ići u krug, baš ko i blunt ili ona kazaljka sata o kojoj sam prič'o u Cypheru. Ne, ne u krugu gdje se rapa, nego u jednom poglavlju knjige čudnog vam naziva, u kojoj se priča o freestyleu di emceei jedni drugima bacaju rime u nedogled. Rapajući bez prestanka u svijetu utrke za vremenom i tehnologijom, koja nas vodi u istraživanje svemira s neriješenim kućnim problemima. Standard, tehnologija i pristup informacijama na zavidno su visokom stupnju razvoja, ali naš način razmišljanja je isti, nepromijenjen. To vam najbolje pokazuju sva klasična djela, koja su stvorena nekad davno da bi ih ljudi shvatili tek danas jer se povijest ponavlja, kako kažu, vrteći neprekidni krug u nedogled. Isti nedogled, koji bi se drugačije mog'o reći i "zauvijek" ili "fo'ever".

"For ever and ever, and ever, and ever..."

KRS-ONE "Next level"

Vječnost, koju je stvorio Biggie svojim postojanjem, a ne samo nečijom spikom u kojoj je on najveći rapper ikada, ostavlja veliki trag na putu napretka čovječanstva, jer je spoznaja vječnosti jedne veličanstvenosti potrebna svakom od nas. I KRS-u, koji je tvrdio da su prvi writteri crtali po pećinskim zidovima, a i B.I.G.u, koji je putem hiphopa uskrsnuo, "cos' he went from negative to positive - and it's all good". I ako ne znaš, sada znaš, papak.

Potreban je i Puffyju, koji je radio s obadvojicom, a i onima koji smatraju da je Puff prodan i da nije "pravi" hip-hop. I tebi, koji sad čitaš ovo. Ovaj text, koji je posljedica spoznaje veličanstvenosti hiphopa, moćnog kao energija Rocka, Punka il' Jazza, veličina i prostranost Europe, Amerike il' Afrike, dobrota i ljubav Isusa, Budhe il' Alaha. (Pet božjih odlika za svaki prst na ruci, svakog člana Prve petorke od kojih jedan vjeruje u filozofiju 5% nation of Islam, usamljeno pišući o istini, koju zna prihvatiti samo petina crnih Amera, koji otprilike, i čine petinu čovječanstva, opjevanog u stihovima "The last poetsa", koji su od kraja 60-ih, recitirajući na jazz podloge prenosili svoje afričke korijene, vjerujući u milost Alahovu, širili vidjenu istinu.)

Nemojte mi nikad reći da je hip-hop samo subkultura ili brijat mladih, koja će ih uskoro minuti. Nemojte mi pričat o kvarenju mladeži izravnim textovima, o zrelosti i odanosti jednih izvođača i djetinjarijama i prodanosti drugih, koji ne odgovaraju vašem ukusu. Nemojte tak brijat jer mi je u mislima Bahatteeva "Noć pečenih volova" s njegovog novog "Svaki pas ima svoj dan" albuma, dok na TV-u gledam Fugeese live u Njemačkoj, gdje trudna Lauryn pjeva istim žarom ko i trudna Malekova žena na refrenu "Noći pečenih volova". Veličina hiphopa nije vidljiva ko masivnost Himalaja, već nezamjetna kao tlo po kojem hodamo.

Nakon kave smo nastavili put rokajući "Wu-Tang forever", tražeći prave putokaze za Babylon. Slušajući "For heaven sake" uočili smo da stvar ubrza na refrenu pa se normalna vrati na rap dionicu. Krateći prvi takt refrena, RZA je ubrzao pjesmu, podižući joj dinamiku, stavljanjem samplea prije početka takta. Završetkom refrena sve se vraća na normalu. Frajer je lud! Isto ko i cijela Wu familija. WU-TANG predstavlja najvišu razinu hiphopa svojom

produkcijom i svojim pjesničkim izražajem, bilo da se radi o Reaovom i Ghostovom slikarskom stilu, Methovoj ritmičkoj a cappeli ili Masta Killa i U-Godovom recitacijskom rapu, koji najviše podsjeća na klasičnu poeziju. Upravo to i je hiphop - POEZIJA. Da li poezija u pokretu latino-plesačice u Santaninom "Maria, Maria" spotu ili naše miss dabar Marije, koja je nakon dugo vremena ponovo došla na Blackout party, otimajući nam poglede. Ako želite pravu poeziju, onu liričkog izraza, poslušajte Wooa, koji rapa:

"Sunce opet izlazi na istoku i plače
slušam vraga i anđela u mom mozgu kak se kače..."

na "Za sve oko mene". A ako bilo kako osjetite ljepotu u ovim rimama jednog običnog dečka iz Dubrave, koji ih piše za sve ljude oko njega, osjetit ćete i ljepše sutra kako dolazi jer sama činjenica da je ovo napisao lik iz kvarta sa završenom srednjom školom natjerat će stranca da se zapita kakvi su tek onda hrvatski studenti književnosti. Mada slika nije najpozitivnija, kao što neki ne zamišljaju Tram 11 pozitivno zbog tema o kojima pričaju, plus kaj je još gore kaj rapaju, pokušajte cijeliti dubinu opisa izlaska sunca, kojim započinje novi dan, gdje Woo povezuje milijune vršnjaka, koji briju kak i on, riječima istine, ne mažući ljudima oči kao mediji il' ko roditelji djeci. U slučaju da se još uvijek niš nije desilo, slobodno spustite ovu tešku, neosnovanu knjigu i upalite TV. Možda uhvatite spot s rimama:

"Gledaš na telki kak petorka roka ligu,
umjesto da uzmeš knjigu i pročitaš o singlu."

* * *

Predložio sam Woou da poslušamo CD M2Sa "No man's land" dok se vozimo do Babylona. Sjedeći u zamračenom kupeu, kojeg je na pola rezala slaba zraka saharškog sunca, zbunjeno me je pogledao i rekao da je album kopija TUPAC-a, i to loša, te mi ponudio da ga poslušam doma. Pokušao sam ga nagovoriti da ga poslušamo zajedno kako bi mogli popričati o njemu, da zapišem koji komentar kao osvrt i na M2S, nekakvu grupu kaj brije na nešto. Jačina glasa koja govori: "To je smeće! Neću to slušati", isti tren mi je dala kritiku tog materijala. Nudeći mi uporno da ga uzmem i poslušam doma, samo sam odmahnuo glavom fala, jer kužim da se fakat ne isplati ni poslušati. Digavši pogled s gumba za memoriranje misli, pogledao sam TV na kojem je upravo završavao Eminemov "The real Slim Shady" na njemačkom MTV-u, a u pozadini čuo RZu kak roka na jednoj od stvari s "Wu tang Forever". Vidjevši Wooa, koji je upravo napunio novu dozu inspiracije, ugledao sam Babylon. Stigli smo, ostavivši one opasne po društvo i našu hiphop zajednicu negdje u pustinjskom pijesku.

Babylonska sredina nudila nam je inspiraciju u svemu, pokazujući nam svrhu i bit stvari koje nas okružuju. Takve smo slike počeli upotrebljavati i u rimama, koje se nisu poboljšale, ali su opisale svoj svijet razmišljanja otkrivajući nam tajne pri ponovnom čitanju kad bi se vratili. S okusom čokolade u ustima, shvatili smo stvoreno i opisali postojeće, ostavljajući svoj doprinos za buduće generacije ili kak bi se to normalno reklo: "Rokaj, rokaj-snimaj, da snimiš, kad rokaš, glavom klimaj."

* * *

Za vrijeme snimanja "Lovaca na šubare" sjedili smo jednom prilikom u studiju, čekajući Bizzu chillajući. Po satelitskoj smo tražili odgovarajuće spotove, dok su atmosferu popunjavali spori Davinini beatovi ghetto soula. Taj dan sam trebao snimit rap na "Dame

biraju" kao bi se popunio kratak rap, lutalice sa Remize. Pero je rek'o da dođem poslije šest jer od tad oni snimaju neke zaostatke, ali njega nije bilo ni u sedam kad je po drugi put zvao da sad dolazi. Došavši u lapo osam, legenda Bizzo je čak skoro uvjerio Miru, kojeg su ovakvi svakodnevni termini Bolesne braće koštali i para i živaca, da on uopće ne kasni jer je javio u pol sedam da će kasnit. Zadivljujuće gledavši Bizzinu nevjerovatnu legendarnost sjedili smo još neko vrijeme dok je on pripremao text. Za to vrijeme David nas je zabavljao u jednom od svojih napadaja euforije, kada poludi i počne glumiti "vjeverice" il' neke druge ZG legende. U jednom od tih napadaja nastao je i Babylon, kad je Dooks provalio da ćemo ponudit amere kad dođu prvi put s babylonom, kao: "Do you want sum babylon, man? That's Croatian chronic, and shit, you black nigga shit, bitch." Odmah sam prihvatio taj izraz, napisavši text po povratku kući, koji je razveselio Dooksa zbog upotrebe njegove riječi.

"... prostorija puna dima, k'o i u studiju di se snima
ponuđeno svima, svakome ko glavu klima, jer se ima,
dere se babylon, dok dere bariton
čikove skuplja đon, freestyle maraton..."

TARGET, PRVA PETORKA

Slušajući 22. take snimanja Bizzo je izgovorio već ustaljene riječi: "OK! Ponovo!" tražeći da još jednom snimi text za sex. Dok sam slušao kombinacije rapova, napisao sam svoju verziju sexa, koja se i nalazi na toj stvari umjesto na "Dame biraju". Snimivši svoj rap pustio sam Peru da dalje snima i otišao sjesti, do deset kad je bilo gotovo snimanje. Politizirajući o kašnjenju, na kaj se Pero branio "pa znate me" spikom, zajebavali smo ga da mu moramo kupit mobitel jer mu je doma isključen telefon, kod tete je u kvaru, a u praoni, di šljaka povremeno, ga ima i nema. Sva ova procedura oko snimanja 20 lajnova ponovila se i na snimanju nastavka "Malu na stranu" za naš album, di je tri dana dolazio u studio ne snimivši ništa jer će sad trebat krenut kad ga nazovu, a muva se po studiju sat i pol, ili dođu po njega Banana i Kempf da idu u kino za kaj sutradan veli da je treb'o ostat jer je film nula bodova, i tak to. Sav taj nevjerovatan odnos prema svemu, srećom, na kraju završi dobrim materijalom, ko kak je "Lovci na šubare". Zanimljivo je kak svi briju za Dooksa da je lud, al ga Bizzo šiša za duplo, ziher.

- Krajem sedmog mjeseca, oko 25-og, Bizzo je ubo mobitel. -

Dva dana od kad je kupio mobitel, kako bi ga se uvijek moglo naći, zakasnio je na snimanje vokala za stvar s "Vrućine gradskog asfalta". Došavši pola čuke poslije, sam je zaključio da mobitel ipak koristi, jer je tak malo zakasnio. Zbog punjenja baterija i Mirinog premještanja studija počeli smo poslije devet, do kad je Bizzo pisao text koji, naravno, nije pripremio. Skupljajući zapise sa nekoliko stranica notesa, više od pol sata je kombinirao 16 napisanih lajnova, za koje je mislio da ih je 18, i četiri kaj treba napisat, tak da je na kraju ipak ušao u studio s potrebnih 20, a ne 22, kak je htio napisat.

Niti pet minuta nakon ulaska u studio, mora da je osjetio miris blunta i pridružio nam se, doletjevši Kvartovskom Lufthansom. Snimanje smo odgodili za prekosutra da Bizzo može srediti text do kraja jer mu se ovakav, sigurno, ne bi svidio pa bi morali ponovo snimat. Zasjele smo, još malo, brijući na nekakav francuski erotski program na satelitskoj i ovaj borilački iz 80-ih "Najbolji među najboljima" na HRT-u. Mijenjale su se slike danonoćnih treninga duše i tijela s tjelesnim treningom spajanja duša "menage trois" krugom, dok je naš razgovor o rokanju sinhronizirao sve viđeno. Za Bizzu dvije trebe zajedno ak se priča o

porničima. Čuvši to, obeć'o sam mu da ćemo na jesen ulovit dva dabra na nekoj gaži i zašprehat ih da se izužívaju dok mi gledamo, slušajući Bizzine omiljene the Beatnuts, puffin' on a cloud. U slučaju da Kempf bude dobar povest ćemo i njega jer je jedino on vidio bradavice miss Lopez na spotu pa mora i ovo.

Došavši doma pol sata kasnije zabrij'o sam na onaj drugi film, koji je još trajao. Upravo je počinjala finalna borba protiv Koreanoamera i oriđiđi Koreanca, koji mu je na sličnom natjecanju, 10-ak godina prije ubio brata, dok je padao sladoled. Prvi udarac je pobr'o Zapad, ali je uzvratilo tokom borbe pretukavši Istok, ostavivši ga, nemoćnog, da čeka milost ili smrt. Trebao je samo jedan udarac, koji bi usmrtio Istok, prije kraja, da Zapad pobijedi. Isti udarac, kojim je mladi neobuzdani Istok usmrtio zapadnog brata. Zapad je izgubio s bodom razlike puštajući Istok da preživi, stvorivši muk u publici. Pri dodjeli medalja Zapad je ponosno gledao veselje Istoka, zadržavajući suzu u oku. Najuvaženiji korejski ratnik, koji je oduzeo život Amerovom bratu, sada je, pošteđen, prišao protivniku i ponudio mu sebe za brata, stavljajući mu medalju oko vrata kao pravom pobjedniku, koji je pokazao veličinu. Zapad je bio milostiv, što je Istok prepoznao i uzvratilo, pokazujući u tom trenu zajedničkog veselja, uobičajeni završetak hiphop battleova. Stisak ruke, koji poštuje pobjednika, ali mu ne dopušta bahatost, vidljiv je i na micu i na gramofonima, zidovima, plesnom podiju, ko i na izboru miss dekoltea tjedna, šatro. Sve picine oči širom svijeta briju isto različite brije tak da naši ratnici sad sigurno chillaju uz gaj-cu, gej-šu i gajplju, slušajući RZ-inu mjuzu Wu-Tanga, porodicu, koja osvaja poštovanje svojim stilom liričkog sječiva, koji zuji posljednju melodiju svojim protivnicima prije smrti. Wu, wu, wu! Ne glasnije od 21 u bilo čijem-kakvom vozilu slijedi svoj put smakivavši svoje smrtnike uz misli knjige samuraja. Knjige ratnika, koju je, sigurno, u drugom izdanju čitao i Koreanac, ne samo Forest Wittiker, Ghost Dog u istoimenom filmu, u kojem se pojavljuje i tvorac cijele muzike za film, jedan od najcjenjenijih hiphop producenata, mozak Wu-Tanga, Prince Rakeem-RZA. RZA, koji je u hiphopu profur'o filozofiju Dalekog istoka svojim kung-fu skitovima i Shaolinskim stilom rapanja, dajući azijskoj mladeži znanje njihovih predaka u prihvatljivijem obliku, zatvarajući krug.

Proživeći sve ovo, sad slušam novu stvar M.O.P. na Westwoodu, čijim refrenom roka sample "You're cold as ice!" mada ostatak pjesme nije takav, refren direktno podsjeća na RZ-n stil sampliranja pjevnih dijelova, koji u njegovoj verziji zvuče morbidno, ko i ovaj iz 2000. premda je on s tim počeo još '93. na "36 chambers". Sad bi sigurno Phićo bio ljut kad bi čuo da Timotije roka MOP album, a njemu emisija ni nejde ljeti pa će mu propast neki exclusivi do jeseni. Phill, ovo je još uvijek Hrvatska!

29.07.00. u 0:23 po prvi put sam čuo povratni, ubojitobolni udarac Eminemu. Naime, poslije uspoređivanja Ema s boybandovima i teen-pjevačima u tisku, on je popljev'o sve njih, a jednom prilikom je uručio svoj CD Christini Aquillieri. Neznam točno kaj je ona napravila na to, al ju je Shady počeo opasno pljuvat. Moglo se vidjet na FETT MTV-u kako Slim na amsterdamskom koncertu saopćava publici da je "all good between him & Christina", držeći gumenu lutku plavušu s vel'kim čubama u visini genitalija glumeći opaki honolulu. Christine mu je uzvratila preradom Marshallovog texta, rapajući na "the real Slim Shady" instrumental, a refren završava sa "so won't the real slim shady please shut up". Rap je loš i sigurno puno vas brije da joj ga je neko napis'o, ali ja mislim da mu je sama vratila, pa zato - YOU GO GIRL!

Odrastajući ovih 25 i nešto godina hiphop je živio u muškom svijetu, koji je stvorio njegov image bunta, žestine, svodništva, politike i kriminala, ali, ako se sjećate CUBE-ovog klasičnog "Amerikkka's most wanted" albuma, znam da znate da naš "mans world, thank you

very much, wouldn't be a damn thing without women touch". Nikad toliko zapažene kao braća, sestre su ipak unijele u kulturu snažnu žensku ruku, koja se brine o kući, tako da legende kao QUEEN LATIFAH i MC LYTE, koje danas i nemaju neku karijeru u rapu, drže stupove našeg hiphop muzeja. Cube je imao Yoyo, ženu Da Lenchmoba, P.E. su imali Sister Souljah, Juice crew je predstavljala Roxanne Shante, Death Row je rokao "ruff'n'tuff" s Regeinim "afro puffs", Ruff Ryders imaju Eve - ryde or die bitch, Bad Boy fura Notorious K.I.M., Outsidaze i FlipMode uljepšava odlična Rah Digga, Hurricane G izašla je s Def Squad, a Fugees su na sam vrh odaslali dobitnicu 7 Gramyja, Lauryn Hill. Bilo da se radi o Bahamadii, Azia ONE, Lady Pink ili Angie Martinez kultura je zastupljena u svim elementima kod nas i u svijetu. Remi, Scats, Lucy i Bigga zapamćene su na našem prostoru kao ženski MC-i iz doba stvaranja scene, na kojoj na žalost egzistira još samo članica Elementala Remi pa bi priča o ženama u CRO RAP-u bila završena.

This is a WAKE UP call, koji ste propustile s Young Lordzima.

"Njegova univerzalnost i fuzija svega ostalog. Ta nekakva hiphop svijest i način razmišljanja kojeg moraš osjetiti. A baš nekaj konkretno mi je sner na "Survival of the fittest". Bomba!"
KOOLADE

06 - IN TOO DEEP

U kina je došao "In too deep" (u srcu mafije) s Llom i Omar Epsom, koji glumi undercover murjaka, koji ulazi među Bogove anđele i zatvara ih zauvijek. Taj solidan krimić, kojim roka Mobb Deep, a uz La još glume i Nas, Shyheim, Sticky Fingaz i Jeremaine Dupri, namjerav'o sam pogledat protekla tri dana, ali bezuspješno. Danas je dan D. Ujutro me je zvala Goga, koja se upravo vratila s mora, pa sam ju pozvao da mi radi društvo. Žena, koja će u skoroj budućnosti najavit nove ženske emcee, zove se Lady Blunt. S njom i Cromegom, kojeg ste mogli čuti na Blackout freestyleu i "Domaćicama", di je zasjenio većinu svojim rapom preko Nasovih instrumentala, sjeo sam pogledati izvrsnu glumu LL COOL Ja, koji je svojom sposobnošću fakat bio Bog na svom teritoriju. Poslije filma otišli smo do starog panja mudrosti kod Sanatorija na Šalati, gdje nam je ljepota pogleda dijela Zagreba otvorila vrata Babylona. Gledajući i vidjevši većinu stvari 3-4 sata smo brijali gore na panju uživajući u hiphopu, koji nas je, kao tri naoko različite osobe, spojio u jednu. Lablabla je u ekipu došla niotkuda prije kakvih 6 mjeseci kad sam je upoznao kod Kooladea, kao curu koja voli i želi pjevat, vel'ku poznavateljicu R&B-a, damu klošaricu, veći kapacitet od Wooa i Wocasa, koja je odlučila rapati "jer to voli". Vid aka CROMEGA je od presnimavanja kazeta u 8. razredu, preko svih partyja, trpanja informacijama, b-boy stylea, mnogih freestyleova i nestanka, u kojem je sredio školu, došao do zrelijeg dečka po kojem se uopće ne vidi da ima veze s hiphopom jer liči na modernu vjevericu. Rokajući, pričali smo o hiphopu, prisjećajući se ko CL i Pete Rock, na sve stvaraoce povijesti, rapajući Phife-a sa "Scenario" remixa, "Tennessee" i "Everyday people" od Arrested Development, Dreov dio sa "No diggidy" Blackstreeta zbog čega me cijela petorka pljuje jer sam je stavio na broj jedan svoje top-liste '96. ispred svoog "pravog" hiphopa. Slušao sam LABLA i Vida kak pjevaju Destinys child i "Stayin' alive" di je Cromega odrep'o verse od John 40a. E, od John 40a! Pričao nam je kak je bio nabrijan kad ga je Phill zamolio da londonski kralj mixtapeova DJ MK prespava kod njega, ali i kak se razočarao, ko i njegova baka, kad su umjesto crnca ugledali Engleza, koji je ujutro brij'o: "I would like to have me a breakfast". Tad sam se sjetio Wooa, kojem nemože izaći iz glave MK i njegov porno-maraton, kojeg je imao kod Philla cijelu noć, gledajući ne obične, nego specijalno smixane pornjave Mista Hornovog starog. Kroz nas je živio hiphop dok smo rokali deadprez, Outsidadz, Eazyza, Puffa i Masea, kojeg je Vid oponaš'o kak pleše. Raspravljali smo o XZEDu, kojeg Bla ne voli, ali nas dvojicu fura i volimo ga slušat mada nema vrhunski skillz. Xzed je legenda ko i njegov zaštitni znak, lavež, ali još uvijek nemogu vjerovat da te je Zio nagovarao da zalaješ kad bi u Cabu bilo puno ljudi, back in a days. Pitali su me zakaj neće bit singl "Za sve oko mene", al' sam odgovorio da toj stvari to nije ni potrebno jer ima sama svoju povijest i ljudi je mogu pamtit po četiri različite verzije.

"Na Zemlji sam 17, 18, 19, 20 godina, moja rodbina
bagra je mladih afro-američkih dvojnika..."

Još jedan dan u Zagrebu, baš ko i svaki drugi, prolazio je udisanjem hipa i izdisanjem hopa, kak nam je to protumačila Bla dok smo pričali o DJ Tommekovom "Ich liebe für hiphop" singlu u kojem GZA drži govor o novom svjetskom poretku ispred mnoštva, koje kliče - hip, hop, hip, hop, istim žarom samo u hiphop briji, ko i nacisti zeig-heil. Novu Njemačku fura pozitivna hiphopa jednako ko i Japance il' Južnoafrikance jer dečki iz "Prophets of the city" sigurno vole slušat DJ Hondu kad chillaju. Loše stvari - strah i gluposti su WACK ko i npr. skinski za koje Vid veli da kod nas predstavljaju potpunu idiotariju jer svi oni, protiv kojih oni

jesu, ni ne žive u Hrvatskoj, a strah od crne planete će uvijek postojati ako ćeš kriviti druge za svoje propuste. "Amerikka's most wanted" predstavio je novo žensko ime. Kako se ona zvala bilo je pitanje, koje mi je donijelo 5 bodova na našem kvizu, kojeg smo slučajno započeli Wocas, Koolade i ja uz Lucijin nagovor u 1. mj. 2000. Nisu znali odgovor, ali smo svi počeli rokat refren "You can't play with my Yoyo", poslije čega je Cromea roknuo neki svoj text, od kojeg smo ostali paf zbog kameleonskog stila, kojim je mijenjao flow tokom rapa. Sjetili smo se i mog rapa na Blackout freestyleu, kojeg Bla voli zbog uleta Dafari-evog "Bionic" instrumentala kad počinje:

"...pravi underground, svaki MC sluti
da Target nekaj muti čim šuti u glavi riječi vrti
dok ne uputi direktno, rimu kaj zvuči efektno,
moćno, jer rapam danonoćno pa sretno..."

Dok su obadvoje u isti glas rapali moj text, ja sam potvrđivao svrhu sveg ovog kaj pišem, upisujući u mobitel imena grupa i stvari, kojih smo se sjetili te večeri. Mislili su da isprobavam njihovo znanje hiphopa i da ću ih ispljuvati u knjizi jer još nisu dostigli pravi nivo znanja, a nisu primijetili da i sam neznam stvari Outsidaza, koje je Vid rapao ili lakoću shvaćanja i nadopunjavanje LaBla na sve moje misli kad sam pričao o knjizi. Cura, koja od nas troje, ima najmanje 981 o hiphopu odmah je shvatila i prihvatila bit kulture, dok je dečko, koji bez problema može raspravljati o hiphopu s Phat Phillom ili Wocasom, ili isti tren rapat uz bok s Bizzom ili Inkom, izjavio da on nije hiphop jer voli samo rap dok mu ostali oblici nisu toliko zanimljivi. Tako smo završavali večer pričajući o klopi, koja nam je bila potrebna poslije dugog puta u Babylon. Cromea je brijao da organizam više reagira na stvari osjetima kad je gladan, ko kak čovjek želi više toga kada nema. Čuvši to shvatio sam njegov stav i izgled sitosti, ali i udav poslije tjedan dana ponovo mora jesti, pa ćemo vidjeti kaj će biti na jesen kada izade drugi Tram 11, gdje Cromea zajedno s Woom i Targetom tvori 360° moći zatvarajući krug.

Nedavno me je Bahattee uvjerio da nikome ne treba pomagati u rapu jer tako osoba il' neće biti originalna ili neće imati žar u očima, kojeg ima Vid kad rapa, steknutog odrastanjem uz uzore, koji nisu posvećivali pozornost, još jednom klincu kaj je počeo rapat, u količini koja mu je bila potrebna tada.

Hvala, nema na čemu!

*"Big poppa" (22.2.), "Rockafella" (1.3.), "1800 suicide" (22.3.), "Proceed" (5.4.), "Daam" (12.4.), "Creep with me" (19. i 26.4.), koji su osvajali prva mjesta Blackout top-liste iz emisije u emisiju, od "Brooklyn ZOO", preko "Keep their heads ringin'" do "All I need". Tada sam freestyleao iz glave s Niggom, gledao Dooksa kak se šeće klubom i rapa i pitao se zajedno sa Stuum ko je frajer koji liči na Curious Georga jer on jedini uz nas dvojicu brije na "Fast life". Taj frajer je bio Bizzo, a Nasa i G Rap-a je vrtio Frx.

Sjećam se da sam istrgnuo text iz "book of rhymes" kad me je neki tip pitao di može nabavit text "Život velikog grada" poslije našeg prvog nastupa, koji je natjerao i Chordbastaze da rapaju. To je bilo vrijeme zagrebačke, a i hrvatske hiphop renesanse, kojoj smo svi mi pridonijeli svojim prisustvom i ljubavi prema ovoj velikoj kulturi, koju zovemo HIPHOP. Svi smo bili "mladi i buntovni" puni stavova, želje i snage iz čega je proizašlo današnji hrvatski hiphop, koji nikako nemože "zdisati" bilo koga iz tog vremena, iako je danas neusporedivo kvalitetniji nego "prije 5 godina".

Za sve one, koji nisu čuli materijal Lordza, dozvolite da ga ukratko opišem. Tada mali, Badcat je nacrt'o naslovnu stranu s četiri karaktera od kojih je možda jedan ličio na sebe, ali slika je prikazivala stav YLa od izraza lica, poza do crno-bijele grafike negativna. Album je započinjao introm na kojem je Bjedov aka Don Dovbje recitirao Targetove stihove jer je recitirao i u osnovnoj pa zna kak to ide, olfo, a Kiki, Gjerga i ostala škvadra je radila atmosferu pljeskanjem i ispuštanjem glasova dok sam ja rok'o 4 lajna. Istoimena stvar albuma "Wake up!" bila je wake-up-call svoj škvadri da razmisle i počnu slušat, po našem ukusu, kvalitetniju mjuzu, dok je D.R.O.G.A. (društveni rap o gradskim aktualnostima ili građanskim aktivnostima) bila posvećena našim poznanicima, koje je pubertet odvuč'o u mutne vode. Kako je sredina 90-ih bilo prelazno razdoblje s engleskih na hrvatske textove, na "Get down with the reel" Phast je rok'o "pure hiphop ish" na engleskom. "Magazine", koji je bio lapo-lapo počinjao je s:

"Sve je to OK! al' da l' ga fakat morat čitat,
kad hoćeš neka radit moraš prvo njega pitat,
kralj sam gangsta rapa pa je slučaj jako hitan,
al' to mi baš ne paše pa ćemo ga preispitat..."

a rapali smo o časopisima, koji pišu o hiphopu bez ikakvog znanja o njemu. Popularnost ruggamuffina navela je Shota da snimi "Da stylea" njegovu rude boy pjesmu di smo semplali Mad Liona. "Nešto novo" ugostilo je prvu ženu na micu Biggu i Mad Woo Skillahu, koji je slučajno uletio jer Phast nije imao text, a da ga čujete ne bi vjerovali. Shot je tada rapao:

"...Lordsi žive vječno/ipak smatram
da smo kvaliteta, rime idu tečno kao potočić
one nose moje tijelo/možda postanemo
legende, možda na raspelo nas razapnu
možda čak i zgaze nas ko neku stoku
ali mi smo bili prvi koji bili su u toku."

popraćen govornim sampleom hiphop boga - "Ha! Listen to this new type of somethin', ('cos hiphop be runnin' thru ma vains ever since...)". Nakon "bad news homeboy" interluda slijedi "Život velikog grada", stvar koja je natjerala ljude da drugačije gledaju na hrvatski rap. Rek'o mi je Koolade neki dan da ju je po prvi put čuo kad je bio gost kod Balena na "Rapattack" po povratku iz LA-a i tada su oba dvojica ostali paf, jer nisu vjerovali da se takav text da složiti na našem jeziku. Naš prevod imena grupe "Mladi gospar" bila je tipična hiphop stvar di smo se Phast i ja mijenjali na micu uz sampliranog Womaha na refrenu. "Zahvala" je Shotova solo stvar posvećena mami, tipa Pacove "Dear mamma". Ugostivši Stupnija nastala je "YL with Stoopni" di je Stu rok'o po prvi put, isprintavši text sa slovima u najvećem formatu da može čitat, ali ipak se je skroz preznojio dok je odrep'o:

"Svijet propada, a ja još uvijek stojim
kak je pošlo zadnje dane ja si brojim
po ulicama šeću il' prosjaci ili krema
kak se brzo obogatit, glavna nam je tema
Lexov i šampanjac, odijela Moschino
u privatnom bazenu, baš bilo bi nam fino
rješenju problema droge niko se ne nada
murija tuče klince pa to postaje parada vel'kog grada

najboljeg u kojem sada stojim
sa mladim gosparima tu dobre rime krojim
prozivaju te lijenim, kažu da si nonšalantan
u drugom sistemu postaješ perspektivan, iziritiran
glupostima, koje uvijek seru
ubijaš što se nađe u tvom okruženju
kad ti dosadi život ti samo zadrži dah
pa tvoje će tijelo opet postat prah."

"Anything fo'ya" bila je ljigava stvar Lordsa, zapravo Shota i mene jer se Phastu nikad nije sviđala, u kojoj smo rapali stihove o dječaćkim ljubavima. U freestyle stilu "Slobodan izbor", moja solo stvar, opisivala je početak razmišljanja koja su danas, pet-šest godina poslije, isplivala na površinu. Zato ću staviti sve riječi na papir kak bi vidjeli cijelu pozadinu ovog štiva, a i teme, kojima smo tada svi bili zaokupljeni, brijući na znanje i "viši stupanj inteligencije".

"Kaj se događa u svijetu punom ljudi osim svađa
u gomili igrača di samo poneki pogađa,
a ja sam meta, ako ti smeta moj izbor tema
badava ti Beretta, kad te nema
i kaj će ti kaloš kojim hoćeš me sredit
kada nemaš ideja kako ćeš ga upotrijebit
sredit sve probleme koji sad te muče
jer prevel'ka si faca da dopustiš da te uče
oni kaj te muče ne dopuštaju ti mir
želiš ljubavni rap, al' boy Tronic is "outta here"
više ga nema, pa nema ni sramote
kak se sada rime kote bit ću tu do svoje stote
jer sam naoružan, nikom ništa dužan
dolaziš sa glupim smješkom, odlaziš samo tužan
bez epiteta jer mi fakat smeta kad se hvale
nemoj se nadat, ne mogu biti ljubomoran na budale
nenaoružane, šanse su im pružene,
al' ne bi mogli nikaj ni da su snage združene
da su skupa ko jajčani blizanci
opet bili bi stranci čak i svojoj majci.
Slobodan izbor, baš kao slobodan stil,
svi imamo oružje - shoottakill! 2x
Slobodan izbor, al' ko će prvi povući,
daj se odluči, nekaj izluči ili muči
Nisi svjestan, a nisam niti ja baš do kraja
mogućnosti i budućnosti kaj nas spaja
stapa sa mnoštvom novih stvari
pa etapa kaj dolazi neće bit nakrivljena ko moja kapa
il spuštena ko hlaće jer pucam na visoko
da me čuješ imaš uho da me vidiš imaš oko
Phast dere kao uzzy odvratno je elokventan
jer se koristi oružjem da bude inteligentan
ispred tebe, uvijek za po koji korak
spoji mozak i tijelo baš kao Neven Čorak

napuni se, napuni šaržer i počni pucati
ja ću srediti one koji žele te otkucati
odat, nemogu se prodati i da hoću
jebeš CD kada nemrem snimiti ploču,
a znaš da hoću, eksplodirati kada počnem komponirati
mogu birati pa me nemoj onda dirati
razne načine, odbacujem splećine
pušim samo uvjerljive stranice ko i Reel Phast začine
ne navlači me, jer sam spreman
zamračiti te ko Filip i puknut ko Frx na 0-1
- refren -

Kol'ko metaka mogu ispucati sa dvadeset redaka?
puno, ak je u pitanju tri-pet-sedmica
switt-n-wessun, baš ko u jesen sav sam mokar
al ne od kiše, grdo mi se piše, nemrem više
dan odluke, koliko se boduje figura
na D8 ako ju B1 odfura
pojede, pa si iskalio svoj bijes
al' ideš u rešt zbog 92 FS
metode sa zapada, neuspješnost tvog napada
podući se od Arapa i strijela je odapeta
pa sad leti, al' opet ništa jer izranja
iz mojih usta u obliku jezika katana
transformacija, na mnoge teme varijacija
s kopljem u ruci Shake Zulu reinkarnacija
moja nacija još iz vremena Atlantide
tri plemena, pa se mogu čuditi kad me vide
kad me ugledaju ned se poredaju uz zid
kaj vas nije stid kad vas mladi gospari pobjeđuju
služim se oružjem kojeg posjeduje svak
pa se čuvaj oštrice mača koji pada kroz mrak."
- refren -

Zadnja rečenica je Malcolmova, a Terry Merrows bi za to rek'o "Mind power". Prvo slovo je Pe, drugo Ha, a treće A, zatim eS, na kraju Te i to je sve kaj moraš znati. Zapravo ima još jedna stvar. Nema zajebancije sa Phastom i Lordsima poručio je Jakša na "No jokin", njegovoj drugoj solo stvari, gdje je svima seljačinama rekao "do viđenja" jer intelekt vlada. Gdje da stanem, pitanje je koje Ink postavio na najavljiivaču Elemental albuma "Kad ritam povede". Istim riječima počinje i "Ni vrit ni mimo", jazz stvar s pjesničkim rapom, koja govori o teškoći donošenja životnih odluka, a na neki način je i prethodnik "Dana odluke" s Workshopclassa, gdje je ista tema prikazana u tri različita primjera. Zadnja stvar bila je "Hoods' anthem", lošija engleska verzija "Kužiš spiku", koja je inspirirana Treachovom "Craziest" himnom. Uz bonus sastavljen od svih starih stvari završava kazeta Young Lordza, benda koji je rodio mnoge grupe nakon njihovog raspada zbog različitih stajališta, i inspirirao mnoga današnja imena da rapaju. Mladi gospar bio je simbol mladih ljudi, koji su vladali svojim područjem djelovanja, zato nije važno ko je prvi smislio ili isfuro taj izraz i ko ga smije ili ne smije koristiti. Važno je jedino da su Lordzi neizbrisivi dio hrvatske povijesti.

Upravo slušam "Down with" nakon dugo vremena i mislim da je Phastova rima na toj stvari najboljih 30 sec. Lordza i najbolja njegova rima ikada. Dižem tetrapak mlijeka tebi u čast. Živjeli!

Nastavljajući tu tradiciju na istom mjestu samo godinu dana poslije snimala se rima: "Ti znaš ko sam, mladi gospar, radim košmar, noćnu moru, uvijek sam vjeran hard coreu...", za drugu stvar Tram 11 "11", koja je uslijedila nakon odličnog "Verbalatora". Izvikujući po prvi put "1+1?2 već 11" u starom shatout stilu na kraju stvari smo spomenuli sve koji su u to vrijeme radili nešto - Shot, Dash Stupni D-misfortunetellas, Wocas, El Bahattee, Lucy, gospon Horn, SRS - Bizzo, Dooks, Phill, Frx-Blackout, Mad Lordz - Reel Phast, E-hip, Bigga & Samurai, Megablast, SIDEFX, Tagragz clan, YCP, 2 FAST, Lunar, Speed, Badcat, Raptor, NWS, MCA, TSW. Ovaj mali broj ljudi vjerovao je u razvitak hrvatskog hiphopa, dok su ostali više brijali na Amere i s vremenom se predomišljali. Tada je bilo sve puno ludih rappera, al' ni'ko ne zna rapat. Samo je 20 MC, koji ne mogu ga sjebat', jer ni'ko ne zna, ne razumije pravu razliku pa se vodi bitka baš tu u Zagrebu između nutra i van svaki dan. Vanjski utjecaj je provaljivo' u stan i stavlj'o se u ekran i tako su došli tzv. "FAKERI", koji su opet počeli srat' pa ih pozivam u rat, on je vel'ki Golijat, ja sam David, al' ne Baby Dooks. Frajer će mi iskrvarit' pa se dere "spasi me!", okusio je intelektualno nasilje od Mad Woo Skille, predaleko je od zbilje, trgam ga od vinyle, veli da prodaje kile, al' ja mu pljačkam riznice. Ne može niš', jer ne smije doć' blizu knjižnice, baš poput pizdice se duri i furi u svakoj uri, kada Woo počne da ga kuri frajer je ravan nuli. Nemre nikaj, jer mu non-stop uzimam sav dop - naučit' ću ga kaj je rap, a kaj hiphop. Rapom i hiphopom bavili smo se na "Hiphop vs RAP", novcima na prvim "Hrvatskim velikanima", ZG scenom na "ZG TAG", a El Bahateea, koji je prekinuo suradnju sa Shotom i C-Factom ko' Nutzide, ugostili smo na prvoj verziji "Crne kronike". "Hrvatski velikani", koji su verzijom sa Blackouta, Tram 11-u donijeli uspjeh, donijeli su i čudne poglede između Shota i 11-ice. Naime, snimivši prvobitne velikane 'di je Shot rapo', on je htio stvar sačuvati za sebe, jer je bila najbolja do tada u domaćoj produkciji, al' nije radio demo, kojeg smo mi završavali i htjeli smo tu stvar staviti gore pa da bude na oba dema. Tak' smo se natezali do snimanja Blackouta, kad smo, nezadovoljni Frxovom idejom i podlogom za Tram 11 stvar, snimili textove "Hrvatskih velikana" na podlogu od "Butterfly" i lansirali hrvatski rap na tržište. Ljutnja je s vremenom prošla, ali i nakon 2. dijela velikana, prva verzija je još uvijek najbolja. Kad ju je Frx prvi put puštao na Blackoutu, sjećam se da je Wumah zvao da pohvali stvar, a pogotovo Shota, koji mu se najviše svidio s rapom:

"U petak je bio Mažuranić, u subotu jedan Gundulić
u nedjelju navečer samo čelavi ban Jelačić.
Redom svi su pobjegli iz stražnjeg desnog džepa,
misliš dovraga i bestraga, o čemu ovaj kreten rapa,
e pa, dalje nastavlja se priča o velikanima
"Moć novca" kao na malim ekranima
samo gledana iz žablje perspektive, odozdola
ostali imaju, a meni samo da je pola.
Igram vola oko stola s kasicom prasicom
kao Nosonja iz TNT-a žudim za kobasicom
kaj služi ko' metafora, drugom riječi novac.
Iz tih moralnih načela ko' na ljudske glave lovac.
Ja sam đubre materijalističko, prase kapitalističko
Senzualističko, hedonističko/ pičko jedna prodo' si se- A, A!
nikad pa ni tada.
Zvuk je uvijek isti ko' i život vel'kog grada,

al' zarada nije nikakva, u tom zecu leži grm
dva, tri Zrinska- Frankopana, put je dug i strm.
Ja si hoću imat' trezor ko' što ima Pajo Patak
pjevati "Ustani bane", češat' jaja, taj zadatak
sam si stavio, u tu svrhu mikrofona zabalavio
rimu odvalio, velikane sve pozdravio
sa pitanjem "kad ćete u posjetu mom džepu?"
očigledno još ne, još sam previše odan rapu."

Zadnja rima Shota i Woova "ja ću rapati do smrti makar živio u bijedi", sa "ZG TAG"-a, prikazivala je hrvatsku hiphop-stvarnost, koja nikad nije bila u pravom studiju, koju ne zna ni'ko drugi osim nas samih, al' stvarnost, koju je živjelo i tisuće drugih ljudi, koji danas kupuju domaće albume, traže pjesme na Narodnom ili Obiteljskom radiju, gledaju nas na TV-u. Novo doba počelo je izlaskom Blackouta, a starom zahvaljujem uz zadnju kiticu ZG TAGa:

"Ne bi rek'o da bi se opek'o kad bi rap'o,
jer ja sam sada doš'o pa sad probaj , daj ugasi me.
`97. we represent baby, one, two, three, fo', five five, ten-again
1, 2, 3, samo kako žena zna, digni ruke u zrak i slušaj pjesmu gospara
ja hoću hoody, potocić žubori, Bruce Lee - volimo te sada svi
ja kontroliram mic u ime zagrebačkih domova,
mladi gospar daj pokaži kak' se rastura
nisam na prodaju, nisam na prodaju,
jadan bijedan nemreš bit' originalan, al' ja mogu
recesije, koncesije, Stupnijeve depresije,
za sve je kriva naša ljudska psihologija
organski ja znam gdje da stanem
pa kada Woo dolazi bolje pazite na glave
pad sistema, a ko' će bacat' rime kad ih nema..."

"Mlade mulatkinje na njemačkim jamovima koje se poslije sexa pretvore u gajbu pive i 3 kompića." LUNAR

07 - SVI PUTEVI VODE U RIM

Spremao sam se krenuti do Wooa, kad je zazvonio telefon. Bila je Remi, koja je htjela da se nađemo večeras, jer je došao neki tip iz Toronta, koji gore ima hrvatsku hiphop grupu pa sam ih pozvao da s nama odu do Lady Blunt na chillanje gdje će biti sva ekipa koja nije na moru.

Sparkavši se kod benge prema Bukovcu, na Sveticama, čekali smo ih pola sata, ali izgleda da su imali problema s dolaskom pa smo krenuli do Bla, znajući da će se snaći i nazvat', kao što su i napravili 10-ak minuta nakon kaj smo nas dvoje zasjeli, pripremajući zanimaciju (kokice, koštice, slani, slani). Taman je završio Fett MTV s De La Soul u gostima kad su stigli Remi, Shot i Igor "ustaša", a zgotovljeni su bili i bluntovi pa je rokanje moglo početi uz, kakvu god da si poželio, žesticu i ugodnu mjuzu. Igor, kojeg ću nazvat' I.U., stavio je da čujemo neke svoje stvari, koje nisu bile loše, al' izgleda da ekipa opako brije na onaj podzemni, underground, tvrd ko' od prošlog tjedna. Pokazivao nam je još neke CD-e kaj je ponio sa sobom, čudeći se da nismo impresionirani Beatnutsima i da znamo za Dead Prez, po čemu sam skužio da mu nije poznata ona "MI HRVATI" i da izgubljenog pajdu treba povest' na opasnu vožnju do Babylona u "mothershipu", da osjeti ZG funk jednog Bantonsa. I dok je I.U. upijao klošarske filozofije Wooa, Koolade i Shot su politizirali svoje uz pratnju Bla i Remi, a ostala ekipa je uplovila u svoj film, klimajući glavom na nekaj kaj nikad nisu čuli. Tako je došlo vrijeme da 11-ica krene pokupit' Kikija i Čufu, kako bi oko pol' dvanaest stigli na Obiteljski gdje nas čeka Kikijev ujak, koji tamo vodi neku noćnu emisiju. Na putu do Velesajma, stali smo na benzinskoj 'di smo imali ugodan susret s curama, koje peru stakla, zapravo s njihovim dudama, kad sam dobio poruku od Stua - "Kaj je klošaru? Vručina gradskog asfalta, a? Ja i Tanjarola rokamo u Pirovcu, sad se nalazimo sa Dadom i Perom". Izlazivši sa benzinske, utipkavao sam mu SMS uživajući u Woo-ovom "boomin'systemu", koji je rok'o "Incarcerated scarfaces" Shallah Reakwona.

"Mi smo upravo imali "put it on the glass" na bengi i idemo na Obiteljski predstaviti se ko' vi jučer u Šibeniku".

"Ste slušali, pozdravi Generala"

"Nismo, al' imamo picine oči svuda"- misleći pritom na svog Kuma, koji me jučer navečer obavijestio da Petorka roka na Radio Šibeniku.

"A mi imamo vlažne i slane pice 'di god dođemo"- odgovorio mi je svojim dobermanskim tonom.

Čitajući poruku, čekali smo na porti Obiteljskog da ne'ko dođe po nas. Zasjeli smo u studiju, koji je bio potpuno drugačiji od 101-ce na kojeg smo naviknuti, a pošto u njemu mob ne smije biti upaljen zbog signala, otišao sam van vidjet' kaj Stupni ima opet za reć'.

"Daj, dođite na more, tu se roka i briju purgerske fore. Ocjena 5+, jer se roka gin&juice". Ovakvom primamljivom pozivu bilo je teško reći ne, ali ove godine niš' od mora.

"Odan gradskom asfaltu ko' Stupni kvartu, jer rokamo jeger i henny, đikimo po bluntu dok vi širite ZG šatru". I tako je počeo sjevat' freestyle prek' telefona kada sam, stojeći u hodniku do

režije, čuo tehničara kak' brije na fonte da mora ić', jer su došli Tram 11 i mora radit'. Mora da se frajer na drugoj strani jako iznenadio, jer je ovaj odgovorio: "A eto, tak' ti je to. Ni ja ne vjerujem, ali sve ti je to poteklo iz rock&rolla..."

Čuvši njegovu rečenicu počeo sam vikati da je rock&roll crna muzika pa smo opet na hiphopu, a nisam ni skužio da frajera pere hiphop, samo kaj ga zove rock. Izbjeljivanjem rock&rolla tipovima poput Elvisa, on je izgubio svoju hiphop prepoznatljivost, ali još uvijek ima njegove karakteristike koje proživljava na ukočen, hladan način sivog svijeta današnjeg rocka. Stetovirani čupavci u kožnom na Harleyima isti su ko' stetovirani čelavci ušminkani na Yamahama, pa nije bad ak' frajer brije da smo rock kad je sve to hiphop, samo kaj mi se ne sviđa njihova interpretacija. Previše mi je tmurna i morbidna, zbog čega i stoji u prvom versu "Unity '98.":

"Jeb'o sex, drogu, rock&roll - moja kultura me bolje fura
Iva, piva, gotiva, hiphop i glava živa..."

Svi vole rokat' srolano pa dopustite da unesemo boje u vaš svijet dok ljubimo tete, pijuckamo cugu i slušamo Jimmyja. Tak' će svi biti zadovoljni. I dok je mene pucala neostvariva ljubav, stigla je nova poruka:

"Blunt i ševa, trebama jedna je keva
kad Stupni roka, pice briju da sijeva",

na kaj sam odgovorio:

"Dijamant i palac, ja i Jozo kapitalac, kad Woki udari umre i Elov talac, na kontinentu i moru, u vašem storeu na jesen ćeš vidjet Babylon kad dođeš na ZG goru" - i otišao u studio na interview.

Pričali smo o imenu 11-ice, vrućini gradskog asfalta, bolesnoj braći, hrvatskom Isaac Hayesu, niti života, pjesničkom izrazu, razgovarali smo sa škvadrom kaj je zvala i podržala, od Zagreba, Karlovca do Siska, s onima kaj briju ko' i s onima kaj čuvaju aute na poslu tj. kolegama našeg bodyguarda Šekija, koji čuva ženska tijela po povoljnoj cijeni. Na veliku želju slušatelja, završili smo razgovor s "Mokrim snovima" zaželivši svima laku noć. Izlaskom iz studija čekala me je nova Stuova poruka: "Cola i skivi, pice sočne kao kivi, ak' dobiju dijete kažemo - mi nismo krivi!"

Klošari su rokali na moru, a bogme i doma, natrpavajući Kiletovog ujaka, čovjeka od kakvih 50 godina, s tol'ko informacija da brijem da će početi slušati domaće hiphop, a to bi bilo dobro. Naš čuvar Šeki sigurno nas je ispratio iz Radija te smo, praćeni drugim dijelom Woo-ovog bombtapea, krenuli prema Dubravi i natrag do Bla. Klizili smo gradom bombardirani klasicima poput: "Mona Lisa" Slick Ricka, "Nasty Boy" B.I.G.a, "Dead&gone" M.O.P.-a, "Break up's 2 make up's" Metha, "What they do" Rootsa, "Soopaman lova 3" Redmana, "Fuckin' ya tonight" B.I.G.-a "Can't go wrong" OC-a, "Big poppa" i drugih. Can't knock the hustle.

Izgleda da je chillanje otišlo drugim tokom jer nas je dočekao I.U., koji je rok'o iz glave na Kooladove podloge, dok su drugi veselo brijali po dnevnom boravku. Nakon lapo čuke babylon je završio započeto, zabetonirajući Kanađana i prepustivši ekipu vječnom politiziranju i nadograđivanju uz zvukove "Lovaca na šubare". Kad je počela "Čiča miča", čiji

su text svi rapali s oduševljenjem, I.U. je skočio s poda i počeo vikati da je ovo melodija bajke kaj mu je mama puštala ko klincu, pitajući nas kak se zove. Kad smo mu rekli da se radi o "Ivici i Marici", počeo je u deliriju plesati po sobi dok nije zaleg'o. U isto vrijeme dok su Shot i Woo brijali na doba Basementala, Matko, Mirela i ja smo pričali o utjecaju hiphopa na cijeli svijet, motivirani I.U.-ovim primjerom, iz čega smo zaključili da je osjetio babylon i cijelu bit hiphopa povratkom u djetinjstvo. Kad sam ga pogledao vičući "Sjeb'o se je, kaj!?", frajer je ležao na podu raširenih ruku s ispruženom desnom nogom u hiphop pozici Isusa. Izgled'o je ko da je bio na križu s kojeg su ga skinuli zvuci Bolesne braće i sada bezbrižno odmara sretan baš ko i mi kaj smo zabrijali na viđeno, euforično pričajući o tome. Nakon Braće uslijedio je Blackout freestyle iz '98., koji je pobudio uspomene samo kaj je većina ekipe već pomrla ili otišla doma pa je "survival of the fittest" uplovio u Wooa, Gogu i mene, polako nas tjerajući mado.

Čekajući zeleno na braće Oreški zapazio sam govornicu, koja je Dooksu jedno vrijeme bila centrala i na kojoj je pogubio gomilu stvari. Prva, druga i bio sam na skretanju za Vinogradsku di Shot živi, a s lijeve strane bila je ćevabdžinica di Bizzo i RR ekipa poslije partija obavezno idu na ćevape. Kad staneš na semaforu, stanicu od Trga Austrije, prva lijevo je ulica di je Condorcom, a na desno se ide do Frxove žene Goge. Još jedna stanica poslije, noćas je bila prazna, ali u noći '94. bila je puna hiphoppera, koji su se vraćali s Public Enemy koncerta u Domu sportova. Tridesetak metara dalje na desnoj strani je kolijevka Žuje, ZG pivovara, di radi Neredov Kum (50 niggaz representin'), a di su YCProbisvjeti rokali gajbe s pivama u mladosti. Na zidu kod smetlara je graff 2 FAST-a za 900-tu godišnjicu Zagreba, a prva desno vodi do Phillovog starog. Na stanici kod Selske puno puta sam vidio Bornu kak brije u školu s walkmanom na uhimu, a desno se ide na Sveti Duh, kuda se '93-'94. spuštala pijana YCP škvadra s rokanja u nekom bircu gore, kad su Wocas i Speed trgali znakove po putu. U vojarnu na Čnomercu prije godinu i pol odnio sam Loncu nove stvari dok je bio u vojsci. Okretište na Čnomercu bilo je uvijek zbombano dok sam ja iš'o u školu, zahvaljujući KSP-u (Kusta Street Posse) i dečkima iz Primijenjene. Tu je sredinom '90-ih uvijek bilo prisutno nekoliko rappera iz Zaprešića, u svakom trenu. Prva lijevo od Name u Kustošiji vodi do American shopa, di su se kupovale kape, osnovne škole, di smo Tense i ja rokali graff, i do Nine i Ive, dvije sestre kaj su strahovito brijale na hiphop. Tom ulicom, pa prek pruge dođete do Neredove ulice i Donje Kustošije, Šije Portorico, a ak sjeverno pratite Kustošak dođete do Badcata i Swana. U ulici nasuprot murije živi Tense, koji je zajedno s Wocasom, u jednom trenu, prekrpio cijeli grad svojim tagovima. 500 metara lijevo prek pruge je cijeli kvart, snimljen u spotu "Vječno dolje", a prolazeći vel'ko raskršće u Vrapču ulazite u Westside, dom Tagragsa, YCP-a, Westside cliqua, Simpe-98, wellcome to the terrordome grafita u Gajnicama i zapadnog ulaza u grad. Ovo je moj svijet hiphopa, moje susjedstvo.

"Ove naočale imam već 10 godina. Bile su skoro na svim spotovima, na svim nastupima i svi su ih nosili zato su tak zgrebane. Imam nekog tipa, pa ću promjeniti stakla." BIZZO

08 - TI ČAŠPRI ISKRIVLJENO? NE, BABYLONSKI

"Kužiš što je dobra ova trava, razvaljen sam kao krava, po tradiciji plantažera dobrog bilja g.Zelenko još jednom spašava vam dan, il je bila noć, nema veze, zeka peka dok ne pukne, mozak ne zašteka, dum dum nokaut, verbalni boks, čak i Ivica Račan puši joks, a pozeri, foleri, neznate šta su ganjaroleri, dim dim šalji dalje, stavi pljugu u čvalje, pušim vutra za bolje sutra, ružna ti je butra, Frula!"

Otvorio sam oči napola ugledavši istu sliku, koju sam sklapanjem kapaka ostavio sa sobom. Dulak je, valjda, otiš'o doma jer je nedjelja, dok sam ja spavao iscrpljen knjigom i rokanjem "Stone crazy", koja je upravo svirala, najbolje je opisivala moje stanje, u kojem sam šetao stanom od kupaone do kuhinje. U hladnjači nije bilo ničega pa sam se zadovoljio tekućim kalorijama, koje je Dulak ostavio, i ponovo uzeo knjigu u ruke. Zastavši, sjetio sam se da bi mog'o nazvat XXXL ekipu da vidim s čim se oni bave u primorskim predjelima Gornjeg okruga. Umoran glas Severininog prezimenjaka starijeg javio se na MZ-in fonte le pričajući mi o lošem uvodnom sadržaju, koji ih, naravno, ne zaustavlja pri rokanju. Javio se i Chockdogg, koji je, začudo, bio normalan poslije jučerašnjeg rokanja sa Sheffiqua familijom, koji su spojili odmor s poslovanjem popularnih Homegirlsa i rokaju na veliko cijelim morskim prostranstvom. Ostali su bili odsutni pa smo se pozdravili do daljnjeg i ja sam se vratio u prošlost svojih predaka znatiželjno iščekujući nastavak priče.

* * *

Izašao sam iz kabine snimeći svoj dio za "Ti čašpri iskrivljeno" i sjeo u prostoriju za chillanje, gdje su Woo i Wocas gledali prvo poluvrijeme Milan-Dinamo, di smo zgubili 3:1 nakon početnog vodstva. Dve, tri minute prije devet poslao sam poruku Renu da vidim kad će doći jer Woo nije znao kak je on napis'o text i kak da mu se najbolje prilagodi. Nekoliko trenutaka kasnije, čuli smo korake u hodniku kako se približavaju našoj jazbini di je škvadra bila u "neva gonna give you up" raspoloženju Diamonda. Na vratima se pojavio tanki, visoki doberman-lookin' mothafucka, lik u traper šulji ispod koje je virila potkošulja preko zelenih Crosscolours bermuda sa žujom u ruci, ljutitog pogleda zbog prekidanja tekme. Ren-motherfuckin'man.

Renato Došić, poznat je kao veteran hrvatskog hiphopa, koji još od 80-ih uvijek nekaj radi kaj se tiče mjuze, a writteri ga bolje znaju kao Keops. Lik, koji je zajedno s Hamedom vodio "DJ is so hot" još na Z3-u, poslije čega ga nije bilo u javnosti zbog "Zločina i kazne", obrade Joey B. Elisa "Go for it", di je po prvi put kod nas prikazana druga strana mirnog života, pojavljivao se svako malo sa svojim "Boyz you're stupid" bandom, rokajući spotove po HRT-u do izlaska njegovog prvog albuma "Me & my body J.C." 1998. Tada smo SRSayazz i 11-ca gostovali na pjesmi "Stilska mafija", koja je bila kao stvorena da "pet najboljih u struci" srokaju stvar, koja će na Renovom albumu predstavljati osnovnu bit hiphopa. Tada sam prvi put doš'o kod Mire Vidovića u MORISS STUDIO, gdje su snimani najbolji uradci ZG hiphop produkcije "Spremni za rat" i "Lovci na šubare" i gdje mi trenutno završavamo drugi album 11-ce. Suradnja sa čovjekom, čije sam gotovo sve rime znao rapat ko klinac, pukla nas je na profesionalni nivo kad smo s Renom i Fali V-i gostovali na Pravom vremenu. Za telku smo vježbali nastup s bandom u Brazilu na Savi, di su probe završavale ko veliki freestyle sessioni zg rappera i dubrovačkih muzičara. Došavši na HTV Ren nam je svoj desetorici dao

najskuplje PELLE majice, koje je skemijo preko Rubelja da se isfuramo ko cjelina na televiziji. Kad su se kamere uključile, glavna tema iz Godfathera zasvirala je u glavama iz kojih su počeli kliziti slikoviti opisi cijele ekipe, koja je stilom i uglađenošću mafijaša rokala freestyle rime, dok su Fali V brijali spori funk. "Barbique na cesti negdje krajem ljeta", o kojem je Ren rap'o u stvari zbio se u 5. Elementu, di je u ljetu '98. bila Renova promocija, na kojoj smo rokali stilski ko i na nastupu u Tvornici godinu dana kasnije.

Danas u 2000-oj, 26.06. stajao je na vratima, došavši snimiti verse za stvar s našeg novog albuma, na kojoj se kao začetnik rap šatre i morao pojaviti. Kad smo po prvi put slušali:

"Ja ustajem u pola 1 u noći napola ludu
perem na tulum, gdje otvorit ću oči
dizel na grane, 96 kuna saks
i fosil sa lijeve strane, a u pađe fon i fax
čupa u slobodnom padu, slobodnjačku 3 dana bradu
ramfu pelle čehla i pelle sam za bandu
pa čemska u lupi i zimvo se
i rolam 20 na atsa baš ko rija, OK?
pa perem prema benzijaneru, lagano gangstr, a cagi u grubijaneru
na kaziću pegla kristalno čist day, Tram 11 OK, OK, OK
a zadnja čočaku na kraju grada, kakav biznis
jer percepcija pada nilskog konja šiš
pa perem u brbklu lagano jan
u budali zozanpra, ekstremno bezobrazan
i vidim da me mrmaš sni, a gogi me daju i maju zeze about ko si ti
jer kika ti je lil' anderstandibl
who's the bitch No. 1 koka Ela ranje s njom.
dok ne dođe peti dan/kad nakon dobrog lumatu vaš pa sam
velika štala u mjestu OK!
kad žišku nonegra da dera stipu reci heeej!"

Nismo imali pojma kaj je lik rek'o, ali smo znali da je snimljeno još jedno remekdjelo di Ren čapri iskrivljeno.

Izlaskom svih izdanja Blackout ekipe publika se žalila da previše isfuravamo zagrebačku spiku i da su prosječnom slušatelju tekstovi prilično nerazumljivi, ali s obzirom da je cijela Blackout ekipa rođena, kao i hiphop, između 1975. i 1979., drugo i nije za očekivat. Šatra i sleng nastaju u zajebanciji, koju ekipa prihvati i nastavi upotrebljavati u internoj spiki, koja nakon nekog vremena zbog povezanosti ljudi postane uobičajena. Prije 10-15 godina nije bilo treba, cuge i pila, a danas ih možeš čut' po cijeloj Hrvatskoj. Riječi, koje rapperi upotrebljavaju u tekstovima, popularne su u njihovim krugovima ili ih izmisle kao zamjenu za književnu riječ, koja se ne rimuje u tom smislu. Danas mladi dolaze na rivu popit pivu i popušit.... Tako je nastala gotiva. Ja uzmem mikrofon, uključim na ON, pojačam ton i rapam ko šampion jer me pere... stig'o je i babylon. Izlaskom Lovaca na šubare svi su počeli brijat na lov i dabrove, a ostale nerazumljive "gluposti" mogu se pročitati u lovačkom rječniku pa kad se javite na Blackout rap show, ko oni klinici, emisiju nakon izlaska albuma, možete reć' da pijete "čkapi" juice i jedete "ljadro" kekse, koji su strahovito popularni u vojsci. Kada zamislite bilo koju od tih riječi, sve one imaju oblik, koji je lako umetljiv u sam tok rapa, koji će ovako nerazumljivo teć' dok god leti Kvarovska Lufthansa, od New Orleansa do baraka u Kozari Boku, di mali Mujo brije isto ko lil' Mojo, tak da će se skužit, ako se ikada sretnu. Zapisano je da je Bog pomiješao jezike kad se srušila Babilonska kula, tak da nam se i danas

čini da, i među ljudima koji pričaju istim jezikom, svako brije svoj film pričajući drugačije, ali ak' smo svi potekli od istih ljudi, koji su pričali istim jezikom, valjda ćemo uskoro i početi komunicirati jedni s drugima.

Ako zamisliš paletu boja, koje se prelijevaju jedna u drugu od svijetlijih prema tamnima, možeš uočiti čvrstu povezanost, u kojoj se drastično razlikuju samo bijela i crna, ali ih ostale boje ipak povezuju lančanom reakcijom pretapanja. Isto je i kod noći i kod izmjene noći i dana. Sve različitosti pridonose istom cilju. Preljepoj slici, ugodnoj kompoziciji i životu, koji je isti svim vizualno nespojivim stvarima. Dal' ste se ikad pitali: zašto masa ljudi voli narodnjake, a masa tvrdi da su ovi prvi primitivne seljačine, dok uživaju u zvukovima Westbema na Love Paradeu. Narodnjaci pak briju da su "vjeverice" zdrogirani idioti, a stvarnost je da obadvije grupe uživaju u muzici, koja ih pokreće svojim ritmom, sastavljenim od istih dijelova - noge, snera i hi-hetova. Oba srca tuku isti ritam ljubavi prema svojem, kvareći njegov potpuni doživljaj bespotrebni kritiziranjem onog drugog, koje nam nije po ukusu. Zašto onda postoje sukobi? Kada bi odgovorio na to pitanje, neko bi postavio protupitanje nezadovoljan mojim odgovorom, ne slažući se s njim, ali rasprava, koja bi se odužila kružeći oko jedne stvari, pokazala bi našu jedinstvenost u prenošenju definicije "svoje" istine, za koju se borimo svojim idejama, a koja nas cijelo ovo vrijeme drži u kontaktu, jednog nasuprot drugom. Upravo tako, gledajući se, ljudi i komuniciraju težeći jednoj ideji makar bili udaljeni tisućama milja. To nam najbolje pokazuje nogomet, šica, znanstvena otkrića, religije, a i hiphop.

Sjećam se kad smo sjedili u "Schoch" klubu u Dalmatinskoj, di su bila dva-tri partyja sredinom 90-ih, kad je Dash poludio čuvši "Recognize'n'realize" od Swiff'n'wessun, kojim teče ista melodija, koju je on upotrijebio na jednoj svojoj podlozi. Ista stvar se dogodila i s "Dez Mozges", poslije čega je izaš'o album Gravediggaza s istim sampleom. Lord Jamal roknuo je istu melodiju na dead prez ko i Koolade pola godine prije, kad je izaš'o Blackout 00, di je Frx na "Superisti" sampl'o istu melodiju ko Brand Nubian početkom '90-e ili Maniac, nešto prije Frxa, koji baš ko i Dre, DJ Pooh ili Edub koristi u svojoj mjuzi ovaj topli funk Parliamenta i Funkadelica. Nije čudo da su svi ovi producenti obradili iste pjesme i da je jedan "Doggy style" ili "Chronic" prodan u više milijuna primjeraka kada ljudi vole iste stvari. Možda ne u istom trenutku, ali prije ili kasnije dođu na to, unoseći duh prošlosti u sadašnje stvaranje budućnosti. Shvativši sve ovo, pitanje je kako će svi oni koji se zaklinju u svoju originalnost reagirati kad ih neko napadne da su ukrali, uzeli ili zbajtali, samo zato jer ne poznaju razliku između plagijata i nadahnuća.

Intelektualci briju na esperanto kao jezik globalne komunikacije. Naše područje je najviše pod engleskim utjecajem. Najviše ljudi na svijetu priča kineski. Škvadra brije kak priča dva, tri jezika, a opet izgledamo ko da pričamo s gluhonijemom osobom, najviše se koristeći rukama i nogama da uvjerimo sugovornika u našu spiku. Ko kuži spiku? Ljubav prema svom gradu protumačena je ko širenje regionalne mržnje, pa di god da dođemo ljudi pitaju, upozoravajući, da l' ćemo izvodit "Kužiiš spiku" jer možda ne bi bilo pametno. Kaj? Pa ni ne moramo spomenut ZG jer je on na bini u obliku 11, Nereda, Braće, Elementala il' bilo kog drugog. Mi smo Zagreb kad nas troje il' četvero šecemo u jesen Šibenikom tako da nam nije potrebno kritiziranje lokalnih ZG "faca" da ne predstavljamo i da smo "fake". Sva ekipa iz Šibenika kuži spiku, a nas zbog toga prozivaju u Zagrebu. 1997. na "Des Mozgesu" je rečeno: "85% ljudi ne smatram kadrima da skuže spiku, al' ih zato nemam na piku..." da bi nas izlaskom "Kužiš spiku" na Hiphop generaciji '98. popljuvali Nomad, Stoka i drugi, koji su to radili indirektno. Brate mili, niko ne može zaustaviti proročanstvo. Imamo rime s odgovorima na sve napade, stare nekoliko godina. "Petorica u autu, wofer trese kantu...", "Pet najboljih u

struci, pa pazi kak ga držiš u ruci...", "...pozovi nas doma, sve ćemo pojesti, dobro se provesti, sa sobom još 5 povesti...", zato se nemojte iznenaditi kad izađe prva petorka jer je cijelo vrijeme bila tu.

Ovo je HIPHOP, a to znači da nam ustaljeni standardi i norme ne znače previše jer radimo po svojim, pričajući babylon i spajajući sve ljude, koji su voljni poslušati u niti života 360° kruga. Jedan Afrikanac je nakon borbe u Zairu, di je Ali nokautirao Formana u osmoj rundi, rekao da slonu kad spava možeš raditi kaj hoćeš, ali kad se jednom probudi, gazi sve pred sobom. Pričajući o slonu mislio je na Muhameda Alija, a Ali je 100% hiphop pa zaključite po tom kakva je budućnost. Kakva je budućnost jedne bebe, koja još nije u mogućnosti odlučiti o svom životu, koji prolazi u svijetu gdje obitelj kao temelj cijele zajednice nije "Jedno". Ja ne želim da mi dijete odrasta u takvoj sredini. U društvu gdje vrijedi Joeov stih "...I rather be feared than loved, because the fear last longer..." Zajebi to. Nemam za to vremena. Brzina života u kojem živimo ne dozvoljava nam da dosegemo Isusov stupanj svjesnosti i da širimo ljubav usprkos napadima. Oni, koji ne žele izaći na pljusak u Sahari da se ne smoće i zaprljaju, ostat će ostavljeni da lutaju u potrazi za odgovarajućom oazom. Hiphop škvadra će za to vrijeme gledat plesačice u svili, koje te zovu mili, dok zavaljen slušaš Tram 11 i rokaš Phillie.

Zavaljen u svom kauču malo prije sam gledao "Ricky Lake show" na kanalu A, u kojem su raspravljali o rasističkom "stavu" obitelji, koje ne prihvaćaju miješane brakove svoje djece. Iz velikog koša, sačinjenog od najrazličitijih stavova, pitanja, iskustava i uobičajenih gluposti, posljednji primjer je bio frajer, koji je odgajan u bijeloj obitelji, koja je bila član Ku Klux Klana, a svi prijatelji su mu bili afro i latino-ameri. Lik priča da je bio bed, jednom, kad im je u posjetu doš'o grandwizzard KKK-a i našao njegovu kazetu "Amerikkka's most wanted" Ice Cubea. Iz straha, on je rekao da je tape od njegovog brata, koji je homoseksualac i nije član organizacije. Nakon izlaska cijele obitelji iz klana uslijedila su zlostavljanja i prijetnje, ali danas on fino živi sa svojom ženom Kim, koja je ulaskom u studio uzbudila sve prisutne. Rasprava se vrtila u krug i niko nije dopustio da ga razuvjere, dok u studio nisu unijeli 10-mjesečnog malog mulata, sina još jednog miješanog para, sudionika emisije. Vodili su rat oko straha za budućnost svoje djece, koja bi po njihovom mišljenju trpila pritisak separacijskog društva, bez da su njih pitali. Ratovali su, a isto su reagirali na produkt njihovog neslaganja. Mala tamna beba, koja sličići onoj na coveru "Ready to die", unijela je novi život u sve njih, stavljajući pitanja i stavove u drugi plan prošlosti.

Gledajući u budućnost vidim sliku opjevanu u "Za 10 godina", kad ćemo se sjećat pobjednika, koji su pisali povijest na dan kad smo snimali "Ti čašpri iskrivljeno". Rena nismo skužili, al' smo ga osjetili. Dinamo nije pobijedio, al' smo dali prvi gol i Boysi su pokazali da "Jedno" ipak funkcioniira, ne dajući da odvedu njihovu braću. To je bilo danas, a sutra nas čeka kak smo ga pripremili. Žišku?

"Beat Street. Opako. Gledao sam ga 50 puta. Wild style je bio dobar, al kad je izašo Beat Street... Tada sam bio 100% u tome, živio sam to." D'KNOCK

- 09 - BOYZ N THE HOOD

Na prijelazu iz 80-ih u 90-e, nakon dodira sa popularnim rap izvođačima, koji su se vrtili po televiziji, upoznao sam se s hiphopom početkom 8. razreda osnovne. Šunka, kompić iz kvarta, bio je jedini koji je dijelio moj muzički ukus tako da smo nas dvojica od slušanja Mc Hammera, na kojeg bi on ples'o, a ja rap'o, došli do P.E.-a, NWA, ICET-a, KRS-a i drugih, koji su krajem 80-ih unijeli novi stil nakon old school razdoblja. Kupovali bi tapove na Cvjetnom od bootlegera, a najsretniji smo bili kad smo se s proštenja u Stenjevcu vratili s njegovim "Straight outta Compton" i mojom "Iceberg" kazetom. U školi su se svi smijali kak mogu nosit Public Enemy majicu, ali nije bilo važno jer bi poslije škole kod Šunke na satelitskoj gledali YO! MTV RAPS, koji je nakon dvogodišnjeg emitiranja, '91. išao svaki dan u 19:30, s "Live Fridays" petkom, a subotom s reportažom il' intervjuom Fab 5 Freddyja. Jedan dan je Šunka doš'o iz škole i brijo da mu je frend iz škole rek'o da na 101-ci ima emisija zvana "Rapattack". Kad smo našli stanicu, nismo mogli vjerovat da postoji cijela emisija o rapu, a kasnije smo saznali da njen voditelj Slavin Balen pušta hiphop na radijima još od doba elektrofunka, kad je vodio "Dona muzički vlak" na Gorici do prelaska na 101-cu '84., gdje je vodio elektrofunk pa hiphop premijere, koje su prerasle u "Rapattack". Rapattack je oduvijek odzvanjao najtvrdim zvukovima hiphop produkcije, koju Balen i danas preferira, a počinjala je špicom na kojoj je rapao glasnogovornik DIFO-a (Different organisation) WUMAH. Prva stvar, koju smo čuli na Rapattacku bila je "Momma won't take no mess" YOYO, a na Yo! MTV Raps-u su cijeli tjedan gostovali Public Enemy, promovirajući tek izašlu Apocalypsu i čekajući cijeli tjedan Flavora da se pojavi. Flava su unjeli tek u petak kad su završili show izvedbom prvog singla "Can't truss it", when they bumrushed the Yo! Show. Obilježja P.E.-a viđala su se po zidovima i pothodnicima svih zapadnih kvartova zbog dečka, kojeg sam uvijek viđao na BMXu, u zelenoj Adidas majci i Raiders ili Compton kapi i njegove škvadre, koja je jedno vrijeme i furala crvene beretke po uzoru na S1W, ostavljajući svoje "2 fast for you" i "Yo! Clan" natpise gdje god bi prošli.

U prvom srednje upoznao sam se sa Samuraiem, dečkom iz razreda, s kojim sam osnovao DA MOBSTAS grupu, koja je uslijedila nakon dua Šunke i mene, zvanog N.I.B. (new in business). Kad smo haklali nogomet na parkingu nastala je prva rima "fat man is on the wall/n he gonna get our ball" u zajebanciji, kad je Srale preskak'o plot jer je napuc'o loptu, poslije čega su uslijedile razne gluposti na engleskom do malo profesionalnijeg rada u Mobstasima, zabilježenog na kazeti. "Understand where I'm comin' from" snimili smo u Amazoni, di je Sammy pušt'o mjuzu rapajući na neki Simon Harrisov instrumental. Pred kraj školske godine na Štrosu je osvanuo vel'ki troap "EFX", nakon kojeg su uslijedili i ostali graffovi, koji i danas krase stepenice do Gornjeg grada. Jedno jutro grafit je bio prešaran nekim potpisom, koji je rezultirao upoznavanjem sa YCPoglavicom. Znajući LUNARa (Slaven Kosanović) iz viđenja, sreo sam ga u busu vraćajući se iz Amazone, a skužili smo se po šiltericama, koje su onda bile obavezne. On je fur'o plavu LA Dodgers, a ja bijelu Malcolm X. Sišli smo zajedno u Vrapču i prije križanja Strmetskog sa Bolničkom Lunar mi je pristupio pitajući: "Je l' znaš ti ko sam ja?" Odgovorivši potvrdno, počelo je razjašnjavanje oko prešaranog graffa jer je on znao jedino da ja od rapera gore idem u školu. Rješivši nesporazum, kojeg je Samurai zakuh'o, skompali smo se jer smo obadvojica u rimama pljuvali tada popularne rappere E.T.-a. Upoznao sam i najboljeg Lunarovog frenda 2FASTa (Krešo Buden), dečka u Compton kapi, koji je stanovao ulicu od mene, a odlaskom na šicu upoznao sam i Wocasa, Fresha, Tensa, Busa i Speeda. YO CLAN POSSE bila je jedina skupina, koja je pokrivala sva područja hiphopa, a zbog mog rapanja sam nakon nekog

vremena pozvan da pristupim YCPijancima, kaj Wocas nije odobravao jer je tu odluku Lunar donio bez konzultacije s ostalima, ali sve je bilo OK! YCPorodica sastajala se popodne na Trgu i išla na Tuškanac na šicu uvijek furajući veliki kazić iz kojeg su rokali N.W.A., Paris, Cube i drugi, a navečer smo ubadali gajbu-dve pive i pravac Štros ili kod Vanje doma na Pantovčak, di je bilo žešćih rokanja. Jednom se je Nigga tol'ko unakazio da je zasp'o, a Wocas mu je selotejpmom zalijepio noge. Vraćajući se doma u jutarnjim satima, veliki Pilot markeri ostavljali su YCPosljedice svugdje po putu. Uz sve druge aktivnosti, YCPlayaz su u biti bili writteri u stalnom sukobu s GSK, Geneom, Heckom i Soeeom, koji izdaje i prvi hrvatski graffiti fanzin, ZGBKAOS, poznat i prodavan širom svijeta. Sredinom 90-ih graffiti scena je bila najjača baš zbog te konkurencije pa se i proširila cijelom Hrvatskom. Soee je roknuo mali GSK na terasi, gdje je danas kavana Matoš na Trgu, a Lunar i Wocas su se, vidjevši to, po skelama noću popeli gore i roknuli veliki plavi YCP. Bombanje je iscrtalo grad, stvorilo "halls of fame" na Varšavskoj, Križaničevoj i drugim školskim igralištima, a Tram 11 ih je sve spojio u ZGTAGu.

"Uzimam spray u ruke umjesto olovke ili pera,
ruksak je pun doza, nekaj velikog se sprema,
jer konačno je došlo vrijeme da se pokrene
pjesma zahvale za sve one kaj nose fat markere
bombere, writtere koje zovu vandalima
fala na piecevima, silverima, muralima
Keopsu, Froggyu na početku
2Fastu, Lunaru, Zekeu, Soeetu kaj stvorili su scenu
na Štrosu, Varšavskoj i rotoru
pozdrav Goddyu, Panchi, Swenu, Tensu i Wocasu,
al niko nema ljude kakve ima Siquencer ili Badcat
hey, Modul 8, daj dodaj fat cap
i nacrtaj ludu skicu kao Gene ili Lunar
CMB bomba grad, Sense baci novi udar
vozim se po gradu poput Crwa ili Worma
gledam lude stvari Cronea, UMF Davea, Bonea
a da ne bi bilo da su samo purgeri sveci
pozdrav cijelom MCA-u, škvadri u Osijeku i Rijeci
TSW, NWO mrak
pjesma je ZGBKAOS, ycpunpogodak"

Ovi ljudi stvarali su novi val writtera, izumrlag brisanjem svih zidova pred Univerzijadu '87., koji je oslikao vrijeme hiphop renesanse. Kako u rapu tako i u muralima, zapadna strana dala je neka od najvećih imena poput 2Fasta i Lunara, a mislim da je i Soee svoj prvi rad ostavio u pothodniku u Vrapču, gdje i danas piše Miami.

Otprilike u isto vrijeme slučajno sam pogodio trenutak kad su na Turbo Limach Showu, našeg ludog prijatelja Cmrka, nastupali neki rapperi koji su svojom pojavom izazvali mnoštvo upitnika. Kasnije sam skužio da su to bili Scan i C-FACT (Emilio Dalbelo), koji je okupio rapere u kvartu u band Westside clique, nakon mnogih voditeljskih poslova, organiziranja partya u Amazoni s Gjergiom, Nutzidea i drugih zanimacija. C-Fact, Shondogg, Mason, T-Bo i Maniac ko producent sačinjavali su WSC, čiji su se muzički uzori najbolje vidjeli u njihovom zvuku s kojim su s "uzdignuta četiri prsta s dva srednja prekrižena" (four fingers up two twisted in the middle) predstavljali svoj dio grada. C-Fact se sredinom 90-ih priključio Basementalu, gdje je snimao i njegov brat Tyrone, koji je s Sykeom (Miha) i Marcusom

(Šokre) činio SID-E-FX, uvijek ljutivši MistaHorna kad bi ga Tyo dobio u freestyleu. Cijela zapadna špreha Tagragza, Sidefxsa i WSC-a pukla je na Radio Studentu, gdje su, zbog malih svađa, izašli na freestyle Shonogg, T-bo i Syke s jedne i Stoka i Nered s druge strane. Drugi hrvatski javni battle nije obznanio najbolje MC-a, mada su Tagragzi bili kvalitetniji, ali je stavio glupu sliku na cijeli hiphop, koji je tim vrijeđanjem opisan ko idiotarija. WSC konstantno su radili nove stvari, snimajući i spot za "Udarac sa zapada" u režiji Irene Šćurić, kod koje je Fact šljak'o ko voditelj TOP DJ MAGa, koji je još od doba DJ IS SO HOTa jedina emisija na HRT-u s hiphop reportažama. '98. je u suradnji s Megablantom snimljena kod Fresh Jaya UNITY '98. stvar, koja je prezentirala veliki jam, kojeg su dečki priredili u paviljonu ZG velesajma, privukavši mnoštvo zaljubljenika u uličnu kulturu. Na Unity su rapali Shot, Target, Mason, legendarni "doobie" dvojac Nuspojava (SID-E-FX), T-Bo, Shon i Fact, uz gramofonsku podršku Frash Jaya i koreografije Megablanta zadobivši popularnost cijele Hrvatske izlaskom pjesme na Hiphop generaciji DJ Pimpa. Nakon još nekog vremena zajedničkog rada T-bo je otiš'o iz benda, Mason je počeo gurat hiphop putem SIMPA reklama, a Shon i Fact su osnovali Cartel, čije vrijeme tek slijedi. Nazvan tako po dresu Knicks košarkaša, MASON (Kruno Hrzić) je znajući Nenu Martinovića, copywrittera, dobio šansu da odrepa reklamu za veliku telefonsku kompaniju, čija je nova kampanja trebala početi. Obadvojica smo pozvani da prezentiramo svoje radove marketinškoj agenciji. Ja sam rapao na Kooladeov beat, a Mason na A+ovu obradu Beethovenove simfonije, koju ste vidjeli kao reklamu na televiziji, jer je zbog prepoznatljivosti muzike prošla i otvorila put cijelom nizu hiphop reklama mobilne komunikacije. Mason i Neno su hiphop, u ovom reklamnom obliku, predstavili novoj publici, čija će mlađa generacija, vjerujem, uvelike pridonijeti budućnosti CRO hiphopa. Čak su povezali i Slovence jer je onaj crnac u trećoj verziji naš friend Joes iz Ljubljanskih Nedotakljivih. Ugodno s korisnim spojili su i YCP 2Fast i Lunar, koji su najveći domaći proboj ostvarili oslikavanjem ZET-tramvaja za reklamu korejskih automobila u suradnji s internacionalnim wriiterima, koji su došli u posjet Hrvatskoj. Izgleda da su došli dani kad će se moći živjeti od hiphopa i sjećati se dana kad nas je murija zbog istog crtanja naganjala po Trešnjevci. Tada su ko prvi crni filmovi u kina stigli "New Jack City" i "Boyz n the hood", čiji su najavni plakati noću nestajali iz razbijenih reklamnih izloga da bi ukrasili sobu nekog "rapera", koji se je pronašao u Cubeovom South Central susjedstvu proživljavajući ga s manje vatrenog oružja u zapadnom dijelu grada di su YCPimps uvijek imali nesređene odnose sa škvadrom iz Stenjeveca. "Growing up in the hood", o kojem rapa i MC Eith i WSC, odgaja mnoge naraštaje, koji drže do sebe i svoga, a kako im je to jedino kaj misle da imaju, nemojte se čudit ako postanete žrtva zadobivanja ulične reputacije jer ste prvobitno pokazali svoj strah ili gađenje zasnovano na predrasudnoj iluziji generaliziranog opisa kvartovskih brijača. Otvorenost uma i sloboda duha vraćaju ukazano poštovanje, koje će Boyz n the hood ponosno čuvati svojom fajn spikom.

"Ekipa koja je po spotovima. Svi su zajedno, svako ima svoje ljude oko sebe, stoje okolo dok ovaj rapa." NERED

10 - JOŠ JEDAN DAN U ZAGREBU

1/3

-IT'S NICE TO BE NICE, DOUGH-

Prolazilo je još jedno popodne na vrućini gradskog asfalta u tjednu odmora između snimanja albuma do čijeg kraja nas je odvajalo još nekoliko termina kad Miro preseli studio. Dobio sam poruku od Inka, koji je prije dva dana doš'o s mora. Pit'o je di sam jer je bio raspoložen za hiphop chillanje, s još dvojicom Germany b-boya, koje je upoznao na moru, pa smo se dogovorili da se u osam nađemo na Radiju di je Frx radio svoju prvu šihtu poslije godišnjeg. Šetajući Gajevom do Radija začuo sam omiljene zvukove, koji su rokali iz auta, koji je dolazio prema meni, iz kojeg je ludi Ink fućkao i vik'o. Iz auta je prvi izašao shorty-George Cloony-zasunčan-lookin' kit u Ecko majci i old school nikeicama, koji je sa smješkom na licu odmah počeo bacat Ebonics pružajući ruku. To je bio Tony Makaroni, porijeklom iz Ljubuškog, koji živi u Nürnbergu, a njegov susjed, porijeklom iz Brčkog, bio je Miza, skuliraniji i mimijski chubby kid, koji je vozio. Zasjele smo na kratko kod Frxa brijući o uvodnim hiphop temama vezanim za scenu u Njemačkoj i Hrvatskoj, pogotovo o KMC i Square one, jer njih jedino kužimo zbog rapa na engleskom, a i Tony isto rapa na engleskom pod imenom hrvatske noćne more CRONITE.

Frx je šljak'o pa smo se zaletili potražiti Wooa u Dubravi, just cruzin' slušajući nove stvari od Royal Flush i Tragedyja. Na putu do Retkovca mimoišli smo se s Woom pa smo se okrenuli i vratili do njega di su Kiki i on upravo sjeli. Nije mog'o vjerovat da sam poslije jučerašnjih austrijskih gostiju, danas dofur'o njemačke i odmah je otiš'o napraviti sok, dok sam ja iš'o po ekipu. Hiphop nas je odmah skomp'o pa smo chillali pričajući o kulturi, gledajući spotove i slušajući Cronite demo snimke, koje su nas oduševile jer frajer odličnim flowom roka bolje od KC da Rookeea. Uz zvukove Stylewars i DJ Kaos sproduciranih stvari Miza i ja smo otišli do Trga, rokajući blunted brothers blackout, di sam u lapo devet Antunu isfur'o Company Flow, Chinu i Teflona. Usput smo se dogovorili s Frxom da ćemo se poslije zaletit do njega te smo pokupivši škvadru kod Wooa odbrijali do Dubrave po zeku. Vozeći se do Retkovca Ink nas je počastio s nekim starim tapeom, zbog kojeg smo počeli divljat rokajući "New Jack city", "Headbanger", "DWYCK" i druge klasike.

Ćuku vremena kasnije bili smo kod Frxa rokajući čokoladice i gledajući Difo nastup u Skucu iz '89., koji je bio skroz nova dimenzija. Furajući oldschool kocku Wumah i Kik su se šetali binom rapajući dok je Fritz u talijanki, za kojeg se priča da je bio rasist, al' nije mog'o odoljet hiphopu, bac'o backove uz potporu GoCuta, koji je schratcho oldschool style. Nismo mogli vjerovat da se skupilo tol'ko škvadre, koja je u publici klimala glavama jer ipak je to bila '89. i to u Zagrebu. Svaka čast! Dok smo brijali priče prošlosti o trebama s DSL, kak su ih zvali u američkim bazama, pored kojih je Tony odrast'o, zaključivši da if you ain't get 3 C'S, you ain't gettin' no D's, na telki su se pojavili snimci Difa doma kod Kika di se zajebavaju pred kamerama rapajući "Rebel without the pause", na kojima Kikov mlađi buraz glumi zadovoljavanje primajući se za kitu i praveći grimase, a da to niko od prisutnih ne kuži. Umirali smo od smijeha rokajući babylon šaleći se na njihov račun, na kaj je Tony rek'o da je

nice to be nice, dough, jer ti se sve vrati i zato smo se tol'ko zabavljali ne radeći ništa. Došli su i Phill i Koolade s 981 da je naš izgubljeni pajdo, urednik njemačkog Backspina u gradu, pa ćemo otić po njega i onda do Matka doma. Proklošarivši se po gradu došli smo na Vrbane di smo čekali pol sata slušajući Gizmove i Phillove priče s mora o Bolesnoj braći jer je Matko zaboravio ključeve kod Frxa, a i otišli su po cugu. Ink je zabrij'o šetajući se po parkingu, a ostali su slušali avanture doživljene u Dooksovom društvu. Zabetoniravši se u Kooladeovom kauču uživali smo u slikama prošlosti uz klasike "Got you open", "D'original", "Nappy heads", pričajući o klasičnom The Scoreu". YO! MTV RAPS iz '90. i neke s Biggijem u havajskoj košulji u gostima pobudio je uspomene pogotovo Tonyju, koji je uplovio u svoj svijet čuvši početne tonove "Juicy", najbolje stvari ikada po njemu. Vidlo mu se po izrazu lica da je i on zbog hiphopa prešao s negative to positive and it's all good. Ako ne znaš, sada znaš, papak. Dal' se sjećate kad ste po prvi put čuli "Flava in the ear"? Naš odgovor je bio na YO!u, boi. Tu smo prvi put vidjeli i OPP na kojem lijepe naughty naljepnice na guze. Treach u onoj bubble tankoj jakni kakvu su furali Tense i Rodas, a Vinnie u janjevačkoj trenirci. Kad vas je pogodio cut s početka "Oh, my god" ili Bustina kričavo žuta obleka u spotu? Veliki šesir ko ovdje, u "Flava in the ear" remixu ili "Rumble in the jungle", na kojim je gostovanjima Busta Rhymes izgradio karijeru. Kad je doš'o "I'm currious", svako je to povezo na svoj način. Pričali smo o originalu, Parisovoj "Asata song", Constipated mobu i Bizzi, koji mu jako liči. Komentirali smo loš odabir 50 najboljih MC-a po Blazu jer nisu stavili Gurua, a ak' su zaboravili i legendu 5th warda Scarfacea, onda su fakat banana. Zapitali smo se kol'ko je ljudi na svijetu imalo priliku upoznati Big La prije smrti kao mi. Miza je poludio na "Can it be all so simple", a Tony je prič'o kak su se na M.O.P. koncertu kod njih zakačili Turci i još neka škvadra, a Billy Danze je ušet'o među njih i svakog lupio ručnikom i svi su stali i pomirili se. To je hiphop, brate mili, nema gluposti.

Kad je pol škvadre otišlo doma, premjestili smo se na kat di je Nxtmlnm lab, gdje smo slušali Kooladove ubojice na koje smo freestyleali i zbog kojih su se izgubljeni pajde hvatali za glavu. Preslušavši većinu beatova, neke stvari s našeg novog albuma i Joeov "Bring it on" remix, na red su došle r&bish podloge na koje smo Ink i ja počeli rokat brže od Reel Phasta '95., a ovaj luđak nas je sve dig'o na noge kad je uzeo knjigu i počeo rapat njen sadržaj na neku brzu podlogu. He was nice so we just showed him love beein' nice, cos' it's nice to be nice, dough. Uz zadnju pljugu na balkonu, s kojeg smo gledali buđenje novog dana, razišli smo se oko pol šest, nabasavši na ciganku s djetetom, koja je ovako rano kopala po kontejneru, na kaj su pajde zinuli. Ovo je bila večer u znaku hiphopa u kojoj smo politizirajući nadogradili se do maximuma. Tony i Miza su ko i Mate Croate, I.U. i Mladen i Nikky, povratkom u motherland spoznali novo značenje hiphopa, povezujući sve različitosti otvorenošću babyloga. I tako je proširen vidokrug picinog oka...

"Beat. Nema tu kaj je najbolje. To je to." INK

-DUGINA LANČANA REAKCIJA-

Chillali smo kod Wooa doma gledajući spotove i pričajući o hip-hopu s Mladenom i Tanzanijkom Nikky, koji su iz Beča došli u Hrvatsku na more, kad je uletio Akynel s cenzuriranom "Fuck me for free" verzijom pjesme, gdje na klasično složenoj hip-hop podlozi legendarnog Buckwilda on i njegov pjevač Complexion šire globalnu poruku ljubavi prisutnu u svim umjetničkim interpretacijama bilo koje kulture, svojim pjevnim "girl would you love me for free" refrenom, zamjenjujući internacionalnim jezikom babylona originalnu sliku crnog hip-hop mentaliteta, koji pjeva "Girl would you fuck me for free", kaj je hip-hop interpretacija ljubavi, i prikazuje svaki kutak Zemlje, gdje b-boys rade domaći hip-hop koristeći stare ploče svojih roditelja, čiji su najdraži izvođači tog vremena u svojim skladbama opisivali temu Aka na njima najbliži način uskrsnuvši u život povijesne vječnosti, prenoseći isti duh prvobitnih ljudi novim klincima, koji će, shvativši ga, uzdići na novi "next level" otvarajući oči bar jednoj osobi, čime će se obistiniti Božja želja da "each one teach one" metodom, koju koriste svi veliki duhovnjaci osvijesti 85-postotnjake, koji ih svrstavaju u njima najprisnije vrednote, čiji se nazivi ljudskom nesvjesnom kreativnošću razlikuju do te mjere da izazivaju sukobe, koji udaljuju fizički, ali kol'ko god da osoba ne želi s nekim imat posla, ono sjećanje na lijep trenutak nade u slučaju kontakta natjerat će i mog dedu i veće pređudiste da priznaju stvarnost Ghostove "All that I got is you" pjesme, a samim time i hip-hopa, kad bi im netko preveo text i pustio spot, da užitek bude veći jer su i oni koji nisu muzički povezani s hip-hopom prošli svoje "trials & tribulations", prešavši iz ashy to classy, ne gubeći onaj osjećaj upornosti uzdizanja na higher level, koji upotpunjuje ljude darujući im uspješnost ko i informacije i iskustvo, kojima se penju do vrhunca stajući uz bok svim medijsko slavnom životom velikanima, čiji duh soulfooda, salse, "Boys n the hooda", dashikiesa, poezije i umjetnosti odudara fizičkoj plastičnosti fast fooda, valcera, "Home alone", odijela, propovjedi i tehnologije, i jedino po tom dijeli ljude na one duhovne ko primitivna Afrika ili bilo koja zemlja obojenog stanovništva, i druge, koji su materijalni ko Europa ili bilo koja svjetska sila, ali zaboravlja da i bijelci prakticiraju Islam, i crnci slušaju heavy metal i Azijati plešu balet i Arapi su vješti s lukom i strijelom ko i Indijanci, koji su izgubili zemlju, kao i Aboriđini na koje Australci gledaju ko mi na Rome, "jer žive u bijedi", ko i beskućnici u Nothinghamu predstavljajući sve boje u paleti i time potvrđujući teoriju 5% Nationa da te originalna crna boja i svjesnost produhovljenosti čini Bogom, a blijeđa put i nesvjesnost (što proizvodi zlobu) vragom tj. krajnom 5% crnom i 10% bijelom bojom, koju povezuje 85 različitih kombinacija duginih boja, koje u sebi nose karakteristike i jedne i druge, pa nije ni čudo kaj postoji vjerovanje da te na kraju duge života čeka bogatstvo, raja, koje daruje vječnost duše hip-hop T.R.O.Y.em.

"Beatbox. Svako može naučit rapat, al beatbox ne." GRASSHOPPER

-IZGUBLJENI U BABYLONSKOJ ŠUMI-

Završivši s planovima snimanja Dinamo-Milan, za isječke nove verzije spota hr. velikana planirane za Božić uz izlazak ove knjige, koju ste kao božićni poklon kupili svom bližnjem, na telki je upravo počeo "Headbanger" Hit squada, s EPMD "Business never personal" albuma, čija bi podloga po Wocasovom ukusu jebeno pasala na neku novu R&B stvar, iznenadivši nas, jer ga nismo dugo vidjeli, a bio nam je drag kad je izaš'o i po nama je prava hiphop klasika, kad je uletio Ultramagnetic MC's "Poppa large" na kojem KoolKeith prikazuje početnu fazu svoje savršenosti, koju ljudi mnogo puta nazivaju ludom i spaljenom ili se diveći ili ju osuđujući zbog svoje nesvakidašnjosti, koja ostaje neshvaćena od 85%-ka, živeći istu sudbinu kao i spoznaja da Reakwonova druga kitica "Incurserated scarfacesa" predstavlja onaj najtvrdi Brooklynski ćošak na kojem frajeri rokaju u cypheru, bahateći se ko naš mali prst El Bahattee, čija visina podudara Reovoj psećoj pojavi u kojoj nalikuje na rottvajlera, lajući sugovorniku istinu povezanosti čovječanstva, koja je vidljiva spoznajom babyloga, kojeg brijemo dok picino oko traži istomišljenike, koji će uvidjeti da je Reaovo ispućavanje svjesnosti u "...go ahead rhyme to it, bitch nigga, mic's is getting' fired..." obliku, isto, ko i žestoko reagiranje šefova il tvojeg starog kad brije da možeš napraviti kaj hoćeš, mamu ti tvoju, al' kad on uzvratu ne bu bilo dobro, na kaj ti ipak potrošiš novce na "Sve je to hiphop" pokazujući svoju svjesnost kao osobe da učini ono kaj misli da je najpametnije, kako bi se uzvisio u stvarnosti živeći zdravije i korisnije za sve nas, koji na vrućini gradskog asfalta kemijamo svoje hustlove živeći slično ko i frajer u Brickcityju, o kojem Redman rapa u svom "...once upon a time in a Jersey, Yo...", ko i Cube u originalu, o odnosima sa ženama, čija nas životna zatočenost u kvartovima zgrada i ghettima kućica ponekad probudi u kasne sate podsjećajući nas da život traje i dok spavamo, ne shvaćajući petpostotinjake poput velikana povijesti, koji nas bude ko i KRS na uvodu svog "Edutainment" albuma, klasike hiphop produkcije i pišćevog favorita djetinjstva, koji sada nakon dva desetljeća skupljanja kristalno čistih informacija u babylogskom dimu postaju nalik svemu, formirajući se uz zvukove "Glaciers of ice", čije su me početne "Stand on a blok, reebok, gun cock, avalange rock..." rime inspirirale Targeta u kreaciji "Radim darmar, klošar, big star, spreman komentar...", koja generaciji 00. na drugom Blackoutu freestylea u facu da ne rade gluposti, jer bi mogli ispasti budale, kaj ima lima? stilom, koji budi moj grad u kojem slušamo Nasa na "Verbal intercourse", kako pjesništvom Targeta predaje mic Wooovom stvarnosnom klošarenju i Bahatteevom osjećajnom politiziranju, u istoj formaciji ko M.O.P. i Teflon, Elov ljubimac druge polovice 90-ih čiji rapovi donose BK crne kronike o kojima pričaju Harlekinz samo iz Berlinske perspektive koja, kako je opisana u "Berlin love" spotu, podsjeća na feeling vizije "Kužiš spiku" spota, kojeg možete zamisliti slušajući stvar o gradu, koji nam znači sve, baš ko i njegov vječni predstavnik Dinamo, domaćim 2nd round knockuta Milana, koji se ne bi dogodio da ljudi pričaju i vide Babylon.

P.S.

It's nice to be nice, dough.

"Događaji, al kad su poznati ljudi." JUMBO

Neki su ovo ljeto proveli u dalekim prostranstvima morskih svjetova, a neki u "virtual reality" programima vrućine gradskog asfalta. Sredinom osmog mjeseca škvadra je opet bila na okupu rokajući čkapijuicewootku i čokoladne štapiće u udobnom domu lady Lucelu na objektu Peščenice. Braća Brigante i braća Bodega uklizila su oko ponoći sa svom rodbinom u funk raspoloženje prve petorke i uže obitelji. Wokie Brattmillyeva cura Lucelu letjela je sutra na drugi dio planeta te je priredila chillanje na koje sam u društvu El Pabla stigao nakon kvara vozila, a Jozo Srki i Wokie su nam bili za petama jer su išli po Diamanta, koji je na chill doš'o iz A-dama. Rokajući snimljeno razvijali smo nove ideje od kojih je Wokie predložio da ponovno nađemo recept za Coca Colu, pjenušavo tamno piće, kaj su prije miješali sa žesticom. Puffnući zadnji čokoladni Batons predao sam ga gospodinu Tanjaroli, koji je lady Linom bratu, Wokieu i Har'mni G-u politizirao o kvartovskom mentalitetu i otfur'o sam Pabla doma jer se zrok'o, a i vrišto mu je bojler. Vrativši se, isprič'o sam Zibou, uz Wokievu pomoć, teoriju znakova prve petorke. Cijela desna ruka sastoji se od "malog prsta el bahatija", "diamanta prstenjaka stua", "woojebačasrednjeg", "target kažiprsta" i "palcanereda", koji križajući se s "lijevom rukom Wocasa", na kojoj je ispružen srednji prst jer je najbolji s Woom, gdje je i "palacbiznihlovaca", koji s "palcemnereda" tvori mamute pokazujući prema dolje. Zibo nije vjerovao da smo to skužili, pričajući nam o postanku znakova ruku, koji su u hiphop došli preko meksičkih bandi u prošlom stoljeću, čiji su preci mješavina sj. i južnih Indijanaca, o kojima učimo na faxevima.

Dok je rok'o "T.O.N.Y." Tanjarola je pian vikao nekaj prek sobe sjedivši sa lady Lu sestrom i bratom, Jozom i Wokievim bratom Mom za susjednim stolom, dok je u naš prostor već uplovio "Deepcover '98." povjesnog Big Puna, kojeg su bratići Pajk i Kempf 05, braća Kuna2 i G.O.C., miss Tanjarola, Diamant, Har'mina G, neki Torontontonin i ja objeručke prihvatili chillajući u pravom smislu riječi. Kvalitetna brija 5 bodova. Diamant je u jednoj viziji bio pravi ON razvalivši se gol do pasa na kauču okružen sestrom Lucelu i miss Tanjarola, tražeći "Sugar Hill" ili "Fast life", a Zobi mu je pričao o remixu "Fast lifea", kojeg je čuo na "Westwoodovoj odiseji" Radija 1. Har'mina G je puštao "Legende", koje smo komentirali prelazivši s AZ-a, koji je bio najbolji na Malboro music showu između Rootsa i Camp Lo u Deutch-landu, na MC Rena, kojeg je Wokie favoriziro inspirirajući Ozbia sjećanjem na "Steadie mobin" Cubovog "Death certificatea". Konstatirali smo da je "Music to drive by" CMW klasičan primjerak početka gangsterskih 1990-ih p.b. s hitovima poput "Growing up in the hood" s "Boys n the hood" soundtracka. U zraku je visio naziv prvog Digable Planets albuma s "Cool like that" i "Nickle bag of funk" klasicima, koji je obnovio sjećanje na "9th wonder" i špijunski pogled snipera u "Dial 7". Ghetto soul klasika s Tekithinom božanstveno prirodnom izvedbom i Sunzofman i Shyheimovim pjesništvom skupila nas je ponovo na okup u chillani, gdje sam složio 5 ghetto soul klasika: "Sole in the hole", "All that I got is you", "All I need", "Devil's pie", "Zion". Uz zvukove gospodina Zelenka na farmu lady Lucelu uletio je lovački duh mamuta Tanjarolinim pijanim plesom kreveljenja, koji smo Diamant i ja podržali dizanjem ruku. Wokie i Bozi baš su uspoređivali kratkoću "Mamuta" s "Deadly combination" La i Paca, kad je Har'mina G završio svoj crtež, kojeg je Wokie pohvalio jer je i sam u prošlosti iscrtavao svoje brije s YCPetorkom. Pas sa ulice bez uzice gospodara kaj ne ljubi guzice svršio je s Kooladeovim prastarim "nemreš me više slušat" završetkom, kad je uslijedilo nuklearno proročanstvo Baby Dooksa, koje je poharalo ostatak mentalnog svijeta.

Mi smo na sreću imali kopiju "Lovaca na šubare". Čuvši "Aldente" bolesnog dueta 2000-ih p.b., zvanog Sickrhymesayazz, puštali smo SUPERGUBE nakon kratkog razmišljajućeg zatišja, ali Brigante familija je odlazila da se pripremi za sutrašnji let do A-dama, gdje Diamantu moraju prezentirati novi porno mixtape, koji im je Brank uvalio. Nakon nekoliko sati brijanja napustili su nas i Bodege, ali i tada je Jozo Srki, još uvijek, politizir'o braći Cubovim Higher learning stilom, a Diamant je uživao u masiranju sestre Lu ko pravi pimp, na žalost na kratko jer je Wokiea oprala zvonjava ulaznih vrata, koju su svi prokomentirali. U 20/20 viziju uplovila nam je pojava nekog potpuno hladnog punkrock benda slabe inspiracije, koju smo popljuvali osjetivši negativnu energiju te smo za to nagrađeni Jay-Z "Sunshineom", koji je zasvirao. Promjenivši program vizija slušajući "Who ya with" remenisin' on uncle Fester, ugledali smo frajera kak roka dabrulju na brdu jabuka dok ih lovčeva, opjevana u Dreovom Chronic 2001 "housewife" razočarano gleda. Bila joj je skroz banana, al' bar je nama donijela sve te crveno-žute boje jabuka nakon onog vražjeg mrtvila.

Chillanje je polako dolazilo kraju i bilo je vrijeme da se pozdravimo s lady Lucelu. Zaželim joj sve najbolje na putu, uz zvukove "I know what boys like, I know what they do", koje je scary Spice izabrala na Rocafella radiju BBC-ovog "NUMBERONE RADIO RAP SHOW" kad su je Jigga i Dash pitali na kaj se roka, 1998. p.b., krenuli smo doma na spavanje. Projektil je do doma fur'o bez problema na svu sreću.

"Beatovi." KARONJA

12 - UZDIGNUTA ŠAKA

"One finger point to blame don't make no impact,
but you ball up all them fingers into a mighty first
and you can strike a mighty blow.
Now, this family gotta be that first."

Big mamma Joe "Soul food"

Jučer je bio veliki dan. Veličanstven. Velik zbog svake male stvari, koja ga je sačinjavala i veličanstven kao hiphop, koji ga je uvećao. Svako je jučer bio važan dio kulture. Svako je bio legenda. Svako je bio baš to kaj hiphopu treba da bude hiphop. Da bude život.

Za neke još jedna obična zagrebačka nedjelja meni je postala praznik. Dan koji se pamti. Veliki dan malih ljudi. Dan kada sam shvatio svoju bit postojanja. Tjedan prije uži centar je osvanuo plakatima za nastup Afrike Bambaate u SKUC-u, o kojem su svi pričali, ali ih je malo potvrdilo svoj dolazak jer je Bam došao nastupati kao DJ u organizaciji nehiphop ljudi s kartom od 80 kuna na dan koncerta. Nezadovoljan izborom predgrupa, među kojima su bili i rock nastrojani TBF, hiphop me je ipak dovuk'o do SKUC-a jer, bilo kako bilo, ono kaj se trebalo zbiti te noći možda nije bilo savršeno il' po ukusu, ali je bilo naše. Kažem naše jer znam da su i drugi razmišljali poput mene, a isto ko i Stu su došli podržat. Napravili smo korak prema hiphopu svojim prisustvom i on je napravio dva prema nama te se je svako, drugo jutro probudio bogatiji.

Vozeći Hekteka i menagera na putu do hotela svratili smo u Importane i uboli Phillies & Dutches, koji su izazvali oduševljenje kod tog niskog 20-godišnjeg portorikanskog DJ-a iz Bronxa. To je bio prvi pokazatelj veličine hiphopa, koji je tol'ko moćan da poveže strance s različitim dijelova svijeta u jednu briju istog razmišljanja različitih ljudi. Jedinstvo povezanosti hiphopom.

Odlaskom u sobu na blunt poslije večere, stvari su počimale dobivati svoj smisao. Rokajući, Phill je po običaju počeo politizirati i zaustavljat protok kruga do Hekovog pitanja da li je uvijek takav na kaj sam potvrdno odgovorio, a shorty je prasnuo u smijeh pričajući da i oni imaju u škvadri lika, koji to radi. Svaka škvadra ima haltera, kojeg se onda Redmenovim stilom pita: "Why you holdin' on a blunt so long politician'?" U klubu nas je dočekala B-boy atmosfera uz mjuzu DJ Pimpa, koji je scratcho dok su breakeri bettlali u krugu. Iz mog kuta to je ličilo na Rocksteady park iz 80-ih, na Battle of the year '97., na rimski koloseum, gdje se gladijatori bore pred svojim cesarom Bamom okruženi gledalištem običnih pučana i velikana zajednice, koji istim žarom prate i upijaju svaki njihov pokret. Cypha je izgledao kao i svaki drugi kojeg sam vidio širom Europe ili na TV-u. Stage je bio identičan onom u Beču, Münchenu ili Zürichu. Isti kao pozornica u Bronxu iz "Wild Stylea" ili ona u Tunnelu na "Get at me dog". Proživljavajući cijelu ljudsku povijest pogođen sličnostima i euforičan od spoznaje povezanosti čovječanstva, osjećao sam se kao Isus u masi na tribini rimskog koloseuma. Pogled na čelavu glavu ispred mene, koja me je u tom trenutku pogledala, oslikao je Stoku u obliku Jude zbog mog mišljenja o njemu kao izdajniku hiphopa. Kad se tip okrenuo po drugi put Juda je nestao i uvidio sam da to nije Marin nego još jedan istomišljenik, koji me je pogledavao jer me zna ko MC-a. Tada mi je postalo jasno da svako ko je ikada bio u

kontakta sa hiphopom, osjećajući ga i na sekundu, ima svoje mjesto u cjelokupnom rastu kulture. Doktor ne razumije hiphop na način za koji ja mislim da je ispravan i ne slažem se s njegovim stavom prema kulturi, ali ta njegova, meni neshvatljiva i kriva, ljubav prema hiphopu dovela ga je večeras ovdje da svojom pojavom upotpuni bar brojno stanje rođendanske proslave CRO hiphopa. Hiphop nije savršen, čist, lijep, blistav za ljude, koji ga zovu drugačije zbog svog glazbenog i stručnog opredjeljenja, ali za nas je baš takav zbog sve svoje prljavštine, odbojnosti, lažnog glamura i drugih nedostataka, koje ljudi uočuju. Redar nije pustio jednu curu na stage od kud je htjela snimit b-boyse, pridržavajući se svojih pravila, ali baš zato kaj joj je srao, pridonio je hiphopu da bude to kaj je, jer drugačije to ne bi bilo TO. Bez tog hiphop ne bi bio život, a hiphop je život, jer sve je to hiphop. Bambaataa je sve to odobravajuće promatrao sa svog trona, dok su se iznad Zagreba stvarali likovi uklesani u Medvednicu nalik na Rashmond planinu dead presidentsa. Svi kaj su pridonijeli stvaranju ZG-scene odozgo su motrili na svoj kvart, a iznad svih je stajao Slavin Balen, začetnik svega u Hrvata s TV-odašiljačem na glavi. Pogledavši u nebo hiphop Zeus, KoolHerc, okružen lost angelima Pacom, Lom, Bigom, Scottom, TRoyem, Freakyjem, Troubleom, Punom i ostalima na oblacima, gledao je dolje na Zemlju. Kadar se povećavao i iznad svakog mjesta stajao je nečiji lik. Pimp, Drillskillz i Buffalo iznad Rijeke, Alex, Štakori i Force nad Splitom. One II many nad Šibenikom. Talijani, Poljaci, Texta nad Linzom, Gizmo nad Hamburgom, Matecroate nad Frankstadtom, NTM nad Parizom, IPM nad Lyonom, 279, MK+BLACKTWANG nad Londonom. Cijela Amerika, Kanada, Japan, Kinezi i Tibetanci, Indijci, Arapi, klinici u Sudanu i Južnoj Africi gledaju u nebo stojeći u cypheru ko škvadra u Moskvi, rapajući i plešući u krugu ko škvadra u Brazilu, čiji su preci plesali kapuveru ko robovi poslije rada u New Orleansu na zemlji Indijanaca, koji su to radili prije lova u kolu ko na Vinkovačkim jesenima, ko svako kog se možeš sjetit. Oko leti planetom i svugdje vidi isto. Leti u svemir i iz visine vidi planetu preko koje se nadvio veliki znak Public Enemyja. Uzdiže se još više i vidi naslovnu stranu "Fear of a black planet". Korak dalje i ploča se nalazi na podu sobe tipičnog hiphop teenagera, u kojoj legende sa postera na zidovima ulaze u povijest svake doze, markera, tapea, naljepnice, tenisica, kapa, proživljavajući njihov hiphop uvijek zadovoljno se smješeći.

Dlan pet prstiju stisnutih u šaku znak su crne revolucije ili kako bi "house niggaz" rekli buđenja afroamerikanaca, niggaza, Afrikanaca i ostalih crnačkih naziva, najučinkovitijeg tokom 60-ih. Šaka predstavlja moć, ponos, ljubav, snagu i različitost- jedinstvenosti svih nas drugačijih, koji rastemo iz jedne ruke, koja krvari zbog dignute šake na buraza u kojeg je udarila ko meteori istog onog planeta s covera "Fear of black planet" P.E.-a, koji su obnovili crni pokret ponosno prenoseći Malcolmova učenja načinom Crnih pantera ulaskom na rap-scenu 1987. od kad neprekidno rade na uzdizanju zajednice.

Složnost scene taj dan smo pokazali i Wocas, Stu i ja predstavljajući obitelj, koja spajanjem kažiprsta i palca uočava i rješava probleme, koji razjedinjuju svjetsku scenu. Zajedno s najboljim šestim igračem Bizzom predstavljali smo tim začet kod Bahatija na Trešnjevci, gdje je naziv PRVA PETORKA dan našoj škvadri, a spojeni u 5 MC-a, zajedno s Neđom, tvorimo svaki svojim karakteristikama prste na desnoj ruci, dok Wocas i Bizzo rokaju lijevom. El Bahattee je mali prst, Stupni je prstenjak, Woo je srednji prst, Target je kažiprst, a Nered je palac. Na lijevoj ruci je Wocas srednji, a Bizzo palac. Kombinacijom prstiju dobivaju se razni znakovi, koji predstavljaju tipove ljudi opjevane u našim pjesmama. Svaki kvart ima svoj znak kao i sve podružnice po Hrvatskoj i izgubljeni pajde u inozemstvu. Snimajući srokano urokano možeš snimit rokalice na snimci prvog snimljenog rokanja "Rokaj-snimaj", koje prevedene na babylon otvaraju picino oko, tako da se povijest Petorke stvara dok čitate i slušate njihove brije. Možda za pedesetak godina otkriće petorkine crne kutije nekom

pomogne pri pronalaženju pravog puta, a do tada kao prvo i osnovno trebate shvatiti ko piše povijest vječnog života. Praćenjem lančane reakcije doći će se i do toga, a slučajnost povezanosti načina shvaćanja i pjesme Tram 11 ista je ko i "Workshop" natpis na Wumahovoj majici. Wumah je u vrhu svoje Goa karijere došao vidjet Bama zbog onog davno oslabljelog, ali ne izbrisivog osjećaja hiphopa i sad sjedi s Phastom, Sammyjem, Grassom i Targetom slikajući se za uspomenu na današnji dan.

[Slika ne pripada originalnom sadržaju knjige, već je u skladu s kontekstom dodana iz privatne kolekcije urednika.]

Kažem Heku da ne brine kaj nije bilo puno ljudi jer je dobio stisak ruke od čovjeka, koji je došao samo zbog njih i oduševio se. Ovih 200 ljudi kaj su se pojavili osjećali su kulturu za svakog ko nije bio tu i to vam je dalo veličinu. Cijeli svijet je bio u SKUC-u s nama jer i oni, koji nisu mogli ili nisu htjeli doći, pomislili su na Bama pitajući se kak je tu. Mnogo ljudi nije bilo, ali smo poučeni hiphopom predstavljali za sve njih. Ja sam predstavljao Wooa, Bizzo Duxxa, Stu Ela i Neđu, Frx, Phill i Blackout Elemental ko i Phast, koji je rok'o sa Shotom u YLu. Phast i Sammy bili su tu za Zeda, kojem će iskreno biti žao kaj nije doš'o kad će čitat ovo. Alex, kao jedina hiphop točka TBF-a nije doš'o zbog bolesti, ali su dečki predstavili. Ne onako kak bi većina prisutnih to voljela, ali tako da u novinama osvane u pogrešnoj rečenici o najboljem "hiphop" bandu ovih 6 slova, koja nas čine ponosnima. HIPHOP. Vrištao sam ko James Brown: "Say it loud I'm black & I'm proud!"

U većini slučajeva svako brije svoj element kulture, al 26.06. se brijalo skupa. DJ je puštao ploče kak su mu došle pod ruku na koje sam ja bacao freestyle, dok nije došao Vlado i pokaz'o mi njegov b-boy freestyle. Ranije u krugu s Freestyle kingsima breako je i Švabo kaj je sa Lunarom i Babom oslikao tramvaj ZET-a. Maknuvši mišljenja podržali su svi brijući skupa zbog hiphopa i kak mi je Stu rekao poslije, bilo mu je drago kaj je došao jer su ga breakeri oduševili. Dobio je dva poklona nazad u dobrom b-boy show i sjećanju na utrku ko će prije stići u dvoranu Doma sportova na P.E. koncertu '94. kad smo prvi ušli unutra i kol'ko smo bili sretni kad nam se Terminator potpisao. Uspomene su se te večeri vratile svima, a stvorene su i Mariju iz Dubrave, koji se vozio s Bamom do hotela, brijo sa Shakeemom, Hekom, Phillom i Stuom u sobi i zadovoljan otiš'o spavat. Velika je noć bila i Heku, koji je na odlasku ostavio kameru na parkiranom autu ispred hotela, gdje ga je i dočekala negdje oko 4 ujutro. Pitam se kak je brijo Fila, koji je intervjuirao svog idola za 4 side elements radio show ili Phill kad mu je Bam poklonio medalju Zulu kinga. Vel'ka noć je bila za Wocasa, koji je usprkos besparici i Phillovom pljuvanju doš'o zbog hiphopa, ali i Shakeemu kad je ugled'o omiljene Dutch masters, koje puši već 5 godina i po kojima ga zovu Dutchy. Vel'ka za čupavog tipa, koji je odletio u dvoranu čuvši neku dragu old school stvar. Vel'ka je bila i meni, koji sam 26.06.2000. u 1:24:32 shvatio bit hiphopa, povezanost čovječanstva putem njega i značenje svih ovih ljudi bez kojih taj moj hiphop ne bi bio ono zbog čega ga tol'ko volim. Sada znam da proteklih 10 godina nije otišlo uzalud, a vjera u hiphop donijet će nam vječni život i boljitak za 10 godina.

"Beatovi i konstantan napredak inovativnosti." DASH

13 - CHANT DOWN BABYLON

Našli smo se po dogovoru u lapo deset kod Krleže odlučivši sjesti na krugove kod Dubrovnik hotela i tu pričekat Romana. Počeo sam Phastu pričat o knjizi i njegovo udjelu u kojem bi napisao neko svoje razmišljanje o hiphopu kao jedan od cjenjenijih ljudi hrvatske renesanse, koji je puno pridonio. Zapalivši babylon on se čuvši moj naziv za zeku svojim rasta pogledom usprotivio povezanosti negativnog vladinog policijskog uređenja sa svetošću prirode, kojom se Raste Jamaikanskog Babylona uzdižu u svom vjerovanju i povezanošću sa Zionom. Saopćivši mu još nekoliko informacija o knjizi i picinom oku, upitao sam ga o rastafarijanskom poimanju Babylona, kojeg mi je isprič'o hvalivši još neisprobani čokoladni ukus. Uto je stig'o i Romano s miss INC, koja je po svom opisu člana Elementala u nekom drugom filmu mogla biti i miss INK, čim ga je tak dobro opisala. Nakon duge priče ugasi smo inspirirajući blunt i potražili prazan stol u obližnjem bircu u Bogovićevoj, gdje sam mu objasnio povezanost naših svjetova pričajući mu o svim poglavljima hiphopa. Naručivši, počeli smo brijat uobičajene spike večernje kave uvijek se vraćajući na hiphop. Doš'o je i Kolega u anđeoskoj pojavi odmah se zainteresiravši za filozofiju oko knjige kojom smo se Phast i ja nadograđivali, ali njegova prezaokupljenost tvarnim činjenicama odvušla bi me svaki put do Romana, koji nema pojma ko ni ja, ali brije po svom.

Pričali smo o neboderu i prvim Blackout partyjima, di je i on bio stalni gost, te smo se složili da ćemo o tome pričat svojim unucima, koji će našu briju u zajebanciji prenijet svojoj škvadri, a kak je Romano rek'o, o tom legendarnom mjestu trebamo pričat svima i danas. Miss INC me je pitala za Ninu Šterc na kaj sam se stulto, al sam, sjetivši se, odmah ispuc'o "...pa pozdravljam dvije iz Kustošije, njihova škvadra brije duplo više od cijele fejkerije..." Nina i Iva opako su brijale, a kak miss INC kaže briju i još samo nisu baš u toku. Mada sad briju po bone-coreu hiphop podržavaju uvijek jer spoznaja pravog "underground" hiphopa, kojeg su voljele, ne izlazi tak lako iz čovjeka. Pravo iznenađenje čekalo me je s pitanjem o posjedovanju "Sittin'on crome" Masta Acea, koji želi presnimiti. Obradovan interesom za musicmana zabrijao sam na objašnjavanje picinog oka primjerom folije blunta. Umetanjem folije blunta u istu dobivamo malu krhku epruvetu, koju možemo poistovjetit sa dozom svjesnosti, koju stiščući kažiprstom i palcem smanjujemo. Smanjivanjem epruvete smanjuje se i put do samosvjesnosti, a dolaskom do kritičnog dijela na kojem doza ili puca u slučaju ludila ili beznađa ili se smanjuje do maximuma, gdje se kažiprst i palac spajaju. Dobivena slika predstavlja svjesnost povezanosti sveg različitog, čime smo u mogućnosti lakše otvoriti osobu iskrenim pristupom uočivši, u mom slučaju, povezanost hiphopom. Kolega je, vrativši se na materiju, iznio stav, koji je zbog svojih čvrstih, prekrutih, bezdušnih činjenica morao pući proročanstvom "...za 5 godina interpretacije mojih rima na satu hrvatskog", kojima sam vjerujući u Phasta opis'o ga ko profesora, koji će gradivo povezati sa sjećanjima iz hiphopa animirajući time učenike, prenoseći im znanje života i potvrđujući veličinu hiphopa. Uto su prošla dva plaha tipa za koje se ispostavilo da su Samurajevi bratići, koji isto tako poznaju Phastov rad. Pit'o sam plavog prijaznog tipa da l' brije na hiphop, na kaj je negativno odgovorio, ali to mi nije važno kad već fura kariranu pelle šulju pa sam mu stisnuo ruku, pozdravivši ga. Šetajući do slastičarne di su Phast i Kolega uboli sladolede, Mirza se javio s mora hvaleći se kak rokaju hiphop na plaži iz vel'kog kazića, ne obraćajući pozornost na suviše poglede. Rokaj snimaj začulo se s obadvije strane telefona, dok je Čoki brijo kak rokaju po cijeli dan, uz ubacivanja Reme, kojoj sam preko Čokija poručio da ću je blagoslovit

s primjerkom knjige jer je sposobna shvatiti moj jezik i prenijet ga drugima. Oggy je brijao o lovu i dabrovima ko da se te riječi koriste stoljećima dok mi je opisiv'o najljepše žene na svijetu, Hrvatice.

Prošavši Cvjetni, di sam sreo nekadašnjeg trešnjevačkog writtera Rodyja, kod kojeg je Phast rok'o svoju travu, a Target svježe mlijeko, izašli smo na Masarykovu i krenuli prema centru napravivši krug. Politizirajući o cjelovečernjoj temi, Kolega je počeo žustro napadati moje razmišljanje euforično mi objašnjavajući njegovu istinu, koju sam stoga morao prekinut. Škvadra je zabrijala da je bed, mada negative osim direktnog zahtjevanja nije bilo pa sam stvar ublažio Canabisovim stihom "I look directly into human eyes to see if you pussy and completely ruin your ability to lie to me..." objašnjavajući istinu. Dogovorivši se za tape, opraštajući se sa svima, krenuo sam prema autu uspoređivajući škvadru kaj je u grupicama sjedila po trgu s bilo kojim svjetskim trgom, gdje bi neko sličan meni upijao svaki pokret božanstvene crнке, latino brije kako se ritmički približava s frendicom, koja je uočila da pohotno buljim skrivajući od mene pogled. Ispred Bonite i Piceka je bila hrpa ljudi kaj su svratili na posljednju današnju večeru nakon izlaska, a krupan tip s dva bulldoga podsjetio me je na Damond Dasha u "Can I get open" spotu Original flavora, gdje fura dva pitta. Ulazivši u auto, u uho mi je svratio uobičajeni mama-sin teenager razgovor, koji lošom komunikacijom između generacija zaključuje da smo svi samo ljudi, koji griješe, interpretirajući na svoj način pjesmu i skit Smooth da hustlera. Miss INC se cijelu večer vraćala na to da smo svi različiti pa se nadam da neuobičajeni naziv neće biti presudan pri razumjevanju picinog oka, koje ona zove "treće oko" ko i budisti. Uočavanje i spoznaja ljudskih osobina dovest će nas do lakšeg povezivanja i otvaranja pri nalaženju bližnjih s kojima sutra ne izgleda tak grdo. Sve je oko nas samo treba znat gledat. Oko, koje smo kod Shota gledali na televiziji, oslikavalo je mrežnicu kao duboki blješteći prolaz nalik na prolaz svjetlosne brzine iz Startracka. Warp je onaj pogon, koji nam omogućava da sami stvaramo budućnost spoznajom funkcioniranja prošlosti u suvremenom svijetu hiphopizacije. Jedan Wyclef ili LL ne rade više onaj tvrdi, nama dragi hiphop, ali zato guraju hiphop kulturu u svaku muzičku kolaboraciju i svaki film, koji će obični svijet unoseći hiphop u mnoge domove, gdje ljudi gledaju ko Wocas, Woo i ja, dnevnik, u kojem reportaža o lošem stanju hrvatskih tračnica prikazuje zbombane vlakove i tipa u baggy hlačama kak hoda Moskvom, gdje svi briju na potopljenu podmornicu, koja je Wooo najviše zanimala. Kada shvatimo život u potpunosti, moći ćemo prihvatit picino oko, koje se tak zove samo zbog oblika, barem kao teoriju, jer se i ono razlikuje od jednog do drugog samo kaj picine oči vide da je bit i namjera svima ista, pa ne trošimo vrijeme na rasprave, već kreiranje ovog plastičnog svijeta, koji pod plamenom zippa omekšava, olakšavajući nam stvaranje nove konstrukcije vidljive nakon nestajanja dima skurenosti. Slušajući original Boogiemonsters "Strange"-a osjećam duh hiphop prošlosti kako govori laku noć.

P.S.

Dok smo išli prema Trgu sreo sam Davea iz UMF-a, kojeg sam zaustavio nesiguran u njegov identitet, ali je sjećanje na njegovo bombanje i stisak ruke izazvalo prepoznavanje i pohvalu s njegove strane pa je srdačan pozdrav na kraju potvrdio Tonyjev moto IT'S NICE TO BE NICE, DOUGH.

"Onaj osjećaj kad si na solo i po prvi put čuješ stvar." SHOT

- 14 - 3 IS THE MAGIC NUMBER

: 1/2

Sparkavši se u staroj Vlaškoj prošetali smo do Bareda, gdje smo oko lapo sedam sjeli na cugu, krateći vrijeme do dolaska Stua, Bize i Divasica politizirajući uz blunt i hladnu cugu. Mnoge stvari, koje je Wocas rek'o potvrdile su picino oko jer sam o njima i već pisao, stvarajući iz obične zajebancije o pici, sredstvo razmnožavanja hiphopa kroz stvaralaštvo cijele škvadre. Neke cure pored nas pričale su o nemogućnosti odabira dobrog frajera kad ima 4 žene na jednog lika. Čuvši to, sa smješkom na licu, konstatirali smo da je budućnost pred nama samo treba širit lozu. Svi iz ekipe stvarali su sve sami iz ljubavi prema hiphopu i puno nas je tak pobjeglo iz Ice-T-ovih "killing fieldsa", napuštajući zatupljenu svakodnevicu šireći se globalno lokalnim metodama, koje su svuda popušili zbog lakog poistovjećivanja sa životom. Obadvojica, kao članovi YCPetorke, shvatili smo odskočnu dasku sjetivši se stihova:

"Prije 5 godina YCP se škvadra rodila
mene je pridobila da bi me probila..."

S ovim u glavi politizirali smo o clanu, koji je uvijek brij'o na sve elemente kulture stvarajući prethodnicu YCPetorke, plus kaj je Wocas, spomenuvši prvi party u Aquariusu, di smo Tense, Wocas i ja brijali na terasi jer nas zbog godina nisu pustili unutra, isfur'o priču da nas je tada neki tip zvao unutra na cugu jer je dobio sina, ali redari nas nisu pustili. Frx je pušt'o mjuzu, a Wumah je samozadovoljno brij'o na N.W.A., dok je hrvatski hiphop otac sam slavio rođenje sina, žaleći kaj ne puste mlade gospare s darovima unutra. Dolaskom Bize i Stua počeo je dogovor oko Divasica, koje će 08.09.00. nastupit na prvom LADI-DADI partyju, čije smo ime usvojili nakon raznih naslova, koji su se i u domaćoj i engleskoj verziji vrtili oko rokanja. "Run nigga, run, hide nigga, hide", "Nowhere to run to baby, nowhere to hide...", "You can run but you can't hide you know I'ma find ya, cos' nigga like Ren is just 2 steps behind ya...". Nismo mogli ići protiv nas samih tako da LADI-DADI predstavlja u šatri onaj životni hustle, koji će se moći čuti petkom u Kulušiću. Furajući finu čokoladnu boju bluntova, sestre Husar stigle su na dogovor, gdje su karakteristike prstiju izašle na vidjelo tjerajući Stua da skroz normalno na finjaka dogovori sve okvirno uz Bizzino slaganje "u redu" il' neslaganje "nije to u redu" palac stila, dok je Wocas isprobav'o sugovornike svojim pitanjima stavljajući točku na kraj. Kažiprst je svojim "glupostima" stvorio atmosferu za dogovor i još je jedna stvar iza nas. Predložio sam Ivani i Mariji da izvedu remix verziju "Sexy cool", koju su Bolesna braća složila na Shookones Pt. II instrumental, a Wocas bi volio da izvode "Pet". "Nabroji do pet i pokazat ću ti cijeli svijet". Kasnije je u ured nasuprot kina Europa stigao Excel na dogovor o Shorty Blitzu, kojeg bi 12 guage organizir'o u sklopu LADI-DADI-ja. Rasprava i navlačenje oko postotka iznajmljivanja večeri završila je prvobitnom cijenom, koja je cijelo vrijeme bila najpovoljnija za obje strane, a nepotpuno poznavanje babylonskog darovalo nam je zamornu konverzaciju gubljenja vremena, ali i Blitz je dogovoren pa nas nije briga. Izmijenili smo stolce s Elementalom, koji su došli na cugu, i krenuli prema rideu sretnuvši Taza i ošišanog Juricu u Europi. Dok smo pričali s njima došli su i Sejo i Cromega tak da smo bili na svim stranama. Šetajući do auta Stu i Wocas su zabrijali da bi petorka trebala biti lijeva, a šipu racku i najbolji 6. igrač desna ruka spominjući Isusa ko desnu ruku Boga, jer je Wocas cijeloj petorci desna ruka. Ali petorka predstavlja fizičko zajedništvo mudraca, dok je lijeva ruka

Duh sveti, koji nam čuva leđa jer je Wocas u svemu, a nije u ničemu. Blackout je slika bilo koje ekipe na svijetu u kojoj 13 različitih ljudi suradnjom spajaju svoje suprotnosti pod jedinstvenom zastavom. Blackout je osnova hiphopa, koji će pravim pristupom ostalim članovima posijati legendarnu vječnost stvarnosnog toka picinog oka. Američki san postat će hrvatska stvarnost novom generacijom emceea.

Pokupili smo pozivnice kod Stua i krenuli prema Aquariusu rokajući bluntolino i snimajući raju ispred nas. Ušavši u zakrčenu aleju mira, gdje je ženska napravila strahovit zastoj neodlučno se isparkiravajući, smjestili smo auto blizu Fidelisa, birca di Ren zna rokat mjuzu, i prošetali do cluba snimajući sve okolne friško-zasunčane dabrove. Ispred ulaza dočekalo nas je mnoštvo upicanjeno-modernih mladih pojava, koje su se gurale u masi do ulaza, pokušavajući iskoristiti pozivnicu. Svako je sreo nekog poznatog, a sve zajedno nas je iznenadio Break, koji je doš'o u zezanje promovirajući svoj novi leopard-look. U pol dvanaest odlučili smo se strpit do druge srijede kad ćemo doći ranije, a večeras ćemo provest uz cugu i drugu briju. Sretnuvši Jole i njezinu frendicu Zrinku, Break je odfur'o s njima, a mi smo se uputili po cugu, dogovorivši se da rokamo kod njega na Trešnjevci, di smo stigli sa zakašnjenjem zbog stalnog gašenja Unića. U stanci smo politizirali, stvarajući šemu kadrova tajne crne kutije brijući pod jarunskim nebom zagrebačkog mora, a kresnuvši mašinu otišli smo po cugu i do Breaka di je rokanje već počelo. Prolazeći stanom prisjetio sam se jednog od najboljih hiphop tuluma di sam upoznao Elovu Boo i Hellenu, koja mu je pjevala na albumu i di su prohodali Shot i Remi u drugoj polovici devedesetih. Zasjeli smo na dva kreveta otvarajući cugu i slušajući Breakov opis njegovog pojavljivanja na plaži u leopard shortcima i frizuri kad je freestyle king džungle iz velikog akvarija u kutu sobe izvadio malog pitona, zbog kojeg se Stu premjestio skroz do vrata prijeteći nam svim i svačim u slučaju da zmiju donesemo k njemu. Piton se pleo oko naših ruku otkrivajući nam "nešto novo" stižući nas, dok nam je Break na videu pokazivao svoje vještine na jamovima od Frankfurta do Splita. Na "Fresh '97." nastupao je legendarni Kurtis Blow, čiji su "and you don't stop, throw you're heads in the air" rapovi curama bili smešni dok nisu saznale da je on izmislio te riječi, koje su čule milijun puta. Break me je skroz iznenadio svojom cjelovečernjom brijom o hiphopu, koju je sačuvao u svom albumu povijesti čovjeka, koji se 7.5 krugova zavrtilo u 60-u. 1996. išli smo s Megablastom na "Battle of the year" u Celle iznajmljenim autom, koji je kuh'o cijelo vrijeme, a jedini vozač među nama, Fact, položio je prije dva tjedna. Shot i Horn predstavljali su Hrvatsku na freestyleu, dok smo Fact i ja brijali po vani, Scan je putem mijenjao osigurače na kaziću za manje od 10 sekundi, a Sejo je nakupovao hrpu "Backspinova" mada nije znao dobro njemački. Sjetili smo se Studija 54, kojeg su u Tvornici vodili Tomo Ricov i Risbo Boris, kad smo stvorili vel'ki krug di je Break brejko, dirty south košarkaš Jura Grabarić se skid'o i čag'o pred ženama, a Bizzo, Phill i ja smo bacali ol' school freestyle na Shugarhill Gang uz potporu stalnih RR brijača. Do jaja je kaj bi Break battlao Benia iz Flying steps ili Ivana, kojeg smo gledali na "Anthem" spotu Sway & Techa, di zadnji roka bog hiphopa, koji je na Westwoodu pričao o Hrvatskoj pljujući Timovo lizanje šupka. Dobivši dat s "We're all hiphop" od KRS-a, dao sam ga Phillu da ga pošalje 279-u, koji to još nije imao. Tape je završio s Flegmom, koji je beljeći se sjedio na odbačenoj školjci. Vrativši se u sadašnjost Stupni je dotaknuo pitona da nas se riješi pa smo odbrijali van na Trešnjevački plac di je večer završila.

* croatian b-boy special (nastavak na sljedećoj str.)

Odmarajući u ležaljci na Stuovoj terasi, iz koje nisam imao namjeru otići, razmišljao sam, napola slušajući Mladena kak informira Stua o kvartovskim zbivanjima. Dolaskom Wocasa odlučili smo da nakon dogovora s Phastom, Woki i ja pokupimo Mladena i Stua u kvartu i

vratimo se na terasu, kako bi srokali još jednu ljetnu noć. Phast je nazvao odgodivši sastanak pa smo svratili u Importane da Philliesa ne nestane i krenuli u Trnsko po Stua, kojeg smo zatekli na cugi u Songu, gdje smo i mi sjeli na kratko. Dok je ekipa uz piće pričavala kvartovske novine Mladenu je bilo dosadno pa smo odbrijali do klupice i sjeli u kvartovsku Lufthansu. Uz priče kvarta mladih prevaranta ušli smo u stanje uma Trnsko projecta, koje je Stu iz svoje ljubavi prema susjedstvu ovio duhom Queensa potvrđujući svaki svoj stih, pogotovo onaj "nema bolje robe od Trnskog pa do Slobe", koji sam povratkom do Stua doma osjetio na svojoj koži proživljavajući "Murder was the case". Wocas je upozorio na tanku liniju vidjevši travnati puteljak mahovine na tamnosmeđoj kori stabla mudrosti, ali Snoopovi "I know I'm greedy, but I still want more cos' my eyes wanna journey some more, realy dough!" stihovi natjerali su me da nesvjesno izazovem požar u kućnom kinu primičući plamen bluntolinu. Proslava Nove godine u kolovozu završena je letom četiriju pataka iznad naših glava. Wocas je sjedio ko Muhamed Ali ne zaboravljajući prošlost, Stu je isposlov'o svoju titulu H.N.I.C., Mladen je svojom neutralnošću trećeg razvodnika usavršio Rickov art of storytelling, a ja sam ispuštao dušu proživljavajući svoj pakao raja, pročišćavajući se u potpunosti. Probudivši se sutradan oko pol jedanaest mogao sam si jedino odrepat Lil' Ceaseov line- "Who smoke more blunts then a lil' bit, whut are you an idiot?" i krenut doma na cjelodnevno oporavljanje od Big Puna.

"Droga je zlo, buraz, vjeruj mi to", kak bi Woo rekao. Ona je stometrača u magli gledana kroz zmazane šajbe špareta. Izgleda do jaja dok joj ne pogledaš u oči, a i onda je želiš roknut kad ste već tu skupa. Dok ju izdaleka gledaš, ima fino tijelo, skockana je i visoke pete joj formiraju guzove, koji se postepeno opuštaju kak se približavaš, a kad joj snimiš facu tol'ko si razočaran da se ne stigneš izvući iz frajerove guzice u koju si udario. S manjom brzinom još bi se dalo zakočit ili skrenut, al' ak' se kemija užitka ostvaruje jurnjavom bez slušanja Brand Nubian "Slow down", tok vrlo brzo završava vodopadom. Slušanjem rijeka i jezera najbolje ćemo shvatiti i prihvatiti prirodu, koja će postepeno oživjet kroz nas otkrivajući nam njene tajne, ali ako nas nestrpljivost opterećenosti vremenom natjera da zaplivamo nizvodno vodopadom, koliko ćemo o prirodi naučiti u tako kratkom i rastresenom razdoblju, ako uopće i preživimo pad. Izronivši iz hladne vode poznatog nam dna, čeka nas put do vrha slapa, gdje smo prije samo nekoliko tranutaka pohlepno krali vrijeme čitajući između redova.

*Sparkali smo se u staroj Vlaškoj i nakon što je Wocas stavio ecko jeans u timbs krenuli smo do Oktogona, gdje Freestyle Kingsi ziher vježbaju pa da malo brijemo s njima. Ušavši u visokostropni prolaz, koji spaja Ilicu i Cvjetni, ugledali smo Seju i Elvisa na šahovskoj ploči u sredini Oktogona kak isprobavaju poteze i pogledom nas dopraćuju. Break veli da mu je Oktogon ko dnevna soba jer ovdje boravi svaki dan već 5 godina naučivši većinu trikova s kojima sada odlučuje ko može neizuyen hodat sobom. Na pragovima okolnih trgovina sjedila je škvadra gledajući b-boy svakodnevnice, koja je ponekad zasmetana neobzirnim kokošima, koje se prešetavaju sredinom kruga sramno skrivajući pogled. Ljudi su prolazili i stajali da vide Sejin pinball, Elvisove power moves i Breakove podne i zračne akrobacije uz pripomoć Mladena, Vukovarca, koji je došao vježbat s freestylerima. Tape, koji je rok'o, mijenjao je hiphop žanrove od originala i breakova do hiphop klasika i R&B-a, na koje bi breakeri, prilagodivši se tempu, isfurali neki novi move, vježbajući ga. Rakim je "Know the ledge"-om otvorio rokanje, nakon čega bi Break poludio i impresionirao sve prisutne svakakvim forama i olimpijskim premetima – saltima alla Sydney 2000.

Oktogon je odzvanjao različitom plesnom mjuzom popraćenom pljeskanjem kad je ušetala neka obitelj i stala na 5 minuta jer je klincima ovo bio doživljaj te su, potaknuti nama, glasno pljeskali dok je Elvis vrtio helić i isprobav'o prelaz iz 60-a u 90-ti. Freestyle Kingsi znaju na battleovima plesat' na Britney ili, ko u jednom slučaju, "Step by step" NKOTB-a, a Elvis voli rokat i na narodnjake i libo ih racku.

Sale je vodio tečaj za break i hiphop, a Vlado je bio negdje?, tak da su 3 kralja sami rokali u Hrvatskoj b-boy mecci, gdje su bili svi breakeri, koji su prolazili Zagrebom ko i Flying step Benie. Tokom rokanja uletili su mladi novinari hrvatske hiphop h3s.org internet stranice, ali bez karte za vožnju, Grasshoper i Borna s djevojkama, te Samuraj i Wumah, koji ovaj put nije bio raspoložen za druženje. Stari, kak će klinci znat ak' ti ne znaš da je medo mor'o van jer nije rek'o dobar dan. Dobrijali su i Mrva, Filipović i Elvira s Kool Moe Deem i Fat Boysima po cijeni od 1 kn, donijevši Filino razočaranje s nastupom Divasica u Kulušiću, jer po njemu R&B nije dio hiphopa, ali ukus je samo neodvajanje od vlastite definicije ispravnosti tak da ćemo to ostavit za drugi put.

14.10. održava se ovogodišnji Battle of the year, na kojeg će se po običaju ići predstavljat izvan konkurencije jer ih buje da nisu bili u Mađarskoj na kvalifikacijskom eastern battleu. Uz stara imena Trixa, Spaxa, Z-TRIPA, Mirka i sve prisutne na svakom battleu ove godine dolaze i Pharcyde, Killer Kella, Saian Super Crew i Curse, kojeg smo upoznali u Beču. Gledajući Flyer prisjetili smo se MODE 2a koji je isfur'o najbolji crtež za flyer do sada i zabrijali da bi ga kao legendu trebalo upoznati. Ja svoju priliku nisam iskoristio '96. kad sam ga gledao kak stoji na lojtrama, crta i rapa Nasov "Half time", ali i to mi je bio doživljaj.

Dok su se dečki presvlačili, prevrtio sam film na kaj sam mog'o reći samo MI HRVATI. Oktogon je morao biti izgrađen za b-boy hram da bi slučajnim prolaznicima približio hiphop, kojeg žive Freestyle Kingsi Floor killera kao najbolja b-boy grupa. Iako su svi oni potekli iz Megablata, dok se mlađi ne izveštiju uz Sinfija, nema konkurencije jer niko nemože protiv pet različitih stilova. Pozdrav Megablata braći, pogotovo Siniši, kaj su doveli breakere kroz CRO renesansu do današnjeg stupnja di svaki b-boy predstavlja ono svoje originalno.

Čim se Break transformir'o u svoj francuski izgled, otišli smo na cugu di su nam se pridružili Woo i Mario, M.P.D., koji su stigli u centar Kvartovskom Lufthansom. Popivši piće uz zvukove 80-ih, koji su nas inspirirali svojim sampleovima, pogotovo Euritmics, preselili smo rokanje iz centra u park mudrosti, di smo u T3evom trošnom projektilu sletjeli kod Sherwoodskog hrasta, lebdjevši oko klupice. Zabrijavši back in the days when I was young, I'm not a kid any more, ko Ahmad na prvom singlu sjetili smo se Grafičke di su išli Jozo Srki, Moglieva Amazonka Danijela, Chaz, Syke tj. Miha iz Nuspojava, i Primijenjene, koja je dala

apstraktne umjetnike poput Badcata, MistaHorna, Sequencera, A.C.U.-a, 2Fasta i Kikija ThriKreana. U Ivanićgradskoj, nedaleko od Grafičke, bila je smještena Turistička, di su hiphop brijali Samurai, Bigga, Tin i Target u doba zagrebačke renesanse kad je cijela ekipa, okupljena oko Basementala, sačinjavala ZG srednjoškolsku hiphop scenu. Rapperi sa svih strana grada sastajali su se na Trgu od kud bi se išlo u večerašnju briju, di bi se mijenjali cedei i kazete ili ubadalo u samom centru. Zidići oko Trga, štenge u Harmici, neboder Radija 1 prek' puta, tramvaji, ljudi, cijeli svijet, koji je započeo srednjom školom, koju i danas predstavljamo. Od stare škole ostali su Frx, Phill, Braća, Renmen, D'knock i Freshjey, a srednja škola otvorila je hiper produkciju othranivši novu generaciju MC-a, koji su nikli posvuda.

S Kvatrića su dolazili Blast, E-hip, Stoka i Saba, koji trenutno roka po Vinkulji, a kad se vrati bit će svega. Rok'o je s nama u Osijeku i Vukovaru. Opasno! Novi Zagreb osim kaj je inspirir'o Stua, dao je i writtere poput Kid Resta i Keepa te Niggu, Keepovog buraza i cijelu ekipu, koja povezuje Masnodelux, DRPZ-e, YCP, Megablast, Tagragse, Bad sector i Eastside crew. Zagreb je bio prekriven Tense i Wocas tagovima zbog kojih su imali problema i po školi i na cesti. Kad se radio graf za Speedov rođendan, uletjela je rija i čopila ekipu, maltretirajući ih zbog ispisa naziva droga (SPEED) po zidovima. Fast je morao ljubit zid, kaj je napravio preko šilta, dok je krmak ispitiv'o "Ko je ovo čarao?". Gospon Bumar se jednom ražestio na zločestu Macu i zamahnuvši da ga lupi, udario je u zid i strg'o ruku, a najpametniji su bili Gjergia i Target kad su za snimanja na mojoj vikendici palili roštilj s benzinom. Memory lane je prekinuo Mogli, brijajući da Bjat Millie liči na Cuba zbog obraza, a to mu i Zapp veli. Napravivši nekoliko premeta i salta svako u svojem filmu sjetili smo se žena hiphopa i njihove uloge u svemu. Eastsider El Pablo izbačen je prije kraha kratke karijere Frankensteina zbog svoje neumjerenosti poslije čega je postao el presidente diktato. Na zapadu je sličnu stvar brijala uvijek prisutna baby mama Eve, ne iskoristivši svoj talent kako bi uspjela. Kokoši, koje su povezivale ove dvije dive, nisu ostavile takav trag na domaćoj sceni jer su uglavnom brijale po američkim bazama, stvarajući domaću seriju legendi DSLka. Pusica u pakšu za sve one s puno jalnosti il' kak bi Salt-n-Pepa rekla "it's none of your business".

Nakon srednje škole neki su upisali faxeve, a ostali su zabušavali ili odrađivali vojsku. Od Wocasove 25, preko Elove i Breakove 26, Targetove 29, Stuove 26 do Woove 32 klase nije se previše toga promijenilo u vojarnama. Na straži se roka uz walkman ili zajebava na motoroli, na požarstvima se spava, sa zapovjednicima se ili vodi rat ili ti pomažu u zabušavanju, a na klopnu se pregurava svim mogućim načinima i uzima kol'ko možeš. Svako ima svoju priču o ekipi, razvodnicima, bježanju, izlascima, kaznama i vojničkom urokavanju bilo u Požegi, Borongaju, Maršalki, Delnicama, Plesu, Muzilu ili Šapjanama. Mogliu vojska nije ostala u lijepom sjećanju, al' je zato upozn'o Kooladeovog frenda Rajka s kim je brij'o, a i moja ekipa s temeljne i specijalističke bila je ko i naš vod – prvi prve. 305 dana svog života Bahattee je opisao u pismu s Tram 11 prvjenca, dok je Break vježbao tokom cijelog roka u svom slobodnom vremenu neodustajući od profesionalizma zaljubljenosti u breakdance, kojeg predstavlja sa svim Freestyle Kingsima.

"...bili smo na oproštajci, Break je otiš'o u osmom

al' ne za poslom, već da se malo druži s vojskom..."TRAM 11 "Pismo I"

jer ne znam da l' mi je trud otiš'o uzalud, pa nemam kud, al' volim to više nego break Vladimir Smud, pa ne mijenjam čud...

"Volim događanja, na kojima se skupi puno ljudi od svakud i svi briju zajedno za istu stvar. Vidiš poznate ljude i puno ljudi pozna tebe i breakaš cijelo vrijeme najbolje kaj možeš."

BREAK

15 - GENERACIJA 00

1/3

Taman sam se mimoiš'o s Inkom i Matijom, koji su išli kupit cugu na istom mjestu di je sve počelo, na jarunskom placu nedaleko od Frxove stare. Zbuksali smo se u Inkovu sobu i roknuli 2 blunta, slušajući Bootcampelick FAB 5. Prisjetivši se zadnjeg freestylea u Inkovoj sobi kad je on rok'o rapajući o trebama s interneta, počelo je dugotrajno izmjenjivanje rima, stilova, poredba i priča, koje je završilo takmičenjem u rapanju textova iz knjiga. Kak vrijeme prolazi ak' dobro zabriješ, već smo se parkirali u Gajevoj i krenuli do Tesline di se Ink treb'o nać' sa Shotom i Remi. Dok smo ih čekali sjedeći na štengama turističke agencije, gledajući ZG guze, došao je i Stu pa smo odbrijali do Radija jer je Elemental par kasnio Bizzinim stilom. Na Radiju, gdje je Frx dogovorio sastanak oko datuma gaža, već su bili on i Bizzo, razgovarajući sa svlačioničarem Robertom Knjazom, koji se doš'o dogovorit za snimanje emisije. Stigli su i Woo i Wocas, a iza njih Neđo i Shot i Remi, pa Koolade, Bahattee, Dooks i na kraju Phill. Nakon što smo se dogovorili s Knjazom oko lokacija i termina snimanja, započeo je prvi Blackout okruglih stolića, na kojem je napravljen raspored nastupa za 9 mj. Od prelaska na 101-cu '96. Blackout je u ovoj prostoriji ugostio hrpu rappera od Bambaate i Big La do Tommy MC-a. Ovdje je održana pressica Das Efx-a, koji su u Zagreb došli s najvećim klošarom svih vremena, cousin Smithyjem (king of comytie ask my cousin Smithy). DJ OGEE, Big L došli su s OC-em, koji je Stupniu dao ime Sturock. 279 i MK bili su ovdje u nekoliko navrata, a Cut master Swift zapalio je gramofone u 2. mjesecu '97. Jeru i Tommy Hill otišli su s Blackouta u novoj pellepelle garderobi, dok su eterom brijali Dafari, Cappadonna, Noreaga, Evidence, Ice T, El the Sensei, Raskass, Blacktwang, Ty bez Shorty Blitza i gomila drugih, koji su svojim jinglovima upotpunili show. Choice FM 279 i NY Blackspot donosili su nove informacije u svojim javljanjima. Većina domaćih rappera blagoslovila je eter freestyleom. Dva albuma i freestyle tape iz '98. Uz kontinuirane partyje i gostovanja kod nas i vani stavili su Blackout ime na vrh hrvatskog hiphopa, a svi oni, koji pljuju i pričaju gluposti, su obični kuruzni cornfleax s vodom, kak je Phill znao reći.

Prvim utorkom u 9. mjesecu počela je, nezvanično, Blackout sezona 2000/2001., gdje smo se nakon uspješnog poslovanja tokom dana navečer okupili na Radiju di je Phill rok'o mjuzu. Na ulazu nas je dočekaio X-MAN-ov mixtape od Tomija, koji je razar'o eter svojim R&B-ragga mixovima. Uobičajenih 20-ak ljudi prešetavalo se u chillaoni brijajući po svom uz zvukove dobrog hiphopa uz učestale odlaske na terasu, koju je od stvarnog svijeta dijelio prozor s pogledom na Babylon. Vani škvadra uvijek sjedi ili stoji u krugu izmjenjujući filozofije, pričajući lovačke priče i gledajući odozgo dabrove, koji ulaze u Hard rock caffe. Osim stalne ekipe večeras su nam se pridružili i izgubljeni pajde Tomi i Pol, te Karlo i njegov kompić u Naughty majici. Zvonjavom telefona prešalt'o sam se u dirty south briju, koju mi je donio Tome mother uključivši me uživo u "Foundation". 2000-a će i na šibenskom području biti u znaku hiphopa zahvaljujući Foundation ekipi i OneIImany grupi, koja u obliku Mother MC-a i MIAGI-a roka predstavljajući ŠI spiku. S njihovim dosadašnjim radom nisam upoznat, ali sudeći po Woo-ovim pričama, kad je ko vojnik bio u Šibeniku, stvarima koje mi je kum Stipe pušt'o prek telefona, i nastupu di su rokali zajedno sa Štakorima, 11-com i TBF-om, ONE II MANY uskoro bi mogli postati poznati i široj javnosti. Taj nastup održan u jednom šibenskom klubu sakupio je zaljubljenike u hiphop ispred bine na kojoj su prvi izašli domaći dečki, roknuvši nekoliko demo stvari freestyleova. Nakon njih su dreeded Flegma i ballhead

Skill unijeli ST flavour svojim specifičnim rimama i Flegminim izvrsnim beatboxom, DirtyIII Ratz prepustili su binu Neredu i Targetu, koji su uz Wocasovu pomoć smixali hitove 11-ce i Nereda i Stoke, upotpunjujući nastup klasičnim freestyleom "pass the mic" tipa. Ko šećer na kraju i na oduševljenje ne-hiphop publike nastupili su The Beat Fleet, kojima je ovo bio najbolji show, kojeg sam gledao, iako malo nerazumljiv za publiku zbog upotrebe neklasičnih instrumenata. Dečki su odradili nastup rapajući na Mladenovu akustičnu gitaru, Alexovu melodiku i Lukinu frulu ili tak nekaj. Mate me je s pravom upozorio da poslušam stvar, u kojoj Alex priča o familijarnom labirintu sudbine osvojivši moj Oskar za film godine. Običaj je da se škvadra razide nakon nastupa tako da smo se preselili u kuću, gdje smo prespavali uz cjelonoćno brijanje po autoputu Zagreb – Split. Na tom smo putu bili više puta rokajući po Splitu za vrijeme jamova, koji su cjelodnevnim crtanjem u dvorištu osnovnih škola okupili Splićane i bar im malo pojasnili hiphop. Ostatak posla već duže radi DJ FORCE (Mate Filipović) na gradskoj mreži i izvan nje. Matu smo po prvi put upoznali na jamu di je Wocas pušt'o muziku, a kasnije smo i prespavali kod njega u dnevnom boravku, dok se Bahattee smjestio punog želuca u topli splitski dom. Jedini je bed bio kaj nisu htjeli pustiti ljude u klub di smo trebali nastupati zbog stila odijevanja pa je nastup otkazan dajući nam mir za chillanje ispod splitskih palmi. Drugi jam privukao je i velika graffiti-imenaa poput Loomita i hrvata Odema, a mi smo došli u društvu YCP-a i Reel Pschodelixa, kol'ko se sjećam. Veliko igralište oslikano do jaja privuklo je mnoštvo ljudi, koji su tokom dana brijali na suncu uz mjuzu sa središnje bine di su se rokali freestyleovi. Ostatak priče, vezane uz splitski hiphop, ispričat će vam Force, koji svojim kolekcionarskim pamćenjem, pamti više toga od mene, tako da vam zbog potpune informiranosti, dame i gospodo, predstavljam sažetak zbivanja u gostima, po riječima DJ Forcea.

2/3

* * *

I. TBF

Ako zanemarimo razdoblje 1984.-'89., kada se u Splitu nacrtalo nešto graffiti (Floka), i brejkalo (Zoka), jer je to tada bilo moderno, t.j. u diru, povijest hiphop kulture u Splitu počinje od 1990. Tada u Splitu počinje međusobno povezivanje 10 do 20 mladih osoba koje slušaju rap glazbu, i njihovo okupljanje oko hiphop kulture.

"Epicentar hiphopa" bio je u najzapadnijem, elitnom gradskom području: Meje i Zvončac. Tu se oformila 1990. prva splitska rap grupa: TBF- THE BEAT FLEET. Grupa je s vremenom imala 6 članova – Nikola Čelan (triple thung Tee), Mladen Badovinac (D-Lux), Luka Barbić (Eazy L-B), Saša Solarić (DJ Deadly SS), Lovel (Love-1), Pero (Strings). Prva trojica su u biti glavni vokali, jezgra grupe. Tada je postojao i TBF posse od nekih 10-ak ljudi, među kojima je npr. bio i Krešo Krolo. Većina tih ljudi danas uglavnom nema veze s hiphopom, ali 1990-93 bili su glavna i najveća ekipa južno od Zagreba i Rijeke. TBF su se '92. upoznali s Dinom Dvornikom koji ih je pozvao da mu budu predgrupa na nastupu u splitskom klubu "Kakadu". To je bio njihov prvi nastup, a tako su upoznali i Dragana Lukića, Dinovog prijatelja i producenta, koji je kasnije postao producent i menager TBFu. Zahvaljujući Lukiću (Luky), TBF su dobili svoje mjesto na glazbenoj sceni. 1992. snimili su u studiu 4 stvari, od kojih je poznata postala "Rapluka", a 1993. u suradnji s RI rapperima su snimili stvar koja je potpisana

kao "RI-ST rappers united". Krajem 1993. grupa TBF se raspala, da bi se oformila opet krajem 1994., i sastavu: D-Lux, Eazy L-B, MC Alex (Aleksandar Antić). Odmah je snimljena stvar "3logija jada", a pola godine kasnije "Malo san maka". Alex je postao glavni tekstopisac... D-Lux je ostao frontman TBFa.

Tokom većeg djela 1997. u Lukićevom studiu "111" sniman je album "Ping pong-umjetnost zdravog đira", koji je izašao u 10. mjesecu 1997. za Prima music/Croatia Records, i postao prvi hrvatski rap album objavljen na cd-u.

To je bila vrlo kratka povijest "prve generacije splitskih rappera".

II. FORCE & DHIRTEE III RATZ

Force se s ostalim splitskim rapperima upoznao i povezao početkom 1993. Prva značajna stvar koju sam napravio bio je 1. rap-party u Splitu, 18. II. 1995., pod imenom "Countdown to armageddon". U tom razdoblju, najpoznatiji, najeksponiraniji splitski rapperi bili smo Messiah X i ja. Ljeti 1995. tri "nova" rappera nam prilaze i upoznaju se s nama: Phlaggma, Skill i Droop. Tako se formirala nova rap ekipa. 1996. Phlaggma, Skill i Droop uzimaju ime DHIRTEE III RATZ. U to vrijeme ja sam se povezao sa breakerom iz Velike Gorice, Vlado Smud, kojeg sam upoznao prilikom njegova posjeta Splitu. On me pozvao na hiphop party u Opatiju, 21. VI. 1996. u "What?" club, i tako sam odveo tamo Skilla i Phlaggmu na njihov prvi nastup. Tu smo sreli Bizzu, i to je prvi zagrebački rapper kojeg smo ja i Ratzzi upoznali. Krešo Krolo je otprije poznao DJ Samuraia, pa je s njim dogovorio da DhirteeIIIRatz snime svoje prve demo stvari u Zagrebu, u studiu Radija Cibone, gdje je Samurai radio. Tako su 1. XI. 1996. Ratzzi i Force predstavili sebe zagrebačkim rapperima i upoznali Samuraia, Shota, MistaHorna...te je konačno krenula suradnja i povezanost Splita i Zagreba, a Ratzzi su snimili svoj prvi demo. 1997. Droop je sporazumno otišao iz grupe. Ratzzi uzimaju Ljubu Čanića za producenta, i krajem 1997. dovršen je njihov drugi demo-album, "Ratac".

III. Radio-emisije

Split je relativno rano dobio čak dvije hiphop emisije: 1. Radio gradska mreža – emisija "Terrordome", koju je vodio Krešo Krolo od jeseni 1994. do jeseni 1995., kada odlazi studirati u Zadar, i tamo na radiu Donat FM pokreće emisiju "HipHopVizion", koja ide i danas. 2. Megamix radio Hvar – emisija "Funatical", koju je vodio Alex od kraja 1994. do ljeta 1996.

Iako su obje emisije bile kvalitetne, nisu polučile naročiti uspjeh, t.j. pridobile brojno slušateljstvo. Naime, tada je u Splitu još uvijek bilo samo nekoliko desetaka rappera (ako i toliko), i još nije sazrio trenutak da hiphop kulturu u Splitu prihvati veći broj ljudi. Alex i "Funatical" su se kasnije preselili na splitsku postaju "KL eurodom", gdje je emisija išla 1997. i 1998., ali sa mizernom minutažom i bez nekog uspjeha. Nakon što je Alex otišao s Megamix radia, na toj su postaji dvije četrnaestogodišnje djevojke (Ivana&Ana) pokrenule hiphop emisiju "Finger lickin' good", koja je bila kratkog vijeka, i zanemarive važnosti i kvalitete. Nedugo nakon toga, na Megamix radio Hvar dolazi Force, i 27. VII. 1997. kreće s emisijom "Rapresent". Krajem '97. počinje suradnja s Phat Philliem i "Blackoutom". Tu suradnju danas mogu ocijeniti uspješnom i bitnom za razvoj "Representa". Nakon dvije godine krvavog rada na Megamixu, u nemogućim uvjetima, uspio sam stvoriti slušateljstvo, ali uglavnom u malim mjestima iz okolice Splita, jer se Megamix u samom Splitu slabo čuje, i još manje sluša. Tada odlazim na puno bolju i slušaniju postaju, Radio Gradska mreža (kasnije Hit radio), jedina "alternativna" postaja u Dalmaciji, nešto poput Radia 101 u Zagrebu. 15. VII. 1999. kreće

"Represent" u eter Gradske mreže, i u roku od par mjeseci emisija postiže izvrsnu slušanost i popularnost. Danas se procjenjuje da je "Represent" možda najslušanija emisija na Hit radiu. To je i jedina hiphop emisija od Šibenika do Crne Gore. Suradujem sa svim najbitnijim ljudima hiphopa u Hrvatskoj, uskoro suradnja sa Slovenijom i Njemačkom, a suradnju mi je ponudio i Chuck D, što smatram svojim najvećim uspjehom do sada.

IV. JAMS & PARTIES

Iako puno manji od Zagreba, i sa znatno nerazvijenijom scenom, Split se može pohvaliti da je imao najveće hiphop jamove u Hrvatskoj. U organizaciji Alexsa iz TBFa, i (nekad) vodećeg splitskog writtera, Neven – Baba, 31. V. 1997. i 16. V. 1998. dogodili su se cjelodnevni jamovi na otvorenome (velika igrališta splitskih osnovnih škola "Split 3" i "Gripe"), sa writterima, breakerima, Djima i M.Cevima iz Zagreba, Splita, Rijeke, Osijeka,... osim toga, Split nije doživio puno partya. Od događanja takve vrste, treba izdvojiti prvo solo gostovanje DJ Pimpa u Splitu, 25. IV. 1998. u klubu "Shekspeer", što se smatra za prvi veliki i uspješni klubski hiphop party u Splitu. Pimp je imao još nekoliko manje uspješnih partya u Splitu, a većinu ostalih partya je napravio DJ Force (oko 5-6).

V. BREAKDANCE I GRAFFITI

U Splitu postoje dva plesna kluba u kojima se posebna pažnja posvećuje breakdanceru: "D'N'F" – koji djeluje od '95. i "ST-ONE" – koji djeluje od '99. Klubovi su puno doprinjeli popularnosti breakdancera u Splitu i širenju zanimanja za hiphop kulturu. O writerima nisam kompetentan pisati, a uostalom (nažalost!), većina splitskih writtera nema pojma o rap glazbi i hiphop kulturi.

VI. HIPHOP U SPLITU DANAS/SUTRA

Brojke govore same za sebe:

1 D.J. (Force) 2 grupe (T.B.F. i Dhirtee III Ratz) 3 M.C.a (Alex, Skill i Phlaggma)

Dakle, još uvijek je hiphop u Splitu nerazvijen, ali mislim da će budućnost biti puno svjetlija. Zašto?

Prvo, emisija "Represent" iz tjedna u tjedan obrazuje i stvara splitsku "next generation".

Drugo, sve je veći broj ljudi koji plešu breakdance, crtaju graffite, i uče human beat box (po uzoru na Phlaggmu, kralja beatboxa).

Treće, sve je više klinaca koji velikim očima gledaju Skillla i Phlaggmu, želeći i sami postati M.C.evi. Dakle, u bližoj budućnosti možemo očekivati još koju rap-grupu. Četvrto, bliži se trenutak kad će Dhirtee III Ratz snimiti svoj prvi album, a to je od presudne važnosti za splitsku hiphop scenu.

Peto, DJ Force počinje dobivati prilike da radi hiphop partye u klubovima, a to je vrlo bitno za oživljavanje scene.

-THA END-

"Chillanje, druženje. To mi je hiphop." DUCI

Page: 3/3

Mate Filipović, Tomislav Škugor i Krešo Krolo, medijski su pokrili cijelu Dalmaciju predstavljajući splitsku, šibensku i zadarsku hiphop scenu. Nešto sjevernije od njih, na međi kontinenta i mora, razvila se nakon dugotrajnog rada Ugly Leadersa riječka scena, koja Pimpovim HIPHOP GENERACIJAMA konstantno daje nova imena. Nakon rapanja većine Condom X-ovih textova na ZG nastupu Ugly Leadersa, koji su '94. bili predgrupa prvim hiphop ambasadorima u Hrvatskoj, zajedno s Tribalom, stigli smo '96. u Rijeku na prvi nastup Young Lordsa, održanog u "Palachu". U uličici oko kluba crtali su se graffiti, a navečer je bio nastup na kojem su u hardcore stilu prezentirali i dečki iz Unlogicskilla. Cijeli događaj popratila je RITV, za koju su Horn, Noty i ostali writteri dali kratke intervju o prvom "jamu" na riječkom teritoriju. Tada sam upoznao Pimpa s kojim sam iš'o po gramofone i gledao legendu riječkog ol' schoola Buffala kako stylea. Izlaskom Blackouta nekoliko godina poslije Frx i Phill su puštali mjuzu na partyju u istom klubu i na toj su večeri po prvi put nastupili tada novi RI rapperi Drillskillz, izvađajući svoje demo stvari. Pri sljedećem posjetu 11-ca, Bahattee i Wocas pozvani su u opatijski klub, gdje je održana promocija Pimpove generacije, koja je predstavila grupe iz cijele Hrvatske. Iz Zagreba su stigli i Cromea i Grasshoper, koji su s Drillskillzima sačinjavali ZG-RI kolaboraciju. Na slabo posjećenom partyju razvila se odlična atmosfera malobrojnih hiphoppera, koji su uz već prije spomenute uživali i u POL TONE RAPA i DIRTY III RATZ. U staromodnom stilu Knockout, Scat i Buffalo rokali su s cijelim klubom "mi smo Pol tone rapa i predstavljamo Rijeku i uvijek pišemo rime u svoju teku". Rijeka se predstavila u zaslijepljujućem svjetlu i na '98. "Down by the wall" jamu `di je ujedinjena hrvatska scena crtala, bacala freestyle na igralištu i haklala šicu govoreći svima da Rijeka ima važno mjesto u CRO hiphopu. Novi poredak audio i video putem pokazao je svima energični rječki stil, kojem ne možeš stati na kraj. Ravno iz zone sumraka samoubilački su prodrмали ZG monopol predstavljajući Rijeku, novi hiphop raj, jer:

"Ovo nije lagano, lagano, ovo je teško i vrlo tvrdo
samoubilački dolazi cijelo Drill skillz krdo
nemoj mi nuditi travu, jer je imam cijelo brdo
na licu mjesta da zabim' onog kretena koji me sprdo'
imam majmunske stilove ko' da sam upravo siš'o s grane
skupite u moj privatni klub pola tone marihuane
da vam razbijem bubnjiće i ne silazim s moga nauma
da od moga stila izumre kompletna flora i fauna
Suicide sa sjebanom psihom kao da sam siš'o s uma
u čudnom čudu gleda cijela čudnovata šuma
kad si crk'o pod mojom petom, pred cijelim svijetom
iz čiste zabave činim te mojom pokretnom metom
ako postoji definicija čistog hiphopa evo je tu
Boom squad i Knockout da šokiramo Hrvatsku
predstavljam sumrak, ne mogu ništa drugo
bilo kiša ili snijeg, puhala bura ili jugo
kao Hugo mali trolovi se šuljaju u Rijeku
da krađu naše stilove što ih stavljamo pod peku
ne osuđujem kamikaze, ali bolje neg se paze

da ne postanu ovisni o čarima primorske ekstaze"

SUICIDE "Novi poredak"

Uz Suicidea (Nikola), Wort-xa (Dejan) i Scetoha (Dalibor) skillzi su bili i Arsonist, Fishy, Flip dog, Spaceman i Peace 4, koji sada radi s East Hill Blues, ali samo su troje najizdržljivijih rokali u Točki uz Sick Rhymse, Tram 11, Ugly Leaderse, Pimpa, X-a, DJ R-33 ROCK i Gigia i Pol tone rapa. Pimp je ovaj put privukao najviše ljubitelja rapa darujući im bomba party i ne baš tol'ko bomba striptizetu na kraju večeri. Nakon Leadersovih "Channel is deep & beech" (1992.) i "Prisoners of pain" (1994.), Pimp 1998. izdaje kompilaciju "HipHop generacija", na kojoj okuplja većinu hrvatske scene uz zanimljive suradnje poput UNITY'98., Drill skillz + Knockout, TBF + Pimp, Tommy MC + Saba i Renman + TRAM 11 i SRS. Na generaciji su rapali i Bada iz Unlogica, legendarni Rob G s Consolidated stilom, i splitski MEE3KZ, Reelpsychodelics i WSC. Godinu poslije izlazi i Pimpov album "Sex, dope i hiphop", kojeg je sa svojim kung-fu prijateljem predstavio i na generaciji. Četiri godine nakon prvog nastupa u Palachu ponovno smo, ali ovaj put ko' Tram 11, nastupali pred riječkom publikom uz Neredovu pomoć, koji ih je prvim rapom dig'o na noge. Sparkali smo se kod Dallas dućana koji je bio prekriven malim "JA, JA" plaktima, koji su reklamirali novi Blackout '00. (pozdrav Mandrillu, taxistu s najluđim pričama). Spavali smo u nekakvom umjetničkom poluđanerskom stanu, jeli najlošiju pizzu ikada, Neđo je u kiosku kupov'o četkicu za zube i plašio jutarnje šetače Korzom nekakvim drvenim kalašnjikovom. Pozdrav Skillzima i ekipi kaj je s nama podijelila čips i pusa svim riječkim shorties koje znamo.

Istru smo prvi put posjetili za vrijeme Porina u Rovinju, gdje smo uživali kvartovsku bolest sirotinje chillajući 3-4 dana na Crvenom otoku do kojeg smo, nakon glavne večeri, stigli u prenatrpanom čamcu s Brešković brothers i Phat Phillom na krovu barke. Frx, Phill i 11-ca došli su predstaviti nagradu za alternativu godine, koju su trebali najaviti nekakvim rapom. Frx je zaradio, vjerujem, i dodatni čir, jer smo na probama brijali svaki put drugo, ljuteći organizatore, a finalni rap Target je izfreestyleo na licu mjesta i tako smo urokanom Baretu i Majkama uručili nagradu, vrativši se natrag zajebavanju. Na povratku iz Rovinja prošli smo kroz selo Dafari, gdje se jednom moramo vratiti i sliku table poslati profesoru bionica u L.A.

Pula je kroz svoj radio Maestral rokala "Black beat" hiphop emisiju, čiji nas je voditelj Borko pozvao na nastup u jednom medulinskom klubu. Nerazumljiva mi je činjenica da izvan Zagreba ekipa od stranog hiphopa puši samo Onyx, Cypress, Wu-tang i Paca, a radio emisije ih filaju sa fakat svime, al+ izgleda da tog ima samo kod nas. Večer je prošla u dobroj atmosferi, koja se preselila u jedan medulinski birc 'di se rokalo po koktelima u društvu pulske škvadre i honolulu dabra, koji je povratkom u metropolu obilježio klošarenje. Fala dečkima kaj su nas smjestili onak luxuzno i kaj ima limačima kaj su nam dali materijala za put koji je prerast'o u avanturu rata oko pušenja i vožnje. Dooks je hvatao zrak na prozoru, Woo je prepustio volan mrtvom Bizzi da ih ja normalan slučajno ne ubijem, a Frx je sa smješkom na licu sve to drijemajući promatrao. Stigli smo doma!

Prvi odlazak u Bjelovar iznenadio nas je sve. Prepun klub ludih klinaca, koji se penju na binu i rapaju sve textove odmah nas je udomaćio, pogotovo s ludim gazdom kluba, koji je bio ko' buraz. Škvadra je sama napravila čiča miča majice s cijelim refrenom na leđima. Šteta kaj Braća neće gostovat' u Rock klubu, jer je zatvoren zbog buke. Dva tjedna poslije 11-ce, stig'o je Blackout s manjim odazivom publike, al' kipućom atmosferom, koja je pržila i u klubu i na cesti 'di je ekipa maltretirala obližnjeg pekara radi bureka i šorala se iz dosade. Pozdrav svima s kojima smo pričali, a majice ćete dobit' prvom prilikom. Početkom ove godine nastupali

smo u Beču 'di nas je Mladen ufuro na jam, gdje su nastupali Freestyle iz Arsonista, Curse i Texta iz Graza, a na naše iznenađenje u Beču su bile i Ružica i Dajana iz Splita, koje su crtale na istom jamu. Smješteni, po običaju, u balkansko-islamskom kvartu, lošom organizacijom zakasnili smo na naš nastup pa smo pred ostatkom publike nastupili odrađši 2 stvari nakon glavne zvijezde večeri Frestylea, koji ne nosi to ime zbog ludog freestylea već valjda zbog nečeg drugog. Curse je razvalio, dignuvši u zrak sve prisutne, a njegov kompić Talijan Enrique upoznao se s hrvatskom brijom putem sick rhyme predstave u dvorištu. Woo mu objašnjava kaj znači Bolesna braća, a ovi se pored pljuju i gađaju cipelama, tak' da je jam završio u ludoj hrvatskoj atmosferi, koju smo podarili Poljakinjama, francuskim breakerima i ostalim prisutnima. Braća i ja smo se smjestili u malom Mladenovom stanu, dok su Woo, Phill i on po Beču tražili njihov enjoy i hranu. Dva sata kasnije probudile su nas Rosa i Dajana, koje su također došle prespavat' ne znam gdje, al' smo se stisli. U međuvremenu Phill je na parkingu roknuo neki auto pa su se skrivali dok je Mladen pol' sata kupov'o papiriće, da bi se izgubili u gradu 'di on živi već oho-ho. Tako ludi pridružili su nam se, zaspeći u kaosu Mladenovog doma. U Beču SVI znaju reć' bar riječ na našem, a naučit' će i druge stvari.

Možda najbolji nastup Tram 11 bio nam je u zagrebačkom Bestu na matineji 'di je u prepunom klubu više od soma ljudi poludilo držeći jedanaestice, rapajući iz sveg glasa u publici, a i na bini, koja je bila zakrčena mladim Zagrepčanima. 1 i 1 za sve vas. Hvala na podršci svima, pogotovo Remiza astronautima sa snimanja Lime. Prije tjedan dan bili smo u Vukovaru, koji se polako budi iz temelja, i nastupali smo nasred ceste pred stotinjak znatiželjnika, počašćeni kaj smo prvi hiphop bend, koji je ovdje nastupao. Osnovnoškolci piju bombarderke i šoraju se po prašnjavim ulicama, ali rokaju ko' HR velikani, koji su rapali s nama na bini, i vrište od veselja, jer mi je u freestyleu Vukovarac buraz, a Srbin nek' puši kurac. Djeca su budućnost, a vukovarska rastu ni iz čega kao i grad, koji danas izgleda kao tvrđava razrušena napadom. Na trošnom zidu izbušenom gelerima velikim crveno-plavim slovima Sabin graff daje dobrodošlicu u grad, dok pelle hlače, koji neki furaju, a drugi žude da nabave, laganini stvaraju izgublenu generaciju '00., koju predvode general Woo i Borovo MC Saba. Woo – that's the sign for my crew! Generacija '00. sada zauvijek u vašim trgovinama.

"Trebo bi ti dat' cijeli spisak toga." FRX

- 16 - KRAJ-O-LIK

Danas je 22.09.2000. Ovim završavam vrućinu gradskog asfalta, započetu 26.06., dolaskom Bambaate, kada sam osjetio toplinu ZG betona, o čijim sam stanovnicima pričao u proteklih stotinjak strana, pokušavši približiti naš put do kvalitete brijanja, koja mnogima upada u oči i mijenja viziju toka stvarnosti picinog oka nepoznavanjem babyzona. Sve ovo je, naravno, samo moja verzija priče koja će, nadam se, ispravno opisati samog autora. Sav text se zasniva na sjećanjima i uspomenama, koje neke, ljude, uključuju više, a neke manje, ali kvantiteta nikad nije bila pokazatelj kvalitete tako da pisanje povijesti ne završava s ovim, već se nastavlja verbalnim izrazom, kojeg ste i do sada prenosili od osobe do osobe, s koljena na koljeno. Svih važnih stvari, koje nisu zapisane, prisjetit' će se ne'ko drugi čitajući stranu po stranu, oživljavajući protagoniste meni zaboravljenih kvartova.

U hip-hopu vrijedi jedno pravilo: "either you got it or you don't M.F.". Ili znaš ili ne, a vrijeme, koje bi potrošio na priučavanje, može se i bolje utrošiti, jer hip-hop je na kraju samo jedan od mnogih životnih puteva koje slijedimo. Sve kaj sam zapisao između ovih korica ili ćete osjetiti ili ne. Filozofije oko ovih mojih razmišljanja slobodno prenesite nekom drugom i tako skratite dosadu, jer je meni već poznat sadržaj Babylonskog carstva, a objašnjavanje sam prakticirao kroz knjigu, koja je potrebna samo zato da se neka dogodi, ne zato da nekom solim pamet ili pričam o rokanju sa škvadrom. O tom bi bilo 'ko mogao pričati meni. Hip-hop je jednostavan za shvatit' ako ga osjećaš, a osjećaje ni'ko ne može univerzalno definirati jer su različiti svakom od nas tako da je naslov "Sve je to hip-hop" dovoljan sâm po sebi. Ostale riječi, koje su nastale nakon njega, razumjet će oni, koji znaju tajnu crne kutije, a budućnost će dobit' sliku našeg vremena. Vremena graditelja na čijim će tvorevinama živjeti generacije nakon nas brijući svoju verziju našeg hip-hop. Hvala svima koji su si dali truda i poslušali, pogledali ili pročitali bilo koji produkt hrvatskog hip-hop. Fala na podršci! Pozdrav svim picinim očima, lovcima, klošarima, izgubljenim pajdama i dabrovima koje znam. Jedna ljubav prijateljima i obitelji. Prvih pet rokaj snimaj! Svakom čovjeku kaj se ljuti, jer na vrućini gradskog asfalta ne zna tajnu crne kutije, darujem besplatnu vožnju u jedanaestici. $1 + 1 ? 2 = 11!$ Ulična matematika životnog fakulteta uči se nakon škole, ne prije ili za vrijeme nje, jer budućnost je pokazatelj (ne)uspjeha iz prošlosti s kojim živimo danas.

"Mi imamo vašu djecu" FRX, 09.2000.

"Spajam kraj s KRAJem..."

""sempalavićinoverzaleleveliminipitipikovskisompompikovskikonfarelussilbiriskovictrentatre
entineentrarono
intrentoetutoetrentatretroterelandodaofaooosensbanglades." ONE2MANY

17 - DAN ODLUKE

1/2

Laganini se vraćajući k sebi i nedjelja je polako prilazila kraju. Čuvši MOP "Ante up", koji me je prizemljio, skužim da sam cijeli vikend potrošio na čitanje i da nisam ni otvorio literaturu za sutrašnji ispit iz babylistike, o kojem mi visi godina na faxu. Ak' ne smislim kak' da se izvučem na sutrašnjem testu, starci će mi sjesti za vrat, a to mi i nije potrebno. Babylistika je znanost o povezanosti uočavanjem kaj znači da bi za ovaj završni ispit trebao znati većinu događaja iz povijesti, psihološki profil svih ljudskih grupa, kulturološke jednakosti antropoloških spoznaja i cijelu memoriju "ljudske umjetnosti". Otkucavanjem ponoći odlučio sam se za spavanje, jer ovako bezvoljan ne bi naučio ni najlakšu pozu kamabutre, a kamoli sve ove gigabajte memorije. Uz Barrington Levyjevo dingdinganje na Shyneovom "Bad boyu" bez problema sam skinuvši bootse i raspruživši se po krevetu roknuo u dubok san.

Vani je još bio mrak kad me je stara probudila pa se nisam previše uzbuđivao kaj moram ustati i krenuti u školu. Fak! Kapci kao da su zaljepljeni, a i bolje, jer mislim da bi me bilo kakva svjetlost zaslijepila kad bi otvorio oči. Tako sam, žmireći, po sjećanju krenuo prema kupaoni, pipajući zid da se ne zabušim u nekaj. Malo hladne vode na licu i jutro je moglo početi. Ne znam za sebe, al' lik u špiglu se ziher nije naspav'o, jer je užasno premoreno izgled'o, a kak' i ne bi kad još nema ni sedam. Još kad se sjetim da ću se čuku vremena truckat Tramom do škole bolje mi je da ni ne izlazim danas van. Otuširavši se, obuk'o sam čehla i bootse, uzeo ruksak, koji je svoj vikend proveo u kutu ispod stola, i sjeo u kuhinju za stol da pregriznem nekaj. Već je bilo 07:10 i trebao sam krenuti, ak' mislim stići do osam. Na cesti me je dočekala uobičajena kolona automobila, koja se polako kretala uz mene živčaneći zbog kašnjenja na pos'o. Stavio sam slušalice na uha i krenuo pored njih prema stanici, slušajući Double X za dobro jutro. Kod vrtića sam sreo suseda Sentea, koji je već na veliko poslovao oko kuće. Kao i svaki put kad me sretne rek'o mi je iz šale da pazim da me tramvaj ne pregazi. Nasmiješivši se, produžio sam dalje prema stanici. Nakon albuma bile su snimljene stare Renove stvari, koje sam htio na miru poslušati pa sam propustio par buseva i tramvaja, umoran od rokanja i nespavanja. Taman je prestala gužva i mog'o sam sjesti u tramvaj da me neka zetovka na samom ulazu nije zatražila kartu, pa sam odlučio pričekati drugi. Smjestivši se u stražnjem dijelu kola, promatrao sam jutarnji život vel'kog grada, vozeći se dujom do škole, gdje sam kročivši kroz vrata razreda, 'di je vladao nered, stigao ipak na vrijeme, jer profesor kasni već 20 minuta.

Još uvijek pospan, sjeo sam u klupu pitajući sam sebe zakaj 'opće moram biti između ova četiri zida neznanja i stida kad mogu odbrijati' na kavu, raska će opravdat' zbog stare slave. Fakat mi se ne dâ slušati' kravu kak' brije o nečem nevažnom. Savladan umorom, ostao sam u razredu, zadrijemavši za vrijeme KPB-a dok me nije frajer iz Povijesti probudio i zamolio da napustim sat zajedno s dvojicom kaj su se zakačili i dvjema kokošima kaj nisu mogle prestat' pričati'. Našavši se u praznom hodniku, samo smo se pogledali i krenuli do obližnjeg birca 'di smo sreli još neku ekipu kaj je markala. Valjda sam ustao na lijevu nogu il' sam neispavan, ali nisam više mog'o slušati' školsko blebetanje pa sam pehaka krenuo prema gradu, našavši mir u novim underground hitovima. Rokajući Methov "Even if" stig'o sam do velikog raskršća,

rapajući "Even if I die a thousand death..." Stvar je izvrsna. Brija je ko' "Bring the pain 2". Klimajući glavom uz beat, zakoračio sam na prugu, gdje mi je glasnu glazbu proderalo tramvajsko zvono. Okrenuvši glavu na desno, ugledao sam veliki logo Tram 11, koji je već zamračivao moj pogled. Sused Sente je oduvijek znao. Laka mu zemlja.

Otvorivši oči, sve je bilo O.K., samo kaj sam zabrij'o skroz bed. San je na kraju previše zabrij'o na negativu kad nisam pazio. Bilo je prošlo 7 sati kad sam ustao iz kreveta i roknuo tuš za buđenje. Danas je taj ludi ponedjeljak, početak novog tjedna, a starci vele da kak' ga počneš tak' će i bit svih narednih dana. To mi i nije neka spika kad znam da imam ispit o kojem nemam pojma. Razmišljajući o tome, uključio sam D.I.T.C. i potražio nekaj friškog za obuć'. Ak' već i izgubim, bar da 'zgubim sa stilom. Klasične Shabazz hlače i smeđe Wallabees s plavom ASFLT majicom i next school dooragom bit' će prolazna kombinacija za danas pa još da izaberem mjuzik čip za po putu i mog'o bi krenut' do sveučilišta. Prodigyev "H.N.I.C." iz 2000. p. b. mog'o bi me oraspoložiti dok se teleportiram do faxesa, da me razbudi još malo.

Izaš'o sam iz kapsule i krenuo hodnikom do test prostorije. Svi oko mene brijali su raznorazne metode koncentracije kako bi se psihički pripremili za ispit tako da sam i ja odlučio napraviti isto. Zapalivši prvi jutarnji blunt, promijenio sam mjuzik čip stavivši "Funkadelic memory hits" uz koje sam čekao početak ispita. Mog'o bi se sad napuniti' svim dozama kratkotrajnog pamćenja, kad mi neće previše pomoći, jer nisam učio. Ovako opušten s usnama na čokoladi i s mislima na "More unce to the bounce" obradama zavalio sam se u klupu, bacajući pogled na dabarbiku pored mene, čije bi se silikonke mogle bez beda konkurirati za "Glamourov dekolte tisućljeća". Bomba je! Iako ugodnog glasića, princeza nije bila raspoložena za moje šarklo ispada pa je dobila nula bodova dižući nos do prve atmosfere. A moglo joj je biti lijepo!?

2/2

Test prostorija se popunjavala svakakvim likovima neobičnih mi brija, koji su meditirajući iščekivali početak ispita. Točno u 9 sati u prostoriju je ušao profesor Dare, koji nas je pozdravio i u kratkim crtama nam opisao način ispita. Ovaj 70-godišnji naučenjak zaslužan je i za mjuzik čipove, koje samo ugradiš iza uha i slušaš koje god se pjesme sjetiš. Prek' njega sam se i upis'o na studij babylistike, jer bi inače o ovom mog'o samo sanjat'. Naime, on i moj deda su k'o klinci brijali skupa pa mi to sad dobro dođe, ak' ne dobim njega u komisiji, jer frajer brije da sâm moram proći sve ispite kako bi se opravdao za upis. Profesor Dare je pravedan, al' strog pa me baš zanima kaj je smislio za ovaj put.

Dok je on pričao o babylistici tajanstveno nam opisujući zagonetku, asistenti su nam podijelili ulazne šifre za kompjuter i ispit je na njegov znak mogao početi. Nek' mi sad bilo 'ko pomogne.

Ušavši u program, na monitoru se ispisao text, koji smo morali pročitati i odgovoriti o čemu se govori u pjesmi. Pitanje je kvalifikacijsko iz ulične poezije i ak' ga ne odgovorim – pa-pa. Nakon ovog nam se tek otvara glavno pitanje za prolaz ispita. Da pročitamo.

"Već dobro znaš `ko sam ja, kradljivac sna sa samog dna
većina ljudi misli kako me zna, al' me ne pozna, nisam ja
onakav kakvim se činim, dobrim i mirnim
zbog posljedica koje činim smatraš me divnim

pa me svi znaju, glavni sam negativac u raju
uvijek krivac, slab pozitivac, točka na kraju.
Loša vijest, tvoj nerješiv test
mogu te zavest', pozvat' na ples i potpuno smest' – ti znaš `ko sam
piece za 50 kuna, vatra iz bljeska munja
tiha sirena u zvuku božanskih struna
završetak buna, rata u tebi
ja sam bolest koju godinama nosiš u sebi, a `ko je ne bi
mene slušaš svaki put kad poroke moje kušaš
ja sam glavni, moja magija muke ti tvoje sravni
ja bijedno pretvaram u vrijedno
popričaj sa mnom jednom tjedno, bit' će ti svejedno
pa samo šuti, ja sam proizvod zle bijele puti kaj konce vrti
najbolje me znaju mrtvi, jer sam glasnik smrti
pogodi `ko sam, ubojitiji od metka, od petka do petka
logički rješiva zagonetka."

Buljio sam u ekran čitajući ponovno, ali nisam mog'o skužit' o čemu se radi. Zastao bi na jednom dijelu misleći da sam našao odgovor, ali bi me drugi dijelovi razuvjerili, tako da sam se cijelo vrijeme vrtio u krug. Ali čekaj. Krug je u knjizi bio opisan kao način funkcioniranja čovječanstva, zapravo hiphopa, a ja sam hiphop brijač. Znači, moram samo razmisliti i sjetiti se najboljeg sličnog primjera da odgonetnem zagonetku. Stil pjesme paše Methodu po tajanstvenim slikama proročanstva. Stvar, koju tražim, je negativna i zadnja prije smrti. Droga, kraj svega, mrtvilo, izvor zaraze, strah, nesvjesnost. Usporedivši to sa pjesmom jedino na kaj me je moglo asociirat' bio je Jeruov najveći protivnik pa sam upis'o njega. Ak' je sve hiphop, onda je ovo dobar odgovor. Otipkavši posljednje slovo, pjesma je nestala i ja sam preš'o na drugi nivo. Ha, ha! To! Proš'o sam! Bar za sada, jer me ovdje čekala križaljka profesora Darea, koja daje prolaz na ispitu.

Kad osjetim bas kak prodire kroz mene." LABLA
"Frajeri. Kad su im spuštene hlače i vide im se boxerice." REMI

